

Bruselj, 16. december 2020
(OR. en)

14088/20

**Medinstitucionalna zadeva:
2020/0360 (COD)**

ENER 499
TRANS 606
RELEX 1013
ECOFIN 1156
ENV 810
CODEC 1355
IA 115

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	15. december 2020
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2020) 824 final
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2020) 824 final.

Priloga: COM(2020) 824 final

Bruselj, 15.12.2020
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU)
št. 347/2013**

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Leta 2013 je bil vzpostavljen nov okvir za načrtovanje čezmejne energetske infrastrukture. Njegov namen je bil posodobiti in razširiti evropsko energetske infrastrukturo ter tako ponuditi rešitev za razdrobljene povezovalne vode med državami članicami, odpraviti ločenost držav članic od plinskega in električnega omrežja, omogočiti varnejšo in bolj raznoliko oskrbo Unije z energijo, njene vire in trase ter okrepiti vključevanje obnovljivih virov energije. Uredba o TEN-E je Uniji omogočila, da je dosegla svoje osrednje cilje energetske politike z določitvijo pravil za določitev in pravočasno pripravo projektov skupnega interesa (PCI), ki bodo zagotovili interoperabilnost vseevropskih energetskih omrežij, delovanje notranjega trga energije, zanesljivo oskrbo z energijo in vključitev oblik energije iz obnovljivih virov. Od držav članic zahteva tudi racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj za projekte skupnega interesa ter določa regulativno pomoč, določa pravila in smernice za čezmejno razporeditev stroškov in s tveganji povezane pobude v zvezi s projekti skupnega interesa (PCI) ter pogoje za dostop do financiranja iz instrumenta za povezovanje Evrope (CEF).

Predsednica Komisije je evropski zeleni dogovor določila za najpomembnejšo prednostno nalogo, katere cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim in konkurenčnim gospodarstvom, ki učinkovito izkorišča vire. Z načrtom za uresničitev podnebnih ciljev¹, ki ga je predlagala Komisija, je Evropa stopila na trajnostno pot za uresničitev teh ciljev in doseglo podnebne nevtralnosti do leta 2050. V zelenem dogovoru je nadalje poudarjeno, da bodo neizogibne podnebne spremembe kljub prizadevanjem za njihovo ublažitev močno vplivale na Evropo. Zato je bistvenega pomena krepitev prizadevanj za prilagajanje na podnebne spremembe, krepitev odpornosti, preprečevanje naravnih nesreč in pripravljenost nanje.

Energetska infrastruktura je ključni omogočitveni dejavnik za energetski prehod, kot je prikazan v sporočilu o evropskem zelenem dogovoru in sporočilu z naslovom Čist planet za vse². Infrastruktura je dolgoročno sredstvo, zato mora biti v skladu s cilji podnebne nevtralnosti in drugimi okoljskimi cilji, kot je zaobljuba „ne škodujmo“ v zelenem dogovoru, da bi omogočili hitro in stroškovno učinkovito razogljčenje energetskega sistema, pa tudi gospodarstva nasploh. Zato je TEN-E osrednji instrument pri razvoju notranjega trga energije in je potreben za doseglo ciljev evropskega zelenega dogovora.

Sedanje podnebne in energetske ciljne vrednosti niso dovolj visoke, da bi lahko do leta 2030 dosegli ciljno vrednost najmanj 55-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, kot je Komisija predlagala³ v svojih prizadevanjih za premik v smeri podnebne nevtralnosti. Za pot do tega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov je potrebna temeljita preobrazba evropskega energetskega sistema, in sicer tako na strani ponudbe kot tudi na strani povpraševanja.

---

¹ Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final).

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>

³ Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final).

Unija bo morala znatno povečati obseg proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, da bi leta 2050 dosegla delež nad 80 % proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, ki se bodo vse bolj izkoriščali na odobalnih krajih⁴. Že želimo doseči podnebno nevtralnost, bi se morale zmogljivosti odobalnih vetrnih elektrarn v Evropi do leta 2050 povečati na 300 GW, zmogljivost elektrarn na oceansko energijo pa na 40 GW, kar je 25-krat več kot zdaj⁵, zato je nujno potrebno usklajevanje pri dolgoročnem načrtovanju in razvoju električnih omrežij na morju in na kopnem v skladu s strategijo EU za energijo iz obnovljivih virov na morju⁶. Povečanje obsega izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov v Evropi do leta 2050 bo po ocenah stalo 800 milijard eurov, od tega dve tretjini za omrežno infrastrukturo, povezano z njim. Da bi čim bolj zmanjšali stroške, se je nujno treba posvetiti razvoju omrežja.

Cilj, ki so si ga na zasedanju Evropskega sveta v Barceloni marca 2002 zastavile vse države članice, v skladu s katerim naj bi zmogljivost električnih medomrežnih povezav dosegla najmanj 10 % njihovih obstoječih proizvodnih zmogljivosti, še ni dosežen. Evropski svet je v svojih sklepih z dne 23. in 24. oktobra 2014 podprl ciljno vrednost najmanj 15 % za elektroenergetske medsebojne povezave. V sporočilu Komisije z dne 23. novembra 2017 z naslovom Krepitev energetske omrežij v Evropi je ocenjen napredek pri doseganju cilja 10-odstotne medsebojne povezanosti in predlagani načini za uresničitev cilja 15-odstotne medsebojne povezanosti za leto 2030.

Že samo za dosego ciljev za leto 2030 bodo po ocenah potrebne letne naložbe v povprečni višini 50,5 milijarde eurov za prenosna in distribucijska omrežja električne energije. Okrepljeno vlogo električne energije bo dopolnilo sorazmerno povečanje vloge obnovljivih in nizkoogljičnih plinov v razogljičeni mešanici energijskih virov, kot kažejo vsi scenariji modeliranja poti v podnebno nevtralnost⁷. Vodik se danes v proizvodnji, prometu in potrošnji uporablja le malo, leta 2050 pa naj bi bil njegov delež okrog 46–49 % vseh plinov iz obnovljivih virov in nizkoogljičnih plinov. Do leta 2030 naj bi skupne potrebe po naložbah v elektrolizne obrate za vodik znašale 24–42 milijard eurov. Okrog 65 milijard eurov bo potrebnih za prenos, distribucijo in shranjevanje vodika⁴⁷.

Cilji sedanje uredbe so sicer še vedno veljavni, vendar v sedanjem okviru TEN-E še niso v celoti upoštevane pričakovane spremembe energetskega sistema, ki jih bodo prinesle nove politične razmere, zlasti pa posodobljene ciljne vrednosti za leto 2030 ter cilj podnebne nevtralnosti za leto 2050 v okviru evropskega zelenega dogovora.

Konkretno sta vrsta in obseg razvoja čezmejne infrastrukture, ki jo je prinesel sedanji okvir TEN-E, nezadostna, saj ne zajemata vseh kategorij infrastrukture, ki so pomembne za energetski prehod, in premalo upoštevata tehnološki razvoj. Okvir TEN-E v sedanji obliki zato ni zmožen podpirati doseganja cilja podnebne nevtralnosti. Zaradi pospešene digitalne preobrazbe elektroenergetskega sektorja so se v preteklih letih precej razvile rešitve pametnega omrežja, tudi prilagajanje odjema.

⁴ Čist planet za vse. Evropska dolgoročna strateška vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo (COM(2018) 773 final).

⁵ DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE – OCENA UČINKA: Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 (SWD(2020) 176 final).

⁶ Strategija EU za izkoriščanje možnosti energije iz obnovljivih virov na morju za podnebno nevtralno prihodnost (COM(2020) 741 final).

⁷ Med njimi so scenariji v dolgoročni strategiji Unije (2018), scenariji iz desetletnega razvojnega načrta omrežja 2020, ki sta jih pripravili ENTSO-G in ENTSO-E (2020), „Načini za razogljičenje“ združenja Eurelectric (2018) ali scenariji, ki jih je pripravil GD ENER v okviru študije „Vpliv izkoriščanja možnosti biometana in vodika na vseevropsko infrastrukturo“ (Impact of the use of the biomethane and hydrogen potential on trans-European infrastructure, 2019).

Pametno povezovanje energetskega sistema med elektroenergetskimi in plinskimi sistemi ter povezovanje z drugimi sistemi, kot sta promet in industrija, nudi dodatne priložnosti za razogljčenje plinskega omrežja in učinkovitejše upravljanje elektroenergetskega sistema, npr. s proizvodnjo vodika in sintetičnih plinov iz obnovljivih virov energije. Sedanje načrtovanje omrežnih sistemov preveč temelji na sektorskem pristopu, zato ne izpolnjuje potrebe po pametnem povezovanju sistemov, kadar se ocenjujejo potrebe po naložbah za sektor plina in sektor električne energije v različnih postopkih. Pri načrtovanju prihodnjih omrežij je treba tudi ustrezno upoštevati pričakovano širitev odobalnega omrežja. Poleg tega bo imela pri načrtovanju energetske infrastrukture pomembno vlogo raven distribucijskega sistema, tudi zato, ker je precejšen del zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov priključen na nizko- in sredjenapetostno omrežje. Poleg tega se je pri ocenjevanju sedanjega okvira omrežja TEN-E izkazalo, da prihaja do zamud pri izvajanju PCI, za katere je bilo ugotovljeno, da so potrebni za uresničitev podnebnih ciljev in ciljev energetske politike Unije. Leta 2020 je bilo 27 % PCI na področju električne energije v zamudi povprečno 17 mesecev glede na njihov načrtovani datum začetka obratovanja.

Zato bo cilj revidiranega okvira TEN-E predvsem:

- omogočiti ugotavljanje, kateri čezmejni projekti in naložbe povsod po Uniji in s sosednjimi državami so potrebni za energetski prehod in doseganje podnebnih ciljnih vrednosti;
- izboljšati načrtovanje infrastrukture za povezovanje energetskega sistema in odobalnih omrežij;
- skrajšati postopke izdaje dovoljenj za PCI, da ne bi prihajalo do zamud pri projektih, ki omogočajo lažji energetski prehod;
- zagotoviti primerno uporabo orodij za delitev stroškov in regulativnih spodbud.

V tej pobudi je bil ocenjen in ugotovljen niz ukrepov za poenostavitev in izboljšanje učinkovitosti uredbe o TEN-E ter za znižanje stroškov zagotavljanja skladnosti s predpisi in regulativnih stroškov, kjer je mogoče. Pobuda bo omogočila: (i) *racionalizacijo obveznosti poročanja in spremljanja*, (ii) *izvzetje iz zahtev za predhodno posvetovanje, če so že zajete v nacionalnih pravilih na podlagi enakih ali višjih standardov kot v uredbi o TEN-E*, in (iii) *poenostavitev za vključevanje PCI v desetletni razvojni načrt omrežja*. Poenostavitveni ukrepi bodo ustvarili neposredne koristi z zmanjšanjem ponavljajočih se neposrednih stroškov, saj se bodo zmanjšale obveznosti spremljanja in poročanja. Pri teh neposrednih koristih gre predvsem za zasebne koristi nekaterih zainteresiranih strani, kot so predlagatelji projektov.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Pri ocenjevanju uredbe o TEN-E, ki ga je opravila Komisija, da bi ocenila njeno dosedanjo uspešnost, je bilo ugotovljeno, da sedanji okvir ni mogel pokazati zadostne prožnosti, da bi se lahko sčasoma prilagodil spremembam politike Unije. To je še posebej pomembno spričo razvoja energetske in podnebne politike Unije, predvsem večjega poudarka na ciljnih razogljčenju in ambicij v zvezi z njimi. Za pariški sporazum in evropski zeleni dogovor je potrebno znatno preoblikovanje sedanje energetske infrastrukture, da bi do leta 2050 omogočili docela integriran ogljično nevtralen energetski sistem. Začetni cilji uredbe o TEN-E – zanesljiva oskrba z energijo, povezovanje trgov, konkurenca in trajnostnost – so sicer še vedno pomembni, vendar se z revidirano uredbo o TEN-E uvajajo spremembe, ki zagotavljajo usklajenost s ciljnimi vrednostmi za razogljčenje in skladnost s ciljem

podnebne nevtralnosti ter z načelom, da se ne škoduje bistveno, kot je opredeljeno v uredbi o taksonomiji⁸.

Splošni cilji revidirane uredbe o TEN-E ustrezajo potrebi po usklajenosti z različnimi ciljnimi vrednostmi in cilji iz svežnja o čisti energiji, zlasti direktive in uredbe o trgu električne energije, uredbe o upravljanju in direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, zlasti z omogočanjem uvajanja obnovljivih virov energije in njihovega vključevanja v velikem obsegu ter s podporo povečanju vloge operaterjev distribucijskega sistema.

Z zelenim dogovorom in ustreznimi cilji zmanjšanja emisij je prometni sektor na bolj dinamični poti do razogljičenja, kot je bil pri prejšnjih ciljnih vrednostih. Tako naj bi se močno zmanjšalo povpraševanje po nafti in vsa poraba nafte z nezmanjšanimi emisijami naj bi se počasi opustila. Zato v skladu s cilji zelenega dogovora infrastruktura za oskrbo z nafto ni vključena v to uredbo.

Čeprav se pri ocenjevanju ni pokazala neposredna neusklajenost med sedanjo uredbo o TEN-E in posebnimi ukrepi iz direktive o energetski učinkovitosti, revidirane določbe krepijo vlogo načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ pri prihodnjem medsektorskem načrtovanju infrastrukture.

Instrument za povezovanje Evrope dopolnjuje uredbo o TEN-E z rešitvami za vrzel v financiranju pri tistih PCI, ki imajo sicer visoko družbeno-gospodarsko in družbeno vrednost, vendar ne morejo preživeti na trgu. Upravičenost do finančne pomoči v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope je povezana s področjem uporabe kategorij infrastrukture, ki jih zajema revidirana uredba o TEN-E, saj je pri čezmejnih infrastrukturnih projektih status PCI na podlagi uredbe o TEN-E predpogoj za financiranje iz Instrumenta za povezovanje Evrope.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Z zaostritvijo sedanje ocene trajnostnosti PCI v revidirani uredbi o TEN-E namerava Komisija tudi izboljšati usklajenost pobude z ustreznimi vidiki taksonomije Unije za okvir trajnostnih naložb. Uredba o taksonomiji⁹ vzpostavlja okvir za opredelitev meril, s katerim se določa, ali se gospodarska dejavnost šteje za okoljsko trajnostno, s čimer se nalagajo obveznosti razkritja za finančna in nefinančna podjetja v zasebnem sektorju, ki usmerjajo kapital v (bolj) trajnostne gospodarske dejavnosti, opredeljene glede na šest okoljskih ciljev.

Projekti skupnega interesa (PCI) se ravnaajo po načelu, da se ne škoduje bistveno, kot je izraženo v zelenem dogovoru, in v skladu s členom 17 uredbe o taksonomiji. Za omejitev vpliva na okolje bo pri načrtovanju infrastrukture in ugotavljanju infrastrukturnih vrzeli upoštevano načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“, prednost pa bodo imele vse ustrezne neinfrastrukturne rešitve za ugotovljene vrzeli na podlagi obširnih posvetovanj z zainteresiranimi stranmi. Poleg tega bi morali predlagatelji projektov med izvajanjem projektov poročati o skladnosti z okoljevarstveno zakonodajo, da bi zagotovili, da projekti ne bodo bistveno škodovali okolju. To poročanje je pomemben element v postopku spremljanja in prijavah za poznejše sezname Unije. Poleg tega se s to uredbo uvaja zahteva, da projekti skupnega interesa vključujejo ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam. V členu 171(3) PDEU je določena možnost, da se Unija odloči za sodelovanje s tretjimi državami, da bi podprla projekte skupnega interesa (PMI)¹⁰ in zagotovila medobratovalnost omrežij v soseščini Unije. Tako

---

⁸ Uredba (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb in spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

⁹ Uredba (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb in spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

¹⁰ Člen 171/3 PDEU: „Unija se lahko odloči za sodelovanje s tretjimi državami, da bi podprla projekte skupnega interesa in zagotovila medobratovalnost omrežij.“

sodelovanje lahko pripomore k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov v Uniji in tretjih državah ter tako prispeva k uresničevanju ciljev evropskega zelenega dogovora. Z vključitvijo projektov splošnega interesa v revidirano uredbo o TEN-E bi bila upoštevana vse pomembnejša vloga povezav s tretjimi državami in omogočeno širjenje koristi od izvajanja regulativnega okvira Unije izven njenih meja. Upoštevano bo sporočilo Komisije z naslovom Gospodarski in naložbeni načrt za Zahodni Balkan¹¹.

Revidirana uredba o TEN-E naj bi rešila nekatere stalne probleme, kot so zamude pri izvajanju projektov in dostop do financiranja za čezmejne infrastrukturne projekte, ki so še hujši zaradi zdravstvene krize, ob usklajenosti s cilji mehanizma za okrevanje in odpornost. Glede na cilje držav članic se bodo čezmejne pametne in trajnostne energetske povezave financirale iz mehanizma za okrevanje in odpornost le v manjši meri.

Posebni podporni ukrepi, za katere bi se države članice lahko odločile, da jih namenijo za PCI, bi se lahko šteli za državno pomoč. Za take ukrepe bi bila potrebna posebna ocena na podlagi pravil o državni pomoči. Status PCI je pomemben v okviru pravil o državni pomoči tako na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah¹² iz leta 2014 kot tudi smernic o pomoči za varstvo okolja in energijo¹³ za obdobje 2014–2020. Pomembno je znova poudariti, da bi se nacionalni ukrepi za podpiranje PCI, ki bi presegali čezmejno razporeditev in naložbene spodbude iz uredbe o TEN-E, lahko šteli za državno pomoč in bi lahko bila zanje potrebna ocena na podlagi pravil o državni pomoči. To je še posebej pomembno za elektrolizatorje in projekte shranjevanja energije, ki lahko bolj neposredno vplivajo na trge proizvodnje energije.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Člen 170 Pogodbe o delovanju Evropske unije določa, da Unija prispeva k vzpostavitvi in razvoju vseevropskih omrežij, tudi na področju energetske infrastrukture. Unija bo morala spodbujati povezovanje nacionalnih omrežij. Podlaga za uredbo o TEN-E je člen 172 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki daje pravno podlago za sprejemanje smernic, ki zajemajo cilje, prednostne naloge in splošno zasnovo ukrepov, predvidenih na področju vseevropskih omrežij, navedene v členu 171. Smernice bodo morale določiti projekte skupnega interesa, ki so potrebni za doseg ciljev politike uredbe o TEN-E. Določajo tudi pogoje, pod katerimi lahko Unija finančno podpira PCI.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Infrastruktura za prenos energije (vključno z medsebojno povezanim odobalnim omrežjem in infrastrukturo za pametna omrežja) ima evropsko dodano vrednost zaradi svojih čezmejnih učinkov in je bistvenega pomena za vzpostavitev podnebno nevtralnega energetskega sistema. Uredba o TEN-E je ustvarila vrednost in prispevala k doseganju rezultatov v zvezi s povezovanjem trgov energije,

¹¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Gospodarski in naložbeni načrt za Zahodni Balkan, SWD(2020) 223 final.

¹² Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

¹³ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 (UL C 200, 28.6.2014, str. 1).

konkurenco in zanesljivo oskrbo z energijo v Uniji. Za razvoj čezmejne energetske infrastrukture je potreben okvir za regionalno sodelovanje med državami članicami. Za uresničitev teh infrastrukturnih projektov kot celote ne zadostujejo posamezni predpisi in ukrepi držav članic.

Za notranji trg energije je potrebna čezmejna infrastruktura, za njen razvoj pa je potrebno sodelovanje najmanj dveh držav članic, od katerih ima vsaka svoj regulativni okvir. Uredba o TEN-E je zagotovila dodatno vrednost v primerjavi s tistim, kar bi bilo mogoče doseči zgolj na nacionalni ali regionalni ravni. Izvedba več kot 40 ključnih projektov energetske infrastrukture od njenega začetka veljavnosti je pomagala večini držav članic doseči ciljno vrednost 10 % medsebojnih povezav do leta 2020 in vzpostaviti omrežje, ki je dobro medsebojno povezano in odporno na udare. Trg energije v Uniji je bolj integriran in konkurenčen, kot je bil leta 2013, in izboljšala se je energetska varnost Unije. Dostop do namenskega financiranja v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope je omogočil izvedbo 95 PCI, ki bi drugače imeli težave pri dostopu do financiranja po tržnih pravilih.

Tega napredka ne bi bilo mogoče doseči zgolj z ukrepi držav članic. Dodano vrednost uredbe o TEN-E je potrdilo več zainteresiranih strani, ki so opozorile na pomen regionalnega sodelovanja pri izvajanju čezmejnih projektov, preglednosti, regulativne jasnosti in dostopa do financiranja.

- **Sorazmernost**

Pobuda je skladna z načelom sorazmernosti. Spada v obseg ukrepanja na področju vseevropskega energetskega omrežja, kot je opredeljeno v členu 170 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pobuda politike je sorazmerna z razsežnostjo in naravo opredeljenih težav ter doseganjem zastavljenih ciljev.

Predlog ne presega tistega, kar je potrebno za doseg splošnega cilja, s katerim naj bi bil omogočen pravočasni razvoj zadostne energetske infrastrukture povsod v Uniji in v njeni soseščini, da bi omogočili uresničitev energetskih in podnebnih ciljev Unije v skladu z evropskim zelenim dogovorom, predvsem ciljnih vrednosti za leto 2030 in 2050 vključno s ciljem podnebne nevtralnosti, spoštovanjem načela, da se ne škoduje bistveno, povezovanjem trgov, konkurenčnostjo in zanesljivostjo oskrbe z energijo.

Komisija je, izhajajoč iz rezultatov ocenjevanja, ocenila več možnosti politike, ki spadajo na štiri področja vpliva sedanjega okvira TEN-E, kot so področje uporabe, načrtovanje upravljanja/infrastrukture, izdaja dovoljenj, udeležba javnosti in regulativna obravnava.

Ocena in primerjava možnosti (gl. zlasti oddelka 7 in 8 priložene ocene učinka) kažeta, da nobena možnost sama zase ne zadostuje za doseg določenih ciljev. Določitev svežnja možnosti politike, ki bi bil najprimernejši za doseganje konkretnih ciljev, temelji na oceni, ki vključuje načelo sorazmernosti.

Ta sveženj naj bi dosegel, da bi bila uredba o TEN-E primerna za prihodnost. Možnosti za prihodnje področje uporabe uredbe zajemajo vse tehnologije, ki so potrebne za energetski prehod in doseg podnebnih ciljnih vrednosti. Opredelitve so konkretne, a tudi dovolj široke, da upoštevajo tehnološki razvoj, kolikor je le mogoče. Ključna elementa v smislu ciljev in meril sta okvir za izbiro PCI in novi pristop k medsektorskemu načrtovanju infrastrukture. V prihodnjem okviru bo ohranjena vloga regionalnih skupin v postopku izbire, ti elementi pa bodo podrobneje določeni in prilagojeni novim prednostnim nalogam politike in tehnološkemu razvoju, tudi ob upoštevanju regionalnega vidika.

- **Izbira instrumenta**

Glede na splošno pozitivno oceno sedanje uredbe je izbrani instrument uredba, saj je to učinkovit instrument, ki se neposredno uporablja in je v celoti zavezujoč, tako da zagotavlja enotno izvajanje in pravno varnost.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Sozakonodajalca sta se marca 2019 v okviru delnega političnega dogovora med Evropskim parlamentom in Svetom o Instrumentu za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027 sporazumela, da je treba do 31. decembra 2020 oceniti učinkovitost in usklajenost politik Uredbe št. 347/2013 o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo (uredba o TEN-E)¹⁴. Decembra 2019 je bilo v sporočilu Komisije z naslovom Evropski zeleni dogovor¹⁵ izrecno povedano, da je potreben pregled uredbe o TEN-E, da bi zagotovili njeno usklajenost s cilji podnebne nevtralnosti.

Glede na časovnico za ocenjevanje in revizijo uredbe o TEN-E se je Komisija odločila za zaporedno („back-to-back“) ocenjevanje in oceno učinka. Ocenjevanje uredbe o TEN-E je bilo opravljeno v obdobju od januarja 2019 do septembra 2020. Pri ocenjevanju je bilo ocenjeno, v kolikšni meri je bila uredba o TEN-E doslej uspešna pri doseganju zastavljenih ciljev, pri čemer je bilo ugotovljeno, kateri dejavniki so ji pri tem pomagali oziroma kateri so jo ovirali. Konkretno je bila ocenjena učinkovitost uredbe glede na osnovni scenarij (tj. položaj brez uredbe), da bi bilo ocenjeno, ali je imela pomemben vpliv in dodano vrednost.

Če povzamemo, je bilo pri ocenjevanju preverjeno:

- kako in zakaj se je sedanja uredba o TEN-E obnesla ali ne ter kateri dejavniki so pripomogli k doseganju ciljev in kateri so ga ovirali;
- kakšen je bil učinek uredbe, zlasti v smislu napredka v smeri doseganja ciljev.

Zaporedni pristop je zagotovil, da so bili iz rezultatov ocenjevanja pridobljeni vsebinski elementi, iz katerih bi ugotovili, v kolikšni meri bo uredba ostala primerna in ustrezna v prihodnosti glede na sprejete ali načrtovane pobude politike, ki bodo pospešile srednje- in dolgoročno razogljičenje. V prihodnost usmerjeni elementi so bili osredotočeni na vprašanje, kako zagotoviti obstoj energetske infrastrukture, ki bi ustrezala vse večjim ambicijam na področju razogljičenja in uvedbe energije iz obnovljivih virov, ter navesti področja, na katerih bi bili potrebni posegi.

Ocenjevanje je v skladu s področjem uporabe in veljavnostjo uredbe o TEN-E zajelo vse države članice. V skladu s smernicami za boljšo pripravo zakonodaje je bilo pri ocenjevanju uspešnosti uredbe o TEN-E uporabljenih pet meril: učinkovitost, uspešnost, relevantnost, skladnost in dodana vrednost Unije.

---

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>
http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_SL.pdf

¹⁵ COM(2019) 640.

Ocenjevanje je pokazalo, da so se energetske povezave od leta 2013 povsod v Uniji povečale zaradi izvajanja uredbe o TEN-E in PCI v vseh regijah. Povečanje povezav je učinkovito izboljšalo integracijo omrežij držav članic, zaradi česar je tudi trg energije v Uniji postal bolj integriran in konkurenčnejši, kot je bil pred izvajanjem uredbe o TEN-E. Veleprodajne cene električne energije so se v skoraj vseh državah članicah približale. Približale so se tudi cene plina. Zaradi novih povezovalnih plinovodov in terminalov za utekočinjeni zemeljski plin se je od leta 2013 se je znatno izboljšala zanesljivost oskrbe s plinom. PCI so pripomogli k uresničevanju sedanjih ciljev uredbe o TEN-E, kot je bila zasnovana leta 2013. Toda v kategorijah infrastrukture v sedanji uredbi o TEN-E niso upoštevane nove podnebne ambicije, cilj podnebne nevtralnosti in najnovejši tehnološki razvoj. Ta napredek bi bilo upoštevati pri kategorijah infrastrukture, ki jih zajema uredba, merilih za izbiro PCI, prednostnih koridorjih in tematskih področjih.

Postopek določanja in izbire projektov skupnega interesa v regionalnih skupinah se je izkazal za učinkovitega pri izboljšanju sodelovanja in omogočanju odločitev o čezmejnih projektih na podlagi regionalnega in evropskega pristopa. Postopek desetletnega razvojnega načrta omrežja se je izkazal za učinkovit prvi korak pri določanju projektov skupnega interesa. Toda, čeprav imajo operaterji prenosnih sistemov in evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov ter pomembno vlogo v postopku, je za boljše zaupanje v postopek potrebno več vključevanja ter preverjanja glavnih vhodnih podatkov in predpostavk.

Mehanizem za čezmejno porazdelitev stroškov je pomemben omogočitevni dejavnik pri izvajanju projektov. Vendar v številnih primerih čezmejna porazdelitev stroškov ni pripeljala do zmanjšanja finančne vrzeli, kot je bilo predvideno.

Postopki za izdajo dovoljenj so se sicer skrajšali, vendar so v nekaterih primerih še vedno dolgotrajni. Toda glavni razlogi za to so povezani predvsem z nacionalnim izvajanjem in ne spadajo na področje uporabe uredbe o TEN-E.

Finančna pomoč Instrumenta za povezovanje Evrope, dodeljena 95 projektom, je omogočila njihovo učinkovito izvajanje. Nepovratna sredstva za študije so pripomogla k zmanjšanju tveganj pri projektih v zgodnjih fazah razvoja, nepovratna sredstva za dela pa so podprla projekte za odpravljanje ključnih ozkih grl, ki jih tržno financiranje ni moglo odpraviti v zadostni meri.

Ocenjevanje je pokazalo, da koristi uredbe odtehtajo stroške, kar je dokaz njene učinkovitosti. Uredba o TEN-E je prinesla družbeno-gospodarske koristi z izboljšanjem zanesljive oskrbe z energijo ter bolj povezanimi in konkurenčnimi trgi energije. Prispevala je tudi k boljši razpoložljivosti informacij, usklajevanju in preglednosti.

Prvotni cilji uredbe o TEN-E – zanesljiva oskrba z energijo, povezovanje trgov, konkurenca in trajnostnost – so še naprej pomembni. Toda zaradi večjih podnebnih ambicij na podlagi pariškega sporazuma in evropskega zelenega dogovora je potrebno novo ravnovesje med cilji, da bi dosegli ciljne vrednosti za razogljičenje in prispevali k podnebni nevtralnosti.

Ocenjevanje je pokazalo le malo znamenj za pomisleke v zvezi z notranjo usklajenostjo uredbe o TEN-E, razen možnosti za mehanične spremembe, in pomanjkanje prožnosti za prilagajanje hitrim spremembam na področjih politike.

Uredba o TEN-E je prinesla rezultate, ki jih drugače ne bi bilo mogoče doseči z ukrepanjem na ravni držav članic, kar dokazuje njeno dodano vrednost za Unijo.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

V skladu s smernicami za boljšo pripravo zakonodaje glede „vzporednega ocenjevanja in ocene učinka“ je komisija opravila obsežno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi na podlagi strategije

posvetovanj, ki je zajemala vrsto metod in orodij. Strategija posvetovanj naj bi zagotovila upoštevanje vseh ustreznih izsledkov, tudi podatkov o stroških, družbenem vplivu in morebitnih koristih pobude. Zasnovana je bila v skladu z intervencijsko logiko, v njej pa so bili povezani tako elementi, usmerjeni v preteklost, kot elementi, usmerjeni v prihodnost. Uporabljenih je bilo več orodij za posvetovanje: spletno javno posvetovanje, usmerjena spletna anketa, poglobljeni razgovori in (štirje) spletni seminarji za zainteresirane strani.

Komisija je prejela 215 odgovorov na odprto javno posvetovanje in usmerjene vprašalnike ter še 169 prispevkov po elektronski pošti, predvsem od državljanov, predlagateljev projektov in panožnih združenj. Opravljenih je bilo okrog 80 poglobljenih razgovorov ob podpori svetovalca s ključnimi zainteresiranimi stranmi za uredbo o TEN-E, v katerih so bile podane podrobne informacije in izsledki o ključnih vidikih, ki jih v usmerjenem vprašalniku ni bilo mogoče obširno obravnavati. Na štirih spletnih seminarjih, ki se jih je udeležilo več kot 40 razpravljavcev in 300 udeležencev, so bili obravnavani ključni elementi revizije.

Zainteresirane strani v glavnem potrjujejo doseganje koristi uredbe o TEN-E pri doseganju splošnih ciljev: prispevala je k povezovanju trgov energije, dosegla ustrezno stopnjo zanesljive oskrbe z energijo in prispevala h konkurenčnosti na Unijnem trgu energije. Kar zadeva prispevek k doseganju podnebnih in energetskih ciljnih vrednosti za leto 2020, so mnenja deljena: operaterji prenosnih sistemov in pristojni nacionalni organi, pogosto iz srednje in vzhodne Evrope, jih ocenjujejo pozitivno, nekatere NVO pa negativno, zlasti glede vloge plina.

Na splošno zainteresirane strani večinoma menijo, da postopek PCI omogoča izbiro najustrežnejših projektov skupnega interesa za uresničevanje ciljev uredbe o TEN-E s pomočjo sodelovanja v regionalnih skupinah. Merila za izbiro veljajo sicer načeloma za primerna, vendar so zainteresirane strani pozvale k usklajenosti s podnebnimi ciljnimi vrednostmi s pomočjo temeljitega preverjanja trajnosti. Nekateri NVO in zainteresirane strani iz tega sektorja tudi menijo, da so merila za projekte pametnih omrežij prestroga.

Zainteresirane strani so izrazile mnenje, da uredba o TEN-E ne rešuje ključnih vprašanj, kot so tesnejše povezovanje energije iz obnovljivih virov, izboljšanje energijske učinkovitosti in blažitev podnebnih sprememb. V odgovorih je bilo ponekod opozorjeno na neusklajenost med uredbo o TEN-E ter drugimi politikami in pobudami na ravni Unije, kot je evropski zeleni dogovor ali dolgoročna strategija za razogljičenje. V odziv na te izzive so bile kot pomembne za nadaljnjo vključitev v okvir TEN-E navedene naslednje kategorije infrastrukture: vodikova infrastruktura in pametna distribucijska omrežja za plin, pretvorba električne energije v plin, elektroenergetsko omrežje za podpiranje polnjenja z elektriko / infrastrukture za polnjenje z vodikom ter elektroenergetsko omrežje pri hibridnih projektih odobalnih elektrarn. Toda posebna vodikova infrastruktura, pametna plinska omrežja in tehnologije za pretvorbo električne energije v plin so bile deležne mešane podpore, zlasti od NVO. Precej nizka je bila podpora zainteresiranih strani, zlasti civilne družbe, NVO in elektroenergetskih združenj, za omrežja CO₂, zlasti za shranjevanje CO₂. Toda pri nadaljnji analizi prejetih prispevkov glede vključitve omrežij CO₂ kot kategorije infrastrukture se je pokazalo, da ni bilo veliko znamenj za črtanje omrežij CO₂ iz uredbe o TEN-E.

Kar zadeva upravljanje in vlogo različnih akterjev, so zainteresirane strani pozvale k zmanjšanju vloge evropskih mrež operaterjev prenosnih sistemov ter okrepitevi vloge ODS in drugih zainteresiranih strani, kot so NVO.

Postopki izdaje dovoljenj so se od začetka veljavnosti uredbe o TEN-E sicer skrajšali, vendar je, kot je navedlo več zainteresiranih strani, njihova učinkovitost močno odvisna od nacionalnega izvajanja. Eden od razlogov za to so stalno zapleteni nacionalni postopki, drugi razlogi pa so okoljska vprašanja PCI in nasprotovanje javnosti, zaradi katerega prihaja do dolgotrajnih sodnih postopkov v tožbah proti projektom. Zaradi zahtev za javno posvetovanje v uredbi o TEN-E se je v javnosti očitno okrepila zavest o PCI, javnost bolj sodeluje v postopkih in jim bolj zaupa. Kaže pa, da določbe le malo pripomorejo k boljšemu sprejemu v javnosti, predvsem zaradi domnevnega pomanjkanja (aktualnih) informacij o potrebah infrastrukture in skopih povratnih informacij o zasnovi projektov.

Za mehanizem za čezmejno razporeditev stroškov, pristop, ki je bil uveden z uredbo o TEN-E, pri katerem si države članice delijo stroške, da bi omogočile projekte s čezmejnimi koristmi, je bilo v glavnem ocenjeno, da rešuje obstoječo neuravnoteženost stroškov in koristi. Mehanizmi za čezmejno razporeditev stroškov so se v nekaterih primerih sicer izkazali za učinkovite, vendar so zainteresirane strani s tem postopkom manj zadovoljne zaradi vrednotenja mehanizma, zapletenosti pridobljenih podatkov, dodatnega časa, ki preteče, preden je mogoče sprejeti odločitev o naložbi, in pomanjkanja nedvoumnih rezultatov, na podlagi katerih bi bila možna odločitev.

Med zainteresiranimi stranmi obstaja široko soglasje, da uredba o TEN-E ima dodano vrednost Unije in da države članice njenih rezultatov ne bi mogle doseči posamič. Enaka večina je povedala, da je glede vprašanj, ki se rešujejo z uredbo o TEN-E, še vedno potrebno ukrepanje na ravni Unije. Večina anketirancev poleg tega meni, da koristi uredbe o TEN-E odtehtajo njene stroške,

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

V predlogu in oceni učinka, na kateri temelji, so upoštevani izsledki ocenjevanja Uredbe št. 347/2013 o smernicah za vseevropsko energetska omrežja od prispevkov zainteresiranih strani do obsežnih posvetovanj, ki so bila opravljena v zvezi s tem, pa tudi pregleda literature, analize portfeljev PCI in modeliranja. Pregled literature je vključeval rezultate vrste tematskih študij o ključnih elementih uredbe o TEN-E, rezultatih vmesne ocene uredbe o TEN-E ter ocenjevanj v okviru drugih ustreznih pobud Komisije.

V analizi so bile upoštevane tudi formalne ugotovitve, sprejete v okviru forumov zainteresiranih strani o energetska infrastrukturi in z njo povezani politiki. Upoštevana so bila tudi konsolidirana letna poročila Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) o napredku PCI na področju električne energije in plina, projektih razširitvenih zmogljivosti in virtualnih povezovalnih točkah ter druge najnovejše informacije o odločitvah glede čezmejne razporeditve stroškov in spodbudah za posamezne projekte na podlagi tveganja.

- **Ocena učinka**

Komisija je v skladu s smernicami za boljšo pripravo zakonodaje opravila oceno učinka za več možnosti politike. K oceni je prispevalo strukturirano posvetovanje s službami Komisije prek medresorske usmerjevalne skupine.

Ocena učinka je bila predložena Odboru za regulativni nadzor, z njim je potekala razprava o oceni. Priporočila, ki jih je Odbor za regulativni nadzor podal v svojem prvem (negativnem) mnenju z dne 25. septembra 2020, so bila upoštevana tako, da: (i) so bili podrobneje pojasnjeni ozadje in ključni

elementi sedanje uredbe o TEN-E, (ii) so bile izpostavljene ključne ugotovitve ocenjevanja uspehov in pomanjkljivosti sedanje uredbe o TEN-E in so bile sistematično povezane z opredelitvijo problema, (iii) je bila podrobneje pojasnjena opredelitev problema, v kateri je bilo bolje obrazloženo, kako se okvir uredbe o TEN-E ujema z novo politiko zelenega dogovora in kako so cilji in možnosti povezani s težavami in osnovnimi vzroki, (iv) da je bilo bolje pojasnjeno, zakaj se sveženj prednostnih možnosti šteje za najprimernejšega za reševanje ugotovljenih problemov (ob izpostavitvi možnih alternativ) ter (v) so bili navedeni kazalniki uspeha. Drugo mnenje Odbora za regulativni nadzor z dne 1. decembra je bilo pozitivno s pridržki, ki so bili upoštevani tako, da: (i) so bile podrobneje pojasnjene razlike v področju uporabe in namenu uredbe o TEN-E in uredbe o taksonomiji, (ii) je bilo pojasnjeno, da bodo skupni učinki predlaganih sprememb uskladili izbiro PCI s cilji politike EU, vključno z zelenim dogovorom, (iii) da je bilo podrobneje pojasnjeno, zakaj se sveženj prednostnih možnosti šteje za „primerne za prihodnost“ ter (iv), da je bilo bolje pojasnjeno, da je nacionalno izvajanje in uveljavljanje ključno vprašanje za reševanje zamud pri izdaji dovoljenj, in kako lahko prednostna možnost prispeva k pravočasnemu izvajanju PCI.

Pri pripravi ocene učinka je bilo preučenih več ukrepov na vseh področjih, s katerimi bi rešili ugotovljene probleme in vzroke problemov ter tako dosegli cilje pobude. Po oceni njihove učinkovitosti, uspešnost, doslednosti in sorazmernosti je bil oblikovan sveženj prednostnih možnosti, ki je najprimernejši za prispevanje k zastavljenim ciljem. V svežnju prednostnih možnosti so med drugim naslednje glavne določbe:

- posodobitev meril za upravičenost za pametna omrežja električne energije;
- izključitev infrastrukture za zemeljski plin ter vključitev vodika, pretvorbe elektrike v plin in pametnih plinskih omrežij;
- vključitev projektov skupnega interesa (PMI);
- načrti integriranega razvoja odobalnih elektrarn;
- okrepljeno upravljanje in trajnostnost;
- pospešitev izvajanja projektov;
- po ena točka „vse na enem mestu“ za vsak morski bazen za projekte izkoriščanja odobalnih obnovljivih virov energije;
- vključitev celotnih stroškov naložbe.

Glede prihodnjega področja uporabe uredbe o TEN-E je ključno vprašanje, ali naj bo plinska infrastruktura še naprej upravičena kategorija infrastrukture. Na podlagi analize v oddelkih 6 in 7 ocene učinka se zdi, da bi bil najučinkovitejši in najbolj usklajen pristop izključitev infrastrukture za metan. Obenem se je zdelo upravičeno v področje uporabe okvira TEN-E vključiti vodikovo infrastrukturo, saj bo imela najbrž vse večjo vlogo pri razogljičenju nekaterih sektorjev in pri njej obstajajo možnosti za čezmejno izmenjavo. Vse te spremembe skupaj bi zagotovile, da bi bile v prihodnji uredbi o TEN-E zajete vse tiste kategorije infrastrukture, ki so potrebne za uresničitev energetske in podnebne ciljeve Unije v skladu z evropskim zelenim dogovorom, zlasti glede ciljnih vrednosti za leti 2030 in 2050. Kar zadeva prihodnji pristop k načrtovanju infrastrukture, se korenita sprememba načrtovanja infrastrukture zdi neupravičena, saj bi prinesla le malo dodatnih koristi, toda veliko večje stroške transakcij, zaradi katerih bi se zmanjšala učinkovitost, instrument pa bi bil manj učinkovit od okrepitve sedanjega

pristopa. Toda glede na posebnosti v zvezi s sedanjimi razmerami in pričakovanimi prispevki k dolgoročnim podnebnim in energetskim ciljem se zdi korenitejša sprememba upravičena pri odobalnih omrežjih.

Možnosti v zvezi z odobalnimi omrežji in medsektorskim načrtovanjem infrastrukture izboljšujejo okvir za upravljanje in načrtovanje infrastrukture ter tako omogočajo določitev projektov, ki so potrebni za energetski prehod in doseganje podnebnih ciljnih vrednosti v skladu z možnostmi za odobalne elektrarne v vsakem morskem bazenu, varstvom okolja in drugimi vrstami uporabe morja. Glavni izboljšavi sta: prvič: uvedba načrta za razvoj integriranega omrežja za odobalno infrastrukturo na podlagi skupnih zavez držav članic glede obsega izkoriščanja odobalnih obnovljivih virov energije za vsak morski bazen (pristop „od zgoraj navzdol“ za načrtovanje odobalnih elektrarn); drugič: prilagoditve vlog ključnih akterjev, ki sodelujejo pri pripravi desetletnega razvojnega načrta omrežja, z okrepljenim nadzorom evropskih mrež sistemskih operaterjev prenosnih omrežij zemeljskega plina s strani Komisije in agencije ACER. Te izboljšave bodo dopolnile možnosti politike glede „izdaje dovoljenj“ in „regulativne obravnave“, da bi omogočile lažji pravočasni razvoj določenih PCI: (a) uvedba po ene točke „vse na enem mestu“ za odobalno infrastrukturo za vsak morski bazen, (b) dostop do nujnih sodnih postopkov, če so na voljo, in (c) vključitev celotnih stroškov naložbe v čezmejno razporeditev stroškov. Razen posebnih sprememb za posamezna odobalna omrežja se bodo spremembe uporabljale za področje uporabe revidirane uredbe o TEN-E in vse upravičene kategorije infrastrukture. Navedene koristi se bodo razširile tudi na projekte povezave Unije s tretjimi državami (PMI – projekti skupnega interesa) glede na njihovo vse večjo vlogo pri doseganju podnebnih ciljev.

V svežnju politike je tudi več tehničnih možnosti (gl. Prilogo 9 k oceni učinka): pospešitev postopkov izdaje dovoljenja, izboljšanje preglednosti projektov skupnega interesa, možnosti, da projekti skupnega interesa dobijo čezmejno razporeditev stroškov, pojasnitev določb o čezmejni razporeditvi stroškov ter posodobitev naložbenih spodbud. Poleg tega bodo iz kategorij infrastrukture in tematskih področij črtani naftovodi in elektroenergetske avtoceste.

Ocena učinkov v veliki meri temelji na kvalitativnem pristopu. Zaradi pomanjkanja podatkov o posameznih projektih, zlasti pri novih kategorijah infrastrukture, ni bilo mogoče količinsko določiti vplivov vseh možnosti. Poleg tega gre pri predlaganih spremembah predvsem za postopne izboljšave sedanjega okvira, za katerega se šteje, da deluje razmeroma dobro.

Prilagoditev področja uporabe instrumenta z zagotovitvijo usklajenosti kategorij infrastrukture s ciljem podnebne nevtralnosti bo zmanjšala emisije toplogrednih plinov, kar bo podpiralo tudi optimalno in učinkovito načrtovanje integrirane infrastrukture, ki prav tako na najmanjšo možno mero zmanjšuje morebitne vplive na okolje. Hitrejše izvajanje ključnih projektov bo omogočil tudi pospešen postopek izdaje dovoljenj, ki bo tako prinesel okoljske in družbeno-gospodarske koristi.

V oceni učinka so bile ugotovljene naslednje ključne ciljne skupine, na katere bi vplivala ta pobuda: evropski državljani in odjemalci, nevladne organizacije, regulativni organi Evropske unije, nacionalni regulativni organi, pristojni nacionalni organi ter njihovi lokalni in regionalni predstavniki, evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov (ENTSO-E in ENTSO-G), panožne organizacije ODS, predlagatelji projektov vključno z operaterji prenosnih sistemov, proizvajalci energije / elektroenergetika, visokošolski in tematski strokovnjaki.

Neposredne koristi svežnja prednostnih možnosti politike so povezane predvsem s prihranki pri emisijah toplogrednih plinov in večjo učinkovitostjo v velikem obsegu z bolj usklajenim pristopom k načrtovanju infrastrukture na evropski ravni ter racionaliziranjem izdaje dovoljenj za razvoj odobalnih

elektrarn. Te neposredne koristi zajemajo tako družbene koristi, npr. družbi kot celoti koristita zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in uresničitev cilja podnebne nevtralnosti, ter zasebne koristi, npr. nižji upravni stroški v zvezi s krajšim postopkom izdaje dovoljenj.

Poenostavitveni ukrepi bodo ustvarili neposredne koristi z zmanjšanjem sedanjih ponavljajočih se neposrednih stroškov, saj se bodo zmanjšale obveznosti spremljanja in poročanja. Pri teh neposrednih koristih gre predvsem za zasebne koristi nekaterih zainteresiranih strani, kot so predlagatelji projektov.

Med *posrednimi koristmi* so sektorske koristi zaradi spodbujanja tržnega povpraševanja po nekaterih inovativnih tehnologijah in s tem prispevanja k morebitni višji stopnji zaposlenosti.

Ocena prednostnih možnosti je pokazala pozitivne učinke na socialno varnost in v gospodarskem smislu za različne kategorije zainteresiranih strani. Vendar takih učinkov svežnja prednostnih možnosti politike ni bilo mogoče v celoti količinsko določiti ali izraziti v denarju, saj bi bile za to potrebne informacije o hitrosti uvajanja prihodnjih PCI ali večji prisotnosti novih ali nastajajočih kategorij infrastrukture na trgu, te informacije pa niso na razpolago in o njih ni mogoče podati dovolj zanesljivih ocen.

Pomembno je poudariti, da je pri vsakem projektu skupnega interesa glavno merilo za izbiro, da njegove skupne možne koristi odtehtajo njegove stroške, tudi dolgoročno¹⁶.

V uredbi o TEN-E se ne uvaja regulativno zaračunavanje stroškov, kot so pristojbine, dajatve, davki itd. Sveženj prednostnih možnosti povzroča *neposredne stroške* v smislu stroškov izpolnjevanja obveznosti in upravnega bremena za podjetja (predvsem predlagatelje projektov) in uprave (pristojni nacionalni organi, nacionalni regulativni organi, Komisija in agencija ACER), da bi izpolnili bistvene obveznosti ali zahteve iz svežnja. Uporaba svežnja prednostnih možnosti povzroča *posredne stroške* za državljanke/odjemalce, podjetja in uprave zaradi zvišanja omrežnin za financiranje naložb v regulativno osnovo sredstev (RAB). Toda vpliv na omrežnine lahko ublaži finančna pomoč iz Instrumenta za povezovanje Evrope, če bo projekt skupnega interesa pokazal znatne zunanje učinke v smislu zanesljive oskrbe z energijo, solidarnosti ali inovacij.

Teh stroškov na tej stopnji ni bilo mogoče oceniti za vse ukrepe, vendar se štejejo za neznatne. Dodatni stroški bi bili v primerjavi s sedanjimi obrobne pomena¹⁷. Dodatni *stroški izvrševanja* na nacionalni ravni in ravni Unije bodo odvisni od izvajanja.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Cilj revidirane uredbe o TEN-E bo zmanjšati obveznost poročanja z iskanjem sinergij med pristojnimi organi in poročanjem predlagateljev projektov. Da bi ohranili preglednost in dostop regionalnih skupin do najaktualnejšega statusa izvajanja projekta ob hkratnih prihrankih pri tekočih stroških, bi bilo mogoče letno poročilo pristojnih organov vključiti v poročilo predlagateljev projektov. Drugič: obveznosti agencije ACER za spremljanje se bodo zmanjšale na dvoletna poročila, oddana ob pravem času za oceno novih prijav za PCI¹⁸, s čimer se bo učinkovitost delovne obremenitve agencije ACER za

---

¹⁶ Uredba o TEN-E, člen 4(1)(b).

¹⁷ Ecorys et al. (2020): Podpora za ocenjevanje Uredbe (EU) št. 347/2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo, osnutek končnega poročila, str. 122.

¹⁸ Ta možnost ustreza prispevku agencije ACER v posvetovanju z zainteresiranimi stranmi.

poročanje povečala za približno 20 %, to pa ustreza letnim prihrankom v višini 60 000 eurov (ali 0,4 FTE na leto). Tretjič: revidirana uredba o TEN-E bo omogočila, da bo predhodno posvetovanje pred začetkom postopka izdaje dovoljenja za PCI neobvezno, če je že zajeto v nacionalnih pravilih, za katera veljajo enaki ali višji standardi kot v uredbi o TEN-E. Ohranjena bo udeležba javnosti in razprava z lokalnimi skupnostmi ter zainteresiranimi stranmi, na katere bo vplivala gradnja PCI, ob hkratnem preprečevanju nastanka dodatnih obveznosti poleg obstoječih nacionalnih postopkov. In četrto: v novih določbah se priporoča poenostavljena vključitev obstoječih projektov skupnega interesa v desetletne razvojne načrte omrežja, tako da se lahko projekti z Unijinega seznama PCI, za katere so že na razpolago upravni in tehnični podatki, potrebni za postopek desetletnega razvojnega načrta omrežja, avtomatično vključijo v naslednje načrte, če se podatki ne spremenijo.

Neposredni vplivi v smislu stroškov izpolnjevanja obveznosti ali upravnih stroškov za MSP niso bili ugotovljeni. MSP bi lahko koristila izboljšana konkurenčnost na tistih področjih tehnologije, ki so vključena v prihodnji okvir TEN-E ali so v njem okrepljena (npr. panoga izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov, digitalne storitve ali vodik).

Pobuda je usklajena z enotnim digitalnim trgom in strategijo Unije za podatke.

- **Temeljne pravice**

Ne pričakuje se, da bo pobuda vplivala na temeljne pravice.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Proračunske posledice v zvezi s predlogom zadevajo vire Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER). Agencija ACER bo dobila dodatne pristojnosti za nadzor desetletnega razvojnega načrta omrežja. Za to bo potrebno omejeno število dodatnih virov (1 dodaten EPDČ, gl. oceno finančnih posledic zakonodajnega predloga).

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Na podlagi obstoječih postopkov spremljanje podatkov iz rednih poročil predlagateljev projektov in nacionalnih regulativnih organov je bilo pripravljenih več kazalnikov za merjenje doseganja vsakega posebnega cilja revidirane uredbe o TEN-E. Dejanski učinki zakonodaje se bodo spremljali in ocenjevali glede na sklop kazalnikov, prilagojenih posebnim ciljem politike, ki naj bi se dosegli s to zakonodajo. Poleg tega se bodo glede na sklop kazalnikov merili štirje operativni cilji, povezani s svežnjem možnosti politike. Vsi podatki se bodo spremljali na podlagi rednih poročil predlagateljev projektov in nacionalnih regulatorjev.

Pregled učinkovitosti nove zakonodaje bi moral biti opravljen leta 2026, ko bi morala biti končan drugi postopek izbire PCI na podlagi novega okvira.

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

Uredba se bo neposredno in enotno uporabljala v državah članicah, zato zanjo ni potreben obrazložitevni dokument.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V poglavju I revidirane uredbe so predstavljene splošne določbe, predvsem predmet urejanja in področje uporabe novih kategorij infrastrukture, ki so bile revidirane tako, da odražajo splošni cilj omogočanja lažjega pravočasnega razvoja ustrezne energetske infrastrukture povsod po Uniji in v njeni soseščini, da bi bilo mogoče doseči energetske in podnebne cilje v skladu z evropskim zelenim dogovorom, zlasti glede ciljnih vrednosti za leti 2030 in 2050 vključno s ciljem podnebne nevtralnosti, povezovanje trgov, konkurenčnost in zanesljivo oskrbo z energijo po čim nižji ceni za odjemalce in podjetja.

Sedanji člen 2(7), člen 4(2)(c), člen 4(4) ter priloge I, II in IV, v katerih se opredeljujejo merila za pametna električna omrežja, so bili posodobljeni tako, da so v njih upoštevane tehnološke spremembe, in vključujejo elemente v zvezi z inovacijami in digitalnimi vidiki, ki bi lahko prišli v poštev pri opremi ali instalacijah za pametna omrežja. Pri prilagoditvi meril za izbiro je bilo upoštevano razširjeno področje pametnih omrežij električne energije. Poleg tega je bila podrobneje pojasnjena vloga predlagateljev projektov. Tehnologije pametnih omrežij bi morale biti v pomoč tudi pri izboljšanju podpore za visokozmogljivostno polnjenje v zvezi z energetskim omrežjem, kar bi pripomoglo k razogljičenju prometnega sektorja.

V določbah o vključitvi elementov zemeljskega plina na področje uporabe uredbe o TEN-E, zlasti v členu 4 ter prilogah I, II in IV, so zdaj upoštevane precejšnje izboljšave zanesljivosti oskrbe z energijo po zaslugi dosedanje uporabe politike iz TEN-E. Do začetka dvajsetih let tega stoletja, ko bodo obratovali projekti skupnega interesa na področju plina, ki so sedaj v gradnji, bi morala Evropa ustvariti medsebojno dobro povezano plinsko omrežje, odporno na pretrese, vse države članice pa bodo imele dostop do najmanj treh virov plina. Ker naj bi se v prihodnosti povpraševanje po zemeljskem plinu v skladu s cilji zelenega dogovora občutno zmanjšalo, infrastrukture za zemeljski plin ni več treba podpirati s pomočjo politike TEN-E.

Po drugi strani so v revidirani uredbi o TEN-E upoštevane spremembe v razmerah na področju plina, kjer imajo vse večjo vlogo obnovljivi in nizkoogljični plini, saj je v členih 2 in 4 ter prilogah I, II in IV ustvarjena nova kategorija infrastrukture za pametna plinska omrežja. To bo v podporo naložbam na ravni distribucije in/ali prenosa za vključitev okolju prijaznih plinov (običajno bioplina in biometana, a tudi vodika) v omrežje in bo pomagalo pri upravljanju bolj zapletenega sistema na podlagi inovativnih tehnologij. Prijavljeni projekti bodo sestavljeni iz vrste naložb, s katerimi bi določeno plinsko omrežje postalo „pametnejše“ in razogljičeno.

Za podporo potrebam po razogljičenju sektorjev, v katerih je težko zmanjšati emisije, bodo v uredbo o TEN-E vključena nova omrežja in omrežja s spremenjeno namembnostjo za vodik, ki so čezmejno pomembna (tudi cevovodi za prenos vodika in z njimi povezana oprema, kot so kompresorji, objekti za shranjevanje ter objekti za utekočinjeni vodik), in objekti za pretvorbo električne energije v plin nad določenim pragom, ki so čezmejno pomembni (npr. če naj bi oskrbovali najmanj dve državi članici). Vodikova omrežja bodo ustrezno upoštevana v desetletnih razvojnih načrtih omrežja za celotno Unijo, ki jih pripravlja evropska mreža sistemskih operaterjev prenosnih omrežij zemeljskega plina.

V členu 4(2) so dodana nova splošna merila za izbiro, da bi bila upoštevana vključitev projektov skupnega interesa (PMI) na področje uredbe, če lahko izkažejo znatne čiste družbeno-gospodarske koristi za vsaj dve državi članici Unije in vsaj eno tretjo državo. Taki projekti bi bili upravičeni do vključitve na Unijin seznam pod pogojem, da se regulativni okvir tretje države približa okviru Unije, in če bo izkazano, da prispevajo k splošnim energetske in podnebnim ciljem Unije v smislu zanesljive oskrbe z energijo in razogljičenja.

Čezmejni naftovodi ne bodo več vključeni v to uredbo, ker niso v skladu z dolgoročnimi cilji razogljičenja in zelenega dogovora.

V poglavju II so predstavljene določbe glede postopka priprave Unijinih seznamov projektov skupnega interesa v regionalnih skupinah, merila za izbiro in spremljanje izvajanja projektov.

Merila za izbiro projektov zdaj zajemajo obvezno merilo trajnostnosti za vse kategorije infrastrukture skupaj z najmanj še enim merilom (povezovanje trgov, zanesljiva oskrba z energijo, konkurenca) na stopnji izbire projektov, s čimer bo zagotovljena usklajenost s spreminjanjem Unijinih potreb po infrastrukturi in cilji razogljičenja. Poleg tega bo regionalna skupina v postopku izbire projektov skupnega interesa upoštevala napredek pri izvajanju projekta skupaj z dokazi o preglednosti in izpolnjevanju obveznosti poročanja.

Namen novih določb v poglavjih II in IV je izboljšati načrtovanje infrastrukture za povezovanje energetskega sistema. Zato je v revidirani uredbi o TEN-E okrepljeno upravljanje desetletnih razvojnih načrtov omrežja za celotno Unijo, ki je podlaga za določitev projektov skupnega interesa v kategorijah električne energije in plina. Čeprav imajo operaterji prenosnih sistemov in evropski mreži sistemskih operaterjev prenosnih omrežij električne energije in zemeljskega plina v tem postopku pomembno vlogo, je potrebno več nadzora, s katerim se bo okrepilo zaupanje v postopek, zlasti glede opredeljevanja scenarijev za prihodnost, ugotavljanja dolgoročnih vrzeli in ozkih grl v infrastrukturi ter ocenjevanja posameznih projektov. Zato bosta imela zaradi potrebe po neodvisnem potrjevanju v tem postopku večjo vlogo Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija) in Komisija.

Določbe v poglavju III naj bi skrajšale postopke izdaje dovoljenj za PCI, da ne bi prihajalo do zamud pri projektih, ki omogočajo lažji energetski prehod. V skladu z revidirano uredbo o TEN-E se morajo torej pristojni organi usklajevati s sosednjimi državami in skupaj z njimi iskati sinergije pri pripravi priročnika o postopkih. Izogibati se morajo dodatnim zahtevam ali spremembam zakonodaje med postopkom izdaje dovoljenj ter morajo biti prožni pri uporabi stopenj v postopku izdaje dovoljenj glede na kategorijo infrastrukture, da bi pospešili ali skrajšali celotni postopek izdaje dovoljenj. Za poenostavitev in pospešitev postopka izdaje dovoljenja za odobalna omrežja za energijo iz obnovljivih virov se z revidirano uredbo o TEN-E uvaja odobalna točka „vse na enem mestu“, ki bo vzdrževala zbirko obstoječih študij in načrtov v zvezi z morskim bazenom, da bi olajšala postopek izdaje dovoljenja za posamezne projekte skupnega interesa, in izdajala celovite odločbe za take projekte. Da ne bi bilo v zgodnji fazi potrebnih več posvetovanj, bi morale biti predhodno posvetovanje neobvezno, če je že zajeto v nacionalnih pravilih z enakimi ali višjimi standardi kot v sedanji uredbi o TEN-E. Države članice bi morale na podlagi revidirane uredbe o TEN-E zagotoviti, da se za projekte skupnega interesa v nacionalni zakonodaji veljajo skrajšani pravnici postopki (če obstajajo).

Z novimi določbami se tudi krepi obveznost predlagateljev projektov glede preglednosti, da kot lastniki informacij o izvajanju PCI objavljajo in posodablajo posebne spletne strani v jezikih vseh držav članic, ki jih PCI prečkajo ali nanje vplivajo. Poleg tega mora predlagatelj projekta upoštevati mnenja, izražena v javnih posvetovanjih, in pokazati, kako jih je upošteval.

predlagatelj projekta na svojem spletnem mestu objavi poročilo, v katerem prikaže, kako so bila upoštevana mnenja, izražena v javnih posvetovanjih, in sicer tako, da prikaže izvedene spremembe kraja, poteka in zasnove projekta, ali da obrazloži, zakaj taka mnenja niso bila upoštevana.

Določbe v poglavju V podpirajo potrebo po razvoju omrežja, potrebnega za pričakovano občutno povečanje obsega proizvodnje električne energije iz odobalnih omrežij za obnovljive vire energije. Uredba o TEN-E bo zagotovila usklajeno dolgoročno načrtovanje in razvoj odobalnih in kopenskih omrežij električne energije, s tem pa se bo oddaljila od pristopa „vsak projekt posebej“ ter hkrati na najmanjšo možno mero zmanjšala vplive na okolje in podnebje.

Za zagotovitev primerne uporabe orodij za delitev stroškov in regulativnih spodbud so v poglavju VI sedanje določbe revidirane, da bi dosegli večjo jasnost in preglednost razporeditve stroškov in pospešili naložbe v čezmejno infrastrukturo. V uredbi o TEN-E je torej predvidena obveznost vključitve celotnih stroškov naložbe v omrežnino, ki ji bo sledila ocena cenovne dostopnosti za odjemalce. Pri posebnih projektih, pri katerih bo verjetno prišlo do večjih tveganj, kot so inovativne tehnologije prenosa električne energije, ki omogočajo vključitev energije iz obnovljivih virov v velikem obsegu, distribuirani viri energije ali prilagajanje odjema v povezanih omrežjih, projekti energetske tehnologije in digitalizacije ali projekti z visokimi odhodki iz poslovanja, bi morale biti v regulativnih okvirih predvidene sorazmerne in ustrezne spodbude za naložbe.

Z novimi določbami v poglavju VII se posodablja upravičenost projektov do finančne pomoči Unije za nove kategorije infrastrukture. Projekti skupnega interesa (PMI) bodo sicer upravičeni do finančne pomoči Unije, vendar bodo do finančne pomoči Unije iz Instrumenta za povezovanje Evrope v obliki nepovratnih sredstev za dela pod posebnimi pogoji upravičene samo naložbe na ozemlju Unije.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 172 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹⁹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²⁰,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je v svojem sporočilu z dne 11. decembra 2019 z naslovom „Evropski zeleni dogovor“²¹ določila novo strategijo za rast, katere cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov. Sporočilo Komisije o načrtu za uresničitev podnebnih ciljev²², v katerem je predlagano povišanje stopnje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 na najmanj 55 % – to ambicijo je 11. decembra 2020 podprl tudi Evropski svet – in ocena učinka, iz katere izhaja, potrjuje, da bo mešanica virov energije v prihodnosti zelo drugačna kot današnja, ter daje podlago za potrebo po pregledu in, če bo potrebna, reviziji energetske zakonodaje. Sedanje naložbe v energetska infrastrukturo nedvomno ne zadostujejo za prenovo in izgradnjo energetske infrastrukture za prihodnost. To pomeni tudi, da mora biti vzpostavljena infrastruktura, ki bo podpirala evropski energijski prehod, vključno s hitro elektrifikacijo, povečanjem obsega proizvodnje energije iz obnovljivih virov, večjo uporabo obnovljivih in nizkoogljicnih plinov, povezovanje energetskega sistema in več uvajanja inovativnih rešitev.

---

¹⁹ UL C , , str. .

²⁰ UL C , , str. .

²¹ Sporočilo Komisije – Evropski zeleni dogovor, COM(2019) 640 final z dne 11. decembra 2019.

²² Sporočilo Komisije z naslovom Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final) z dne 17. septembra 2020.

- (2) Po predlogih Komisije v okviru svežnja Čista energija za vse Evropejce je bil dosežen sporazum o zavezujoči ciljni vrednosti na ravni Unije za najmanj 32-odstotni delež energije iz obnovljivih virov v porabi končne energije do leta 2030 in krovni cilj na ravni Unije za energijsko učinkovitost v višini najmanj 32,5 %.
- (3) V Pariškem sporazumu o podnebnih spremembah iz leta 2015 po 21. zasedanju Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) je kot dolgoročni cilj določeno zadržanje zvišanja globalne temperature precej pod 2 °C nad predindustrijsko ravni in prizadevanje za to, da bi jo zadržali na ravni 1,5 °C nad predindustrijsko ravni, in poudarjeno je, da se je pomembno prilagoditi na različne učinke podnebnih sprememb ter uskladiti finančne tokove z usmeritvijo v nizke emisije toplogrednih plinov in razvoj, odporen proti podnebnim spremembam. Evropski svet je 12. decembra 2019 podprl cilj uresničitve podnebno nevtralne Evropske unije do leta 2050 v skladu s cilji Pariškega sporazuma.
- (4) Uredba (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²³, sedanja uredba o TEN-E, določa pravila za pravočasen razvoj in interoperabilnost vseevropskih energetske omrežij za izpolnitev ciljev energetske politike v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije, kar zagotavlja delovanje notranjega energetskega trga, zanesljivo oskrbo z energijo in konkurenčne trge energije v Uniji, spodbuja energijsko učinkovitost, ohranjanje energije ter razvoj novih in obnovljivih virov energije ter omogoča medsebojno povezovanje energetske omrežij. Uredba (EU) št. 347/2013 vzpostavlja okvir, v katerem države članice in ustrezne zainteresirane strani sodelujejo na regionalni ravni pri razvoju bolj povezanih energetske omrežij, da bi povezale regije, ki so trenutno ločene od evropskih trgov energije, okrepile sedanje čezmejne povezave in pripomogle k vključevanju energije iz obnovljivih virov. S temi cilji Uredba (EU) št. 347/2013 prispeva k pametni, trajnostni in vključujoči rasti ter prinaša koristi v zvezi s konkurenčnostjo ter ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo za celotno Unijo.
- (5) Ocenjevanje Uredbe (EU) št. 347/2013 je jasno pokazalo, da je okvir učinkovito izboljšal povezovanje omrežij držav članic, spodbudil trgovanje z energijo in tako prispeval h konkurenčnosti Unije. Projekti skupnega interesa na področju električne energije in plina so veliko prispevali k zanesljivi oskrbi z energijo. Plinska infrastruktura je zdaj dobro povezana in odpornost oskrbe se je od leta 2013 bistveno izboljšala. Regionalno sodelovanje v regionalnih skupinah in preko čezmejne razporeditve stroškov je pomemben dejavnik, ki omogoča izvajanje projektov. Toda v številnih primerih čezmejna porazdelitev stroškov ni pripeljala do zmanjšanja finančne vrzeli, kot je bilo predvideno. Večina postopkov za izdajo dovoljenja se je sicer skrajšala, vendar postopek v nekaterih primerih še vedno traja dolgo. Pomemben dejavnik je bila finančna pomoč iz Instrumenta za povezovanje Evrope, saj so nepovratna sredstva za študije pomagala pri zmanjševanju tveganj v projektih na zgodnjih razvojnih stopnjah, nepovratna sredstva za dela pa so v projektih pomagala pri odpravljanju ozkih grl, ki jih ni bilo mogoče v zadostni meri odpraviti s tržnim financiranjem.
- (6) Politika TEN-E je zato osrednji instrument pri razvoju notranjega trga energije in je potrebna za doseg ciljev evropskega zelenega dogovora. Če naj Evropa doseže podnebno nevtralnost do leta 2050 in višje stopnje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030, bo potrebovala

---

²³ Uredba (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES in spremembi uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009 (UL L 115, 25.4.2013, str. 39).

bolj povezan energetski sistem, ki se bo opiral na višje stopnje elektrifikacije na podlagi obnovljivih virov energije in razogljičenje plinskega sektorja. Politika TEN-E lahko zagotovi, da bo razvoj Unijine energetske infrastrukture podpiral potrebni energetski prehod na podnebno nevtralnost v skladu z načelom „energijska učinkovitost na prvem mestu“.

- (7) Cilji Uredbe (EU) št. 347/2013 so sicer še vedno veljavni, vendar v sedanjem okviru TEN-E še niso v celoti upoštevane pričakovane spremembe energetskega sistema, ki bodo prinesle nove politične razmere, zlasti pa posodobljene ciljne vrednosti za leto 2030 ter cilj podnebne nevtralnosti za leto 2050 v okviru evropskega zelenega dogovora. Poleg novih političnih razmer in ciljev se je v preteklem desetletju močno pospešil tehnološki razvoj. Ta razvoj bi bilo treba upoštevati pri kategorijah infrastrukture, ki jih zajema uredba, merilih za izbiro projektov skupnega interesa, prednostnih koridorjih in tematskih področjih.
- (8) Notranji trg energije je določen v Direktivi (EU) 2019/944²⁴ in Direktivi 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁵. Pri dokončevanju notranjega trga energije je bil sicer dosežen zelo velik napredek, vendar ga je mogoče še izboljšati z boljšo uporabo obstoječe energetske infrastrukture, vključitvijo vse večjih količin en energije iz obnovljivih virov in povezovanju sistema.
- (9) Energetsko infrastrukturo Unije bi bilo treba nadgraditi, da se prepreči tehnične motnje in poveča odpornost na takšne motnje, naravne nesreče ali nesreče, ki jih povzroči človek, škodljive vplive podnebnih sprememb ter ogrožanje varnosti, zlasti v zvezi z evropsko kritično infrastrukturo v skladu z Direktivo Sveta 2008/114/ES²⁶.
- (10) Energetska infrastruktura Unije bi morala biti odporna na neizogibne učinke podnebnih sprememb, ki naj bi nastali v Evropi kljub prizadevanjem za ublažitev. Zato je bistvenega pomena krepitev prizadevanj za prilagajanje na podnebne spremembe, izgradnjo odpornosti, preprečevanje naravnih nesreč in pripravljenost nanje.
- (11) S projekti skupnega interesa se je občutno izboljšala zanesljivost oskrbe z energijo, ki je bila eden glavnih razlogov za Uredbo (EU) št. 347/2013. Poleg tega je po Komisijini oceni učinka podnebnih ciljnih vrednosti²⁷ pričakovati, da bo poraba zemeljskega plina občutno upadla, ker njena nezmanjšana uporaba ni združljiva z ogljično nevtralnostjo. Po drugi strani bo v obdobju do leta 2050 občutno narasla poraba bioplina, obnovljivega in nizkoogljivega vodika ter sintetičnih plinskih goriv. Zato infrastruktura za zemeljski plin ne potrebuje več podpore preko politike TEN-E. Te spremembe na področju plina bi bilo treba upoštevati pri načrtovanju energetske infrastrukture.
- (12) Pomen pametnih omrežij električne energije pri doseganju ciljev energetske in podnebne politike Unije je priznan v sporočilu Komisije o povezovanju energetskega sistema²⁸. Merila za to kategorijo bi morala zajemati tehnološki razvoj glede inovacij in digitalnih vidikov. Poleg tega bi bilo treba pojasniti vlogo predlagateljev projektov. Glede na pričakovano občutno

²⁴ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

²⁵ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

²⁶ UL L 345, 23.12.2008, str. 75.

²⁷ SWD(2020) 176 final.

²⁸ COM(2020) 299 final.

povečanje povpraševanja po električni energiji v prometnem sektorju, zlasti za električna vozila ob avtocestah in na mestnih območjih, bi morale biti tehnologije pametnih omrežij v pomoč tudi pri izboljšanju podpore za visokozmogljivostno polnjenje v zvezi z energetskega omrežjem, kar bi pripomoglo k razogljičenju prometnega sektorja.

- (13) Sporočilo Komisije o povezovanju energetskega sistema poudarja potrebo po načrtovanju povezane energetske infrastrukture pri vseh nosilcih energije, infrastrukturah in središčih porabe. Izhodišče za tako povezovanje sistema sta uporaba načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ in celostni pristop, ki presega posamezne sektorje. Sporočilo obravnava tudi potrebe po razogljičenju v sektorjih, v katerih je težko zmanjšati emisije, kot so deli industrije ali nekateri načini prenosa, kjer je neposredna elektrifikacija trenutno tehnično ali gospodarsko zahtevna. Med takimi naložbami so vodik in elektrolizatorji, ki napredujejo v smeri komercialne uvedbe v velikem obsegu. Komisijina strategija za vodik daje prednost pridobivanju vodika iz električne energije iz obnovljivih virov, ki je najčistejša rešitev in je najbolj združljiva s ciljem podnebne nevtralnosti EU. V prehodnem obdobju pa so za hitrejšo nadomestitev obstoječega vodika in zagon ekonomije obsega potrebne druge oblike nizkoogljičnega vodika.
- (14) Poleg tega je v Komisijini strategiji za vodik ugotovljeno²⁹, da je omrežna infrastruktura velikega obsega pomemben element za potrebno uvedbo vodika, ki ga lahko nudita samo Unija in enotni trg. Trenutno obstaja zelo malo posebne infrastrukture za čezmejni prenos vodika in trgovanje z njim. Tako infrastrukturo bi morala v znatnem obsegu sestavljati sredstva, predelana iz sredstev za zemeljski plin, dopolnjevala pa bi jih nova sredstva posebej za vodik. Poleg tega je v strategiji za vodik postavljen strateški cilj povečanja inštalirane moči elektrolizatorjev do leta 2030 na 40 GW, da bi da bi povečali obseg proizvodnje obnovljivega vodika in omogočili lažje razogljičenje sektorjev, ki so odvisni od fosilnih goriv, kot sta industrija ali promet. Zato bi morala politika TEN-E zajemati novo infrastrukturo in infrastrukturo s spremenjeno namembnostjo za prenos in shranjevanje vodika ter obrate z elektrolizatorji. Infrastrukturo za prenos in shranjevanje vodika bi bilo treba vključiti tudi v desetletni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo, da bi omogočili celovito in usklajeno oceno njunih stroškov in koristi za energetskega sistema, vključno z njunim prispevkom k povezovanju in razogljičenju sektorja, tako da bi nastalo nosilno vodikovo omrežje Unije.
- (15) Poleg tega bi bilo treba ustvariti novo kategorijo infrastrukture za pametna plinska omrežja, da bi podprli naložbe, s katerimi se obnovljivi in nizkoogljični plini, kot so bioplina, biometan in vodik, vključujejo v omrežje in ki na podlagi inovativnih digitalnih tehnologij pomagajo pri upravljanju tako nastalega bolj zapletenega sistema.
- (16) V skladu z Uredbo (EU) št. 347/2013 mora predlagani projekt skupnega interesa v postopku priprave Unijinega seznama dokazati, da pomembno prispeva k vsaj enemu iz sklopa meril, ki lahko vključuje trajnostnost, vendar to ni nujno. Ta zahteva je v skladu s takratnimi posebnimi potrebami notranjega trga energije omogočila razvoj projektov skupnega interesa, ki so odpravljali samo tveganja v zvezi z zanesljivostjo oskrbe z energijo, tudi če niso izkazovali koristi v smislu trajnostnosti. Toda glede na razvoj potreb Unije po infrastrukturi in cilje razogljičenja, sklepe Evropskega sveta iz julija 2020, v skladu s katerimi bi morali biti „vsi odhodki EU [...] skladni s cilji Pariškega sporazuma in načelom neškodovanja iz evropskega

²⁹

Strategija za vodik za podnebno nevtralno Evropo (COM(2020) 301 final).

zelenega dogovora“, bi bilo treba ocenjevati trajnostnost v smislu vključevanja obnovljivih virov energije v omrežje oziroma zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, da bi zagotovili usklajenost politike TEN-E s cilji energetske in podnebne politike Unije. Trajnostnost omrežij za prenos CO₂ se obravnava glede na njihov namen prenosa ogljikovega dioksida.

- (17) Unija bi morala spodbujati infrastrukturne projekte za povezavo energetskih omrežij Unije z omrežji tretjih držav, ki so v obojestransko korist ter so potrebni za energetski prehod in doseganje podnebnih ciljnih vrednosti in ki izpolnjujejo tudi posebna merila za zadevne kategorije infrastrukture v skladu s to uredbo, zlasti za povezavo s sosednjimi državami in državami, s katerimi je Unija vzpostavila posebno sodelovanje na energetskem področju. Zato bi morala ta uredba v svoje področje uporabe vključiti projekte skupnega interesa (PMI), če so trajnostni in če lahko izkažejo pomembne čiste družbeno-gospodarske koristi za najmanj dve državi članici in najmanj eno tretjo državo. Taki projekti bi bili upravičeni do vključitve na seznam Unije pod pogojem, da se regulativni okvir tretje države približa okviru Unije, in če bo izkazano, da prispevajo k splošnim energetskim in podnebnim ciljem Unije v smislu zanesljive oskrbe z energijo in razogljičenja. Tako regulativno uskladitev ali približevanje bi bilo treba domnevati za pogodbenice Evropskega gospodarskega prostora ali Energetske skupnosti. Poleg tega bi morala tretja država, s katero Unija sodeluje pri razvoju projektov skupnega interesa (PMI), omogočati podobno časovnico za pospešeno izvajanje in druge ukrepe za podporo politike, kot je določeno v tej uredbi. Zato bi bilo treba v tej uredbi projekte skupnega interesa (PMI) obravnavati enako kot projekte skupnega interesa (PCI), tako da bi se, če ni določeno drugače, vse določbe, ki se nanašajo na PCI, uporabljale tudi za PMI.
- (18) Poleg tega mora Evropa, če naj bi Unija dosegla podnebne in energetske ciljne vrednosti za leti 2030 in 2050, občutno povečati obseg proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Sedanje kategorije infrastrukture za prenos in shranjevanje električne energije so bistvenega pomena za vključitev znatnega povečanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v električno omrežje. Za to je potrebno tudi povečanje naložb v izkoriščanje odobalne energije iz obnovljivih virov³⁰. Rešiti bi bilo treba tudi vprašanje usklajevanja dolgoročnega načrtovanja in razvoja odobalnih in kopenskih omrežij električne energije. Zlasti pri načrtovanju odobalne infrastrukture bi se bilo treba oddaljiti od pristopa „vsak projekt posebej“ in dajati prednost usklajenemu celostnemu pristopu, ki bi zagotavljal trajnostni razvoj integriranih odobalnih omrežij v skladu z možnostmi za izkoriščanje odobalnih obnovljivih virov energije v vsakem morskem bazenu, varstvom okolja in drugimi vrstami uporabe morja.
- (19) Zadevne države članice bi morale imeti možnost, da ocenijo koristi in stroške odobalnih omrežij v okoliških morskih bazenih za energijo iz obnovljivih virov in opravijo predhodno analizo delitve stroškov na ravni morskega bazena ter s tem ustvarijo podlago za skupne politične zaveze za razvoj odobalne energije iz obnovljivih virov na ravni morskega bazena. Zato bi morala Komisija oblikovati enotna načela za metodologijo analize stroškov ter koristi in delitve stroškov za izvedbo načrtov za razvoj integriranega odobalnega omrežja, ki bi morala državam članicam omogočiti pripravo ustrezne ocene.
- (20) Postopek desetletnega razvojnega načrta omrežja za celotno Unijo kot podlaga za določanje projektov skupnega interesa v kategorijah električne energije in plina se je izkazal za učinkovitega. Čeprav imajo evropski mreži sistemskih operaterjev prenosnih omrežij električne

---

³⁰ Sporočilo o odobalni strategiji.

energije in zemeljskega plina ter operaterji prenosnih sistemov v tem postopku pomembno vlogo, je potrebno več nadzora, zlasti glede opredeljevanja scenarijev za prihodnost, ugotavljanja dolgoročnih vrzeli in ozkih grl v infrastrukturi ter ocenjevanja posameznih projektov, da bi okrepili zaupanje v ta postopek. Zato bi morali zaradi potrebe po neodvisni potrditvi Agencija za sodelovanje energetske regulatorje (v nadaljnjem besedilu: Agencija) in Komisija imeti večjo vlogo v tem postopku, tudi pri pripravi desetletnega razvojnega načrta omrežja za celotno Unijo v skladu z Uredbo (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta³¹ in Uredbo (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta³².

- (21) Pomembno je zagotoviti, da lahko status projekta skupnega interesa dobijo samo infrastrukturni projekti, pri katerih ne obstaja nobena razumna alternativna rešitev. V ta namen bo pri ugotavljanju infrastrukturnih vrzeli upoštevano načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“, prednost pa bodo imele vse ustrezne neinfrastrukturne rešitve za ugotovljene vrzeli. Poleg tega bi morali predlagatelji projektov med izvajanjem projekta poročati o skladnosti z okoljevarstveno zakonodajo in dokazati, da projekti ne škodujejo bistveno okolju v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2020/852³³. Pri obstoječih projektih skupnega interesa, ki so dosegli zadostno zrelost, bo to upoštevano pri izbiri projektov za naslednji Unijin seznam s strani regionalnih skupin.
- (22) Za zagotovitev stabilnosti napetosti in frekvence bi bilo treba posebno pozornost nameniti stabilnosti evropskega omrežja električne energije v spreminjajočih se pogojih, zlasti glede na vse večji delež električne energije iz obnovljivih virov.
- (23) Po tesnih posvetovanjih z vsemi državami članicami in interesnimi stranmi je Komisija določila 13 strateških prednostnih nalog za infrastrukturo vseevropskega energetskega omrežja, katerih izvedba je bistvenega pomena za doseg cilnih vrednosti energetske in podnebne politike Unije za leti 2030 in 2050. Te prednostne naloge zajemajo različne geografske regije ali tematska področja na področju prenosa in shranjevanja električne energije, odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov, prenosa in shranjevanja vodika, elektrolizatorjev, pametnih plinskih omrežij, pametnih omrežij električne energije in prenosa ogljikovega dioksida.
- (24) Projekti skupnega interesa bi morali biti skladni s skupnimi, preglednimi in objektivnimi merili v smislu njihovega prispevka k ciljem energetske politike. Da bi bili upravičeni do uvrstitve na Unijine sezname, bi morali biti projekti na področju električne energije in vodika vključeni v zadnji razpoložljivi desetletni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo. Ker vodikova infrastruktura trenutno ni vključena v desetletni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo, bi se morala ta zahteva za projekte na področju vodika uporabljati šele od 1. januarja 2024 za drugi Unijin seznam, ki bo pripravljen v skladu s to uredbo.
- (25) Ustanoviti bi bilo treba regionalne skupine, ki bodo predlagale in pregledale projekte skupnega interesa, kar bo omogočilo sestavo regionalnih seznamov projektov skupnega interesa. Za zagotovitev splošnega soglasja bi morale te regionalne skupine poskrbeti za tesno sodelovanje

---

³¹ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

³² Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (UL L 211, 14.8.2009, str. 36).

³³ Uredba (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb in spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

med državami članicami, nacionalnimi regulativnimi organi, predlagatelji projektov in zadevnimi zainteresiranimi stranmi. V okviru tega sodelovanja bi morali nacionalni regulativni organi po potrebi regionalnim skupinam svetovati med drugim o izvedljivosti regulativnih vidikov predlaganih projektov in o izvedljivosti predlaganega časovnega razporeda regulativne odobritve.

- (26) Novi Unijin seznam projektov skupnega interesa (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije) bi bilo treba pripraviti vsaki dve leti. Projekti skupnega interesa, ki so dokončani ali ne izpolnjujejo več relevantnih meril in zahtev, določenih v uredbi, ne bi smeli biti uvrščeni na naslednji seznam Unije. Zato bi morali biti obstoječi projekti skupnega interesa, ki bodo uvrščeni na naslednji seznam Unije, predmet istega izbirnega postopka za oblikovanje regionalnih seznamov in seznama Unije, ki se uporablja za predlagane projekte. Toda čim bolj bi bilo treba zmanjšati upravno obremenitev, nastalo zaradi tega, na primer z uporabo predhodno posredovanih informacij v največji možni meri in z upoštevanjem letnih poročil predlagateljev projekta. Zato bi se moral za obstoječe projekte skupnega interesa, pri katerih je bil dosežen občuten napredek, uporabljati racionaliziran postopek vključitve v desetletni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo.
- (27) Projekte skupnega interesa bi bilo treba izvesti čim prej ter jih skrbno spremljati in ocenjevati, pri čemer naj se ohrani nizka upravna obremenitev za predlagatelje projekta. Komisija bi morala imenovati evropske koordinatorje za projekte, ki se soočajo s težavami. V postopku izbire za naslednje sezname Unije za zadevne projekte bi bilo treba upoštevati napredek pri izvajanju konkretnih projektov ter izpolnjevanje obveznosti iz te uredbe.
- (28) Postopek izdaje dovoljenja ne bi smel povzročiti upravnih obremenitev, ki ne bi bile v sorazmerju z velikostjo ali zapletenostjo projekta, ter ne bi smel ovirati razvoja vseevropskih omrežij in dostopa do trga.
- (29) Načrtovanje in izvajanje projektov Unije v skupnem interesu na področju energetske, prometne in telekomunikacijske infrastrukture bi moralo biti usklajeno, da bi ustvarjalo sinergije, kadar koli je to izvedljivo z gospodarskega, tehničnega, okoljskega, podnebne ali prostorskega vidika, ob ustreznem upoštevanju varnostnih vidikov. Tako bi lahko pri načrtovanju različnih vseevropskih omrežij dali prednost povezovanju prometnih, komunikacijskih in energetskih omrežij, da bi zagotovili minimalno obremenitev prostora, pri tem pa je treba po možnosti zagotoviti ponovno uporabo obstoječih ali opuščениh tras, da bi se čim bolj zmanjšali negativni socialni, gospodarski, okoljski, podnebni in finančni učinki.
- (30) Projekti skupnega interesa bi morali na nacionalni ravni dobiti „prednostni status“, da bi bila zagotovljena hitra upravna obdelava, in bi jih morali pristojni organi šteti za projekte v javnem interesu. Iz razlogov prevladujočega javnega interesa bi morali projekti s škodljivim učinkom na okolje dobiti dovoljenje, kadar so izpolnjeni vsi pogoji iz Direktive Sveta 92/43/EGS³⁴ in Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁵.

---

³⁴ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

³⁵ Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

- (31) Projekti skupnega interesa bi morali dobiti na nacionalni ravni „prednostni status“, da bi bila zagotovljena obravnava po postopku za nujne zadeve v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov v zvezi z njimi.
- (32) Za manjšo zapletenost, večjo učinkovitost in preglednost ter pomoč pri krepitvi sodelovanja med državami članicami bi moral obstajati pristojni organ ali več pristojnih organov, ki bi povezovali in usklajevali vse postopke izdaje dovoljenja (točka „vse na enem mestu“).
- (33) Za poenostavitev in pospešitev postopka izdaje dovoljenj za odobalna omrežja energije iz obnovljivih virov bi morale države članice okrog določenega morskega bazena vzpostaviti edinstvene kontaktne točke, t. i. odobalne točke „vse na enem mestu“, za olajševanje in usklajevanje postopka izdaje dovoljenja za take projekte glede na regionalne posebnosti in geografsko lego. Poleg tega bi morala vzpostavitev po ene točke „vse na enem mestu“ za odobalna omrežja energije iz obnovljivih virov za vsak morski bazen omogočiti manjšo zapletenost, boljšo učinkovitost in hitrejši postopek izdaje dovoljenja za odobalna sredstva za prenos energije, ki pogosto prečkajo več območij pravne pristojnosti.
- (34) Kljub obstoju standardov za zagotovitev udeležbe javnosti v okoljskih postopkih odločanja, ki se pri projektih skupnega interesa v celoti uporabljajo, so na podlagi te uredbe še vedno potrebni dodatni ukrepi za zagotovitev najvišjih možnih standardov preglednosti in udeležbe javnosti pri vseh pomembnih zadevah v postopku izdaje dovoljenj za projekte skupnega interesa. Kadar je predhodno posvetovanje predpisano že v nacionalnih pravilih z enakimi ali višjimi standardi kot v tej uredbi, bi moralo biti predhodno posvetovanje pred začetkom postopka izdaje dovoljenja neobvezno in pri njem ne bi smelo prihajati do podvajanja pravnih zahtev.
- (35) Ustrezno in usklajeno izvajanje Direktive 2011/92/EU³⁶, Direktive 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁷ in, če je ustrezno, Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisane v Aarhusu 25. junija 1998³⁸ (v nadaljnjem besedilu: Aarhuska konvencija) ter Konvencije o presoji čezmejnih vplivov na okolje (v nadaljnjem besedilu: Konvencija iz Espooja) bi morale zagotoviti harmonizacijo glavnih načel presoje vplivov na okolje in podnebje, tudi na čezmejni ravni. Komisija je izdala nezavezujoče smernice, v katerih državam članicam poda usmeritve za oblikovanje zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov za racionalizacijo postopkov okoljske presoje za energetske infrastrukture in za zagotovitev skladne uporabe postopkov okoljske presoje, ki jih za projekte skupnega interesa določa pravo Unije³⁹. Države članice bi morale uskladiti svoje ocene za projekte skupnega interesa in po potrebi ocene izvesti skupaj. Države članice bi bilo treba spodbujati k izmenjavi najboljših praks in k izgradnji upravnih zmogljivosti v postopku izdaje dovoljenj.

---

³⁶ Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

³⁷ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30).

³⁸ UL L 124, 17.5.2005, str. 4.

³⁹ Smernice za racionalizacijo postopkov presoje vplivov na okolje za projekte skupnega interesa za energetske infrastrukture (Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure Projects of Common Interest), https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf.

- (36) Pomembno je poenostaviti in izboljšati postopek izdaje dovoljenj, hkrati pa, kolikor je mogoče, ob upoštevanju načela subsidiarnosti spoštovati nacionalne pristojnosti in postopke za izgradnjo nove infrastrukture. Glede na nujnost razvoja energetske infrastrukture bi bilo treba pri poenostavitvi postopka izdaje dovoljenj določiti tudi natančen rok za sprejem odločitev ustreznih organov v zvezi z izvedbo projekta. Ta časovna omejitev bi morala spodbujati učinkovitejšo opredelitev in obravnavo postopkov in ne bi smela v nobenem primeru nižati visokih standardov varovanja okolja v skladu z okoljevarstveno zakonodajo ter udeležbe javnosti. V tej uredbi bi bilo treba določiti skrajne roke, države članice pa si lahko prizadevajo za krajše roke, če je izvedljivo, zlasti v zvezi s projekti, kot so pametna omrežja, pri katerih morda niso potrebni zapleteni postopki izdaje dovoljenja, kakršni so potrebni pri infrastrukturi za prenos. Za zagotovitev spoštovanja rokov bi morali biti odgovorni pristojni organi.
- (37) Države članice lahko, če je ustrezno, v celovite odločbe vključijo odločitve, sprejete v okviru pogajanj s posameznimi lastniki zemljišč o dovoljenju za dostop, lastništvu ali pravici do uporabe lastnine, odločbe o prostorskem načrtovanju, ki določa namensko rabo zemljišč posameznega območja, vključno z drugimi razvojnimi vidiki, kot so ceste, železnice, stavbe ter naravovarstvena območja, ki niso namenjeni izključno za načrtovani projekt, ter odločitve o izdaji dovoljenj za uporabo. V povezavi s postopkom izdaje dovoljenj lahko projekt skupnega interesa vključuje z njim povezano infrastrukturo v obsegu, ki je nujen za izgradnjo ali delovanje projekta. Ta uredba, zlasti določbe o dovoljevanju, udeležbi javnosti in izvajanju projektov skupnega interesa, bi se morala uporabljati brez poseganja v mednarodno pravo in pravo Unije, vključno z določbami o varovanju okolja in zdravja ljudi ter določbami iz skupne ribiške in pomorske politike, zlasti Direktive 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰.
- (38) Stroške razvoja, izgradnje, delovanja in vzdrževanja projektov skupnega interesa bi morali na splošno kriti uporabniki infrastrukture. Projekti skupnega interesa bi morali biti upravičeni do čezmejne razporeditve stroškov, kadar ocena povpraševanja na trgu ali pričakovanih učinkov omrežnin kaže, da stroškov ne bo mogoče kriti z omrežninami, ki jih plačujejo uporabniki infrastrukture.
- (39) Podlaga za razpravo o ustrezni razporeditvi stroškov bi morala biti analiza stroškov in koristi infrastrukturnega projekta na podlagi harmonizirane metodologije analize energetskega sistema z uporabo enakega scenarija kot takrat, ko je bil projekt vključen na seznam projektov skupnega interesa Unije, v okviru desetletnih razvojnih načrtov omrežij za celotno Unijo, ki jih pripravi Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo v skladu z Uredbo (EU) 2019/943 ter Uredbo (ES) št. 715/2009 in ki jih pregleda Agencija. V tej analizi se lahko upoštevajo kazalniki in ustrezne referenčne vrednosti za primerjavo stroškov naložbe na enoto.
- (40) Na vedno bolj povezanem trgu so potrebna jasna in pregledna pravila čezmejne razporeditve stroškov za spodbujanje naložb v čezmejno infrastrukturo. Bistvenega pomena je zagotoviti stabilen finančni okvir za razvoj projektov skupnega interesa ter hkrati čim bolj zmanjšati potrebo po finančni podpori. Pri odločanju o čezmejni razporeditvi stroškov bi morali nacionalni regulativni organi čezmejno razporejati stroške v celotnem znesku in jih vključiti v nacionalne omrežnine, nato pa ugotoviti, ali bi njihov vpliv na nacionalne omrežnine lahko pomenil nesorazmerno obremenitev za odjemalce. Nacionalni regulativni organi bi se morali izogniti tveganju dvojne podpore za projekte ob upoštevanju dejanskih ali ocenjenih

---

⁴⁰ Direktiva 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje (UL L 257, 28.8.2014, str. 135).

zaračunanih stroškov in prihodkov. Te zaračunane stroške in prihodke bi bilo treba upoštevati samo toliko, kolikor so povezani s projekti in namenjeni za kritje zadevnih stroškov.

- (41) Zakonodaja notranjega energetskega trga določa, da se ustrezne spodbude za naložbe zagotovijo s tarifami za dostop do omrežij. Toda več vrst projektov skupnega interesa bo verjetno imelo zunanje učinke, ki jih morda ne bo mogoče v celoti zajeti in povrniti z običajnim sistemom omrežnin. Nacionalni regulativni organi bi morali pri uporabi zakonodaje notranjega energetskega trga zagotoviti stabilen in predvidljiv regulativni in finančni okvir s spodbudami za projekte skupnega interesa, vključno z dolgoročnimi spodbudami, sorazmernimi z ravnijo posebnega tveganja projekta. To bi moralo veljati zlasti za čezmejne projekte, inovativne tehnologije prenosa električne energije, ki omogočajo vključitev energije iz obnovljivih virov v velikem obsegu, distribuiranih virov energije ali prilagajanja odjema v medsebojno povezana omrežja, energetske tehnologije in projekte digitalizacije, pri katerih bo verjetno prihajalo do večjih tveganj kot pri podobnih projektih znotraj ene same države članice ali pri katerih se obetajo večje koristi za Unijo. Poleg tega bi morali imeti projekti z visokimi odhodki poslovanja dostop do primernih naložbenih spodbud. Zlasti pri odobalnih omrežjih za energijo iz obnovljivih virov, ki imajo hkrati vlogo povezovalnih daljnovodov za električno energijo in povezave projektov odobalne proizvodnje energije iz obnovljivih virov, bodo tveganja verjetno večja kot pri primerljivih kopenskih infrastrukturnih projektih, ker so neločljivo povezana s proizvodnimi sredstvi, to pa prinaša regulativna tveganja, tveganja glede financiranja, kot so potreba po predhodnih naložbah, tržna tveganja in tveganja v zvezi z uporabo novih inovativnih tehnologij.
- (42) Ta uredba bi se morala uporabljati samo za izdajanje dovoljenj za projekte skupnega interesa, sodelovanje javnosti v njih in njihovo regulativno obravnavo. Države članice lahko kljub temu sprejmejo nacionalne določbe o uporabi enakih ali podobnih nacionalnih pravil za druge projekte, ki nimajo statusa projektov skupnega interesa, v okviru področja uporabe te uredbe. Države članice lahko v zvezi z regulativnimi spodbudami sprejmejo nacionalno določbo o uporabi enakih ali podobnih pravil za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorijo shranjevanja električne energije.
- (43) Države članice, ki projektom energetske infrastrukture trenutno ne dajejo najvišje možne nacionalne pomembnosti v postopku izdaje dovoljenj, bi bilo treba spodbuditi, da razmislijo o uvedbi take visoke nacionalne pomembnosti, zlasti po opravljeni oceni, ali bi to omogočilo hitrejši postopek izdaje dovoljenj.
- (44) Države članice, ki trenutno nimajo uvedenega pospešenega ali nujnega sodnega postopka, ki bi se uporabljal za projekte energetske infrastrukture, bi bilo treba spodbuditi, da razmislijo o uvedbi takih postopkov, zlasti po opravljeni oceni, ali bi to omogočilo hitrejšo izvajanje takih projektov.
- (45) Uredba (EU) št. 347/2013 je pokazala, da ima izkoriščanje zasebnega financiranja preko znatne finančne pomoči Unije dodano vrednost pri omogočanju izvajanja projektov evropskega pomena. Zaradi gospodarskih in finančnih razmer ter proračunskih omejitev bi bilo treba nadaljevati z usmerjeno podporo v obliki nepovratnih sredstev in finančnih instrumentov v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira, da bi privabili nove vlagatelje v prednostne koridorje in območja energetske infrastrukture ter hkrati ohranila minimalen prispevek iz proračuna Unije.

- (46) Projekti skupnega interesa bi morali biti upravičeni so finančne pomoči Unije za študije, pod nekaterimi pogoji pa tudi za dela v skladu z Uredbo (EU) [o Instrumentu za povezovanje Evrope, predlagano s COM(2018) 438] v obliki nepovratnih sredstev ali inovativnih finančnih instrumentov, s katerimi bi za projekte, ki v sedanjem regulativnem okviru in tržnih pogojih ne morejo preživeti na trgu, zagotovili podporo, ki bi bila prilagojena vsakemu projektu posebej. Pomembno je preprečiti vsako izkrivljanje konkurence, zlasti med projekti, ki prispevajo k izvajanju istega prednostnega koridorja Unije. Taka finančna pomoč bi morala zagotoviti potrebne sinergije s strukturnima skladoma, da bi financirali pametna energetska distribucijska omrežja, in z mehanizmom Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1294⁴¹. Za naložbe v projekte skupnega interesa bi se morala uporabljati tristopenjska logika. Prvič, trg bi moral imeti prednost pri naložbah. Drugič, če trg ne bi zagotovil naložb, bi bilo treba preučiti regulativne rešitve, po potrebi prilagoditi zadevni regulativni okvir in zagotoviti njegovo pravilno uporabo. Tretjič, če prva dva koraka ne zadostujeta za zagotovitev potrebnih naložb pri projektih skupnega interesa, bi morala obstajati možnost za dodelitev finančne pomoči Unije, če projekt skupnega interesa izpolnjuje veljavna merila za upravičenost. Projekti skupnega interesa bi lahko bili upravičeni tudi do pomoči v okviru programa InvestEU kot dopolnila financiranja z nepovratnimi sredstvi.
- (47) Nepovratna sredstva za dela v zvezi s projekti skupnega interesa (PMI) bi morala biti na razpolago samo za naložbe, ki se nahajajo na ozemlju Unije, in samo, če k stroškom naložbe zaradi njenih koristi v znatni meri finančno prispevata vsaj dve državi članici.
- (48) Zato bi bilo treba ustrezno spremeniti Uredbo (ES) št. 715/2009, Uredbo (EU) 2019/942⁴², in Uredbo (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta⁴³ ter Direktivo 2009/73/ES in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta.
- (49) Uredbo (EU) št. 347/2013 bi bilo zato treba razveljaviti.
- (50) Da bi zagotovili, da bo sestava prednostnih koridorjev in tematskih področij čim bolj odražala razvoj energetske infrastrukture, da bo število predlaganih projektov v vsaki skupini ostalo primerno in razumno za omogočanje celovite in temeljite ocene, in da bi zagotovili, da bodo na seznamu projektov skupnega interesa Unije samo projekti, ki najbolj prispevajo k izvajanju prednostnih koridorjev in tematskih območij strateške energetske infrastrukture, bi bilo treba pooblastiti Komisijo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije:
- o dopolnitvi te uredbe s pregledom področja uporabe in sestave prednostnih koridorjev in tematskih področij ter sprejetju novih seznamov prednostnih koridorjev in tematskih področij;
  - o spremembi prilog k tej uredbi za sprejetje in pregled seznama projektov skupnega interesa Unije, pri čemer bo spoštovana pravica držav članic in tretjih držav do odobritve projektov

---

⁴¹ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1294 z dne 15. septembra 2020 o mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih virov (UL L 303, 17.9.2020, str. 1).

⁴² Uredba (EU) 2019/942 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (UL L 158, 14.6.2019, str. 22).

⁴³ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

skupnega interesa (PCI) ali projektov skupnega interesa (PMI), povezanih z njihovim ozemljem.

Ker je treba zagotoviti, da bodo cilji te uredbe doseženi, bi morale glede na število projektov skupnega interesa, ki so že na seznamu Unije, skupno število projektov skupnega interesa ostati obvladljivo, zato ne bi smelo biti bistveno večje od 220. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da se ustrezni dokumenti posredujejo Evropskemu parlamentu in Svetu sočasno, pravočasno in na ustrezen način. Kadar Evropski parlament in Svet menita, da je to potrebno, se lahko njuni strokovnjaki udeležijo sestankov strokovnih skupin Komisije v zvezi s pripravo delegiranih aktov, na katere so povabljeni strokovnjaki iz držav članic. Za Komisijo so pri sprejemanju delegiranih aktov o določitvi seznamov projektov skupnega interesa zelo pomembne razprave v regionalnih skupinah. Zato je primerno, da sta, kolikor je možno in združljivo z okvirom te uredbe, Evropski parlament in Svet obveščena o sestankih regionalnih skupin in da lahko v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom o boljši pripravi zakonodaje⁴⁴ iz leta 2016 nanje pošljeta strokovnjake.

- (51) Da bi zagotovili enotne pogoje za izvajanje te uredbe glede postopkov čezmejne razporeditve stroškov in državam članicam omogočili oceno stroškov in koristi odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov v okoliških morskih bazenih, tudi glede tržnih in finančnih dogovorov za kraje proizvodnje, kot je že dodeljena podpora, ter izvedbo predhodne analize delitve stroškov na ravni morskega bazena, bi bilo treba izvedbena pooblastila v skladu s členom 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije prenesti na Komisijo. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁵. Za sprejetje teh izvedbenih aktov bi se moral uporabljati svetovalni postopek.
- (52) Ker ciljev te uredbe, tj. razvoja in interoperabilnosti vseevropskih energetske omrežij ter povezave s takšnimi omrežji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega okvirov, ki so potrebni za doseg navedenih ciljev.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

---

⁴⁴ UL L 123, 12.5.2016, str. 1. Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje.

⁴⁵ UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

1. Ta uredba določa smernice za pravočasen razvoj in interoperabilnost prednostnih koridorjev ter območij vseevropske energetske infrastrukture iz Priloge I (v nadaljnjem besedilu: prednostni koridorji in območja energetske infrastrukture), ki prispevajo k doseganju podnebnih in energetskih ciljnih vrednosti Unije za leto 2030 in cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050.

2. Ta uredba zlasti:

(a) ureja določitev projektov skupnega interesa (PCI), ki so potrebni za izvajanje prednostnih koridorjev in območij ter spadajo v kategorije energetske infrastrukture na področjih električne energije, pametnih plinskih omrežij, vodika, elektrolizatorjev in ogljikovega dioksida, določene v Prilogi II (v nadaljnjem besedilu: kategorije energetske infrastrukture);

(b) omogoča pravočasno izvajanje projektov skupnega interesa (PCI) s poenostavitvijo, tesnejšim usklajevanjem in hitrejšim procesom dovoljevanja ter večjo udeležbo javnosti;

(c) določa pravila in smernice za čezmejno razporeditev stroškov in s tveganji povezane pobude v zvezi s projekti skupnega interesa (PCI);

(d) določa pogoje za upravičenost projektov skupnega interesa (PCI) do finančne pomoči Unije;

(e) ureja določitev projektov skupnega interesa (PMI)

Člen 2

Opredelitev pojmov

Poleg opredelitev pojmov iz Direktive 2009/73/ES, Direktive (EU) 2018/2001⁴⁶ in Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 715/2009, Uredbe (EU) 2019/942 in Uredbe (EU) 2019/943 se v tej uredbi uporabljajo naslednje opredelitve:

- (1) „energetska infrastruktura“ pomeni vse objekte ali pripadajoče naprave, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture, ki se nahaja v Uniji ali povezuje Unijo z eno ali več tretjimi državami;
- (2) „celovita odločba“ pomeni dokončno odločbo ali niz odločb organa ali organov države članice, razen sodnih odločb, na podlagi katerih se ugotovi, ali je predlagatelju projekta dovoljena gradnja energetske infrastrukture za uresničitev projekta skupnega interesa, tako da lahko začne ali naroči in začne potrebna gradbena dela (status „pripravljeno za gradnjo“) brez poseganja v morebitno odločitev v upravnem pritožbenem postopku;
- (3) „projekt“ pomeni enega ali več vodov, cevovodov, objektov, opreme ali inštalacij, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture;

---

⁴⁶ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

- (4) „projekt skupnega interesa“ (PCI) pomeni projekt, ki je nujen za izvajanje prednostnih koridorjev in območij energetske infrastrukture iz Priloge I in ki je del seznama projektov skupnega interesa Unije iz člena 3;
- (5) „projekt skupnega interesa“ (PMI) pomeni projekt, ki ga predlaga Unija v sodelovanju s tretjimi državami.
- (6) „ozko grlo v energetske infrastrukture“ pomeni omejitev fizičnih tokov v energetske sistemu zaradi nezadostne prenosne zmogljivosti, kar med drugim vključuje pomanjkanje infrastrukture;
- (7) „predlagatelj projekta“ pomeni eno od naslednjega:
  - (a) operaterja prenosnega omrežja (OPS), operaterja distribucijskega omrežja (ODS) ali drugega operaterja ali investitorja, ki razvija projekt skupnega interesa;
  - (b) če obstaja več operaterjev prenosnega ali distribucijskega omrežja, drugih upravljavcev, vlagateljev ali skupin teh oseb, pravno osebo v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo, ki je bila določena s pogodbo med njimi in lahko sprejema pravne obveznosti ter nosi finančno odgovornost v imenu pogodbenih strank;
- (8) „pametno omrežje električne energije“ pomeni omrežje električne energije, v katerem lahko operater digitalno spremlja dejanja nanj priklapljenih uporabnikov, ter informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) za komunikacijo s povezanimi upravljavci omrežja, proizvajalci, odjemalci in/ali proizvajalci-odjemalci z namenom trajnostnega, stroškovno učinkovitega in varnega prenosa električne energije.
- (9) „pametno plinsko omrežje“ pomeni plinsko omrežje, v katerega se z uporabo inovativnih digitalnih rešitev stroškovno učinkovito vključujejo različni viri nizkoogljičnega in obnovljivega plina v skladu s potrebami odjemalcev in zahtevami glede kakovosti plina z namenom zmanjšati ogljični odtis z njim povezane porabe plina, omogočiti večji delež obnovljivih in nizkoogljičnih plinov ter ustvariti povezave z drugimi nosilci energije in sektorji;
- (10) „zadevni organi“ pomeni organe, ki so na podlagi nacionalne zakonodaje pristojni za izdajo raznih dovoljenj ali odobritev v zvezi z načrtovanjem, zasnovo in gradnjo nepremičnih sredstev, tudi energetske infrastrukture;
- (11) „dela“ pomenijo nakup, dobavo in uporabo sestavnih elementov, sistemov in storitev, vključno s programsko opremo, načrtovanje, izvajanje gradnje in montaže projekta, tehnično potrditev montaže ter začetek uporabe projekta;
- (12) „študije“ pomenijo dejavnosti, potrebne za pripravo projekta na izvajanje, kot so pripravljalne študije, investicijska in druga dokumentacija, študije v zvezi z ocenjevanjem, preizkusi in vrednotenjem, tudi programske opreme, ter vse druge ukrepe za tehnično podporo, vključno s pripravljivimi deli, potrebnimi za opredelitev in razvoj projekta ter odločanje o njegovem financiranju, kot so raziskovalne dejavnosti na zadevnih lokacijah ter priprava finančnega svežnja;

- (13) „nacionalni regulativni organ“ pomeni nacionalni regulativni organ, imenovan v skladu s členom 39(1) Direktive 2009/73/ES ali členom 57(1) Direktive (EU) 2019/944;
- (14) „začetek obratovanja“ pomeni vsa dejanja, ki so potrebna za začetek obratovanja projekta po tem, ko je bil ta zgrajen.
- (15) „ustrezni nacionalni regulativni organi“ pomeni nacionalne regulativne organe v državah članicah, v katerih ima projekt pomemben pozitiven učinek;
- (16) „prilagajanje podnebnim spremembam“ je postopek, ki zagotavlja, da je z oceno ranljivosti zaradi podnebnih sprememb in oceno tveganja, tudi s pomočjo ustreznih ukrepov za prilagoditev, zagotovljena odpornost energetske infrastrukture na morebitne škodljive učinke podnebnih sprememb.

POGLAVJE II

PROJEKTI SKUPNEGA INTERESA (PCI) IN PROJEKTI SKUPNEGA INTERESA (PMI)

Člen 3

Seznam projektov skupnega interesa (PCI) in projektov skupnega interesa (PMI) Unije

1. Ustanovijo se regionalne skupine (v nadaljevanju: skupine) v skladu z oddelkom 1 Priloge III. Članstvo v vsaki skupini temelji na vsakem prednostnem koridorju in območju ter njenem ustreznem geografskem območju iz Priloge I. Pooblastila za odločanje v skupinah se omejijo na države članice in Komisijo, za katere se za te namene uporablja izraz organ odločanja skupin.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20, s katerim se ta uredba dopolnjuje glede področja uporabe in sestave prednostnih koridorjev in območij.

2. Vsaka skupina sprejme svoj poslovnik ob upoštevanju določb iz Priloge III.

3. Organ odločanja posamezne skupine sprejme regionalni seznam predlaganih projektov skupnega interesa (PCI), pripravljen po postopku iz oddelka 2 Priloge III, pri čemer se upošteva prispevek vsakega projekta k izvajanju prednostnih koridorjev in območij energetske infrastrukture ter njihovo izpolnjevanje meril iz člena 4.

Skupina pri pripravi svojega regionalnega seznama:

(a) za vsak predlagani projekt skupnega interesa (PCI) pridobi odobritev držav članic, katerih ozemlje projekt zadeva; če se država članica odloči, da ne odobri projekta, mora skupini sporočiti utemeljene razloge za njeno odločitev;

(b) upošteva nasvet Komisije, katerega namen je skupno število projektov skupnega interesa (PCI), ki jih je še mogoče upravlјati.

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 te uredbe o spremembi prilog k tej uredbi, da pripravi seznam projektov skupnega interesa Unije (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije) v skladu z drugim odstavkom člena 172 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Komisija pri izvajanju svojih pristojnosti zagotovi, da se seznam Unije pripravi vsaki dve leti na podlagi regionalnih seznamov, ki so jih sprejeli organi odločanja skupine, ustanovljeni s točko (2) oddelka 1 Priloge III po postopku iz odstavka 3 tega člena.

Prvi seznam Unije v skladu s to uredbo se sprejme najpozneje 30. novembra 2023.

5. Komisija pri sprejemanju seznama Unije na podlagi regionalnih seznamov:

- (a) zagotovi, da so vključeni samo tisti projekti, ki izpolnjujejo merila iz člena 4;
- (b) zagotovi skladnost med regijami, pri čemer upošteva mnenje Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija) iz točke (12) oddelka 2 Priloge III;
- (c) upošteva mnenja držav članic v skladu s točko (9) oddelka 2 Priloge III;
- (d) si prizadeva za obvladljivo skupno število projektov skupnega interesa (PCI) na seznamu Unije.

6. Projekti skupnega interesa (PCI), vključeni na seznam Unije v skladu z odstavkom 4 tega člena v kategorijah energetske infrastrukture iz točk (1(a)), (b), (c) in (e) Priloge II, postanejo sestavni del ustreznih regionalnih naložbenih načrtov v skladu s členom 34 Uredbe (EU) št. 2019/943 in člena 12 Uredbe (ES) št. 715/2009, ustreznih desetletnih razvojnih načrtov omrežja v skladu s členom 51 Direktive (EU) 2019/944 in člena 22 Direktive 2009/73/ES ter po potrebi drugih zadevnih nacionalnih infrastrukturnih načrtov. Tem projektom se v okviru vsakega od teh načrtov nameni kar največja pozornost. Ta člen se ne uporablja za projekte skupnega interesa (PMI).

Člen 4

Merila za projekte skupnega interesa (PCI) in projekte skupnega interesa (PMI)

1. Projekti skupnega interesa (PCI) izpolnjujejo naslednja splošna merila:

- (a) projekt je potreben za vsaj enega od prednostnih koridorjev in območij energetske infrastrukture;
- (b) možne splošne koristi projekta, ocenjene v skladu z ustreznimi posebnimi merili iz odstavka 3, prevladajo nad njihovimi stroški, tudi na daljši rok;
- (c) projekt izpolnjuje katero koli od naštetih meril:
  - (i) vključuje vsaj dve državi članici, pri čemer neposredno sega čez mejo dveh ali več držav članic;

(ii) se nahaja na ozemlju ene države članice in ima pomemben čezmejni učinek, kot je opredeljeno v točki (1) Priloge IV.

2. Projekti skupnega interesa (PMI) izpolnjujejo naslednja splošna merila:

- (a) projekt znatno prispeva k ciljem razogljičenja Unije in tretje države ter k trajnostnosti, tudi z vključevanjem energije iz obnovljivih virov v omrežje in prenosom proizvodnje energije iz obnovljivih virov v večja središča porabe in mesta za skladiščenje, ter
- (b) možne splošne koristi projekta, ocenjene v skladu z ustreznimi posebnimi merili iz odstavka 3, prevladajo nad njihovimi stroški, tudi na daljši rok;
- (c) projekt se nahaja na ozemlju vsaj ene države članice in vsaj ene tretje države in ima pomemben čezmejni učinek, kot je opredeljeno v točki (2) Priloge IV;
- (d) projekt se delno nahaja na ozemlju Unije in je v skladu z Direktivo 2009/73/ES in Direktivo (EU) 2019/944, če spada v kategorije infrastrukture iz točk (1) in (3) Priloge II;
- (e) udeležena tretja država oziroma tretje države izkazuje visoko stopnjo regulativne uskladitve ali približevanja za podporo splošnim ciljem politike Unije, zlasti za zagotovitev:
  - (i) dobro delujočega notranjega trga energije;
  - (ii) zanesljive oskrbe z energijo na podlagi sodelovanja in solidarnosti;
  - (iii) energetskega sistema, vključno s proizvodnjo, prenosom in distribucijo, ki je na poti v razogljičenje v skladu s Pariškim sporazumom in podnebnimi cilji Unije, zlasti pa preprečuje selitev virov CO₂;
- (f) udeležena tretja država oziroma tretje države podpirajo prednostni status projekta v skladu s členom 7 in se zavežejo, da bodo upoštevale podobno časovnico za pospešeno izvajanje ter druge podporne ukrepe politike in regulativne ukrepe, ki se uporabljajo za projekte skupnega interesa (PCI) v Uniji.

3. Za projekte skupnega interesa, ki spadajo v posebne kategorije energetske infrastrukture, se uporabijo naslednja posebna merila:

- (a) pri projektih prenosa in shranjevanja električne energije, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz točk (1)(a), (b), (c) in (e) Priloge II, mora projekt znatno prispevati k trajnostnosti z vključitvijo energije iz obnovljivih virov v omrežje in prenosom proizvodnje energije iz obnovljivih virov v večja središča porabe in mesta za shranjevanje, izpolnjevati pa mora najmanj eno od naslednjih posebnih meril:
  - (i) povezovanje trgov, tudi z odpravo osamitve vsaj ene države članice in zmanjševanjem ozkih grl v energetske infrastrukture; konkurenčnost in prožnost sistema;

- (ii) zanesljivost oskrbe, tudi preko interoperabilnosti, prožnosti sistema, kibernetike varnosti, ustreznih povezav ter varnega in zanesljivega delovanja sistema;
- (b) pri projektih pametnega omrežja električne energije, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz točke (1)(d) Priloge II, mora projekt znatno prispevati k trajnostnosti z vključitvijo energije iz obnovljivih virov v omrežje, izpolnjevati pa mora najmanj dve od naslednjih posebnih meril:
- (i) zanesljiva oskrba z energijo, tudi z učinkovitostjo in interoperabilnostjo prenosa in distribucije električne energije v vsakodnevem obratovanju omrežja, preprečevanjem prezasedenosti in vključitvijo uporabnikov omrežja;
  - (ii) povezovanje trgov, tudi z učinkovitim obratovanjem omrežja in uporabo povezovalnih daljnovodov;
  - (iii) zanesljivost in prožnost omrežja ter prožnost in kakovost oskrbe, tudi z večjim uvajanjem inovacij v izravnavanje, kibernetiko varnost, spremljanje, nadzor sistema in odpravljanje napak;
- (c) v primeru projektov za prenos ogljikovega dioksida, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz točke 5 Priloge II, projekt pomembno prispeva k vsem naslednjim posebnim merilom:
- (i) preprečevanje emisij ogljikovega dioksida pri ohranjanju zanesljive oskrbe z energijo;
  - (ii) povečanje prilagodljivosti in varnosti pri prenosu ogljikovega dioksida;
  - (iii) učinkovita raba virov s povezovanjem več virov in skladišč ogljikovega dioksida s skupno infrastrukturo ter z zmanjšanjem bremen in tveganj za okolje;
- (d) pri projektih na področju vodika, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz točke 3 Priloge II, mora projekt znatno prispevati k trajnostnosti, tudi z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov, povečanjem uporabe obnovljivega vodika in podpiranjem spremenljive proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov z omogočanjem prožnosti in/ali rešitev za shranjevanje. Poleg tega mora projekt znatno prispevati k najmanj enemu od naslednjih posebnih meril:
- (i) povezovanje trgov, tudi s povezovanjem obstoječih ali nastajajočih vodikovih omrežij držav članic ali v obliki kakšnega drugega prispevka k nastajanju omrežja za prenos in shranjevanje vodika za celotno Unijo in zagotavljanjem interoperabilnosti povezanih sistemov;
  - (ii) zanesljivost in prožnost oskrbe, med drugim s pomočjo ustreznih povezav in spodbujanjem varnega ter zanesljivega obratovanja sistema;
  - (iii) konkurenca, tudi z omogočanjem dostopa do različnih virov energije in uporabnikov omrežja na pregledni in nediskriminatorni podlagi;

(e) pri elektrolizatorjih, ki spadajo v kategorijo iz točke 4 Priloge II, projekt pomembno prispeva k vsem naslednjim posebnim merilom:

- (i) trajnostnost, tudi z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov in povečevanjem uporabe obnovljivega vodika;
- (ii) zanesljiva oskrba z energijo, tudi kot prispevanje k varnemu, učinkovitemu in zanesljivemu obratovanju sistema ali z rešitvami za shranjevanje in/ali prožnost, kot sta prilagajanje odjema in storitve izravnave;
- (iii) omogočanje lažjega vključevanja pametnega energetskega sistema s povezovanjem različnih nosilcev energije in sektorjev;

(f) pri projektih pametnih omrežij, ki spadajo v kategorijo energetske infrastrukture iz točke 2 Priloge II, mora projekt znatno prispevati k trajnostnosti z omogočanjem in spodbujanjem vključevanja obnovljivih in nizkoogljičnih plinov, kot sta biometan ali obnovljivi vodik, v omrežja za prenos in distribucijo plina, da bi zmanjšali emisije toplogrednih plinov. Poleg tega mora projekt znatno prispevati k najmanj enemu od naslednjih posebnih meril:

- (i) zanesljivost omrežja in kakovost oskrbe z izboljšanjem učinkovitosti in interoperabilnosti prenosa in distribucije plina v vsakodnevnem obratovanju omrežja, med drugim z reševanjem izzivov, ki izhajajo iz vnosa plinov različnih kakovosti, z uporabo inovativnih tehnologij in kibernetike varnosti;
- (ii) delovanje trga in storitve za stranke;
- (iii) omogočanje lažjega povezovanja energetskega sistema z ustvarjanjem povezav z drugimi nosilci energije in sektorji ter omogočanjem prilagajanja odjema.

4. Pri projektih, ki spadajo v kategorije energetske infrastrukture iz točk 1–4 Priloge II, se prispevek k merilom iz odstavka 3 tega člena oceni v skladu s kazalniki iz točk 3–7 Priloge IV.

5. Za olajšanje ocenjevanja vseh projektov, ki bi se lahko opredelili kot projekti skupnega interesa (PCI) in ki bi bili lahko vključeni v regionalni seznam, vsaka skupina oceni prispevek posameznega projekta k izvajanju istega prednostnega koridorja ali območja na pregleden in objektivni način. Vsaka skupina določi svojo metodo ocenjevanja na podlagi skupnega prispevka k merilom iz odstavka 3. Ta ocena služi za razvrščanje projektov za notranjo uporabo v skupini. Niti regionalni seznam niti seznam Unije ne smeta vključevati razvrstitve, niti se ne sme razvrstitev uporabljati za kateri koli drugi kasnejši namen, razen za namene, ki so opisani v točki 14 oddelka 2 Priloge III.

Pri ocenjevanju projektov vsaka skupina ustrezno upošteva:

- (a) nujnost vsakega predlaganega projekta za doseganje ciljnih vrednosti energetske politike Unije glede razogljičenja, povezovanja trgov, konkurence, trajnostnosti in zanesljive oskrbe z energijo;
- (b) medsebojno dopolnjevanje z drugimi predlaganimi projekti;
- (c) pri predlaganih projektih, ki se v času, ko so predlagani, štejejo za projekte skupnega interesa (PCI), napredek pri izvajanju projekta in njegovo izpolnjevanje obveznosti glede poročanja in preglednosti.

Pri projektih pametnih omrežij električne energije in pametnih plinskih omrežij, ki spadajo v kategorijo energetske infrastrukture iz točke 1(d) in točke 2 Priloge II, se izvede razvrščanje za tiste projekte, ki zadevajo isti državni članici, in se ustrezno upoštevajo tudi število uporabnikov, ki jih projekt zadeva, letna poraba energije in delež proizvodnje energije iz virov, ki jih ni mogoče regulirati, na območju teh uporabnikov.

Člen 5

Izvajanje in spremljanje

1. Predlagatelji projekta pripravijo časovni načrt za izvajanje projektov skupnega interesa, ki vključuje časovni razpored za naslednje:

- (a) študije o izvedljivosti in zasnovi, tudi glede prilagajanja podnebnim spremembam ter skladnosti z okoljevarstveno zakonodajo in načelom, da se ne škoduje bistveno;
- (b) odobritev nacionalnega regulativnega organa ali drugega zadevnega organa;
- (c) izgradnjo in začetek obratovanja;
- (d) časovnico izdaje dovoljenja iz člena 10(5)(b).

2. Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov ter drugi upravljavci sodelujejo za lažji razvoj projektov skupnega interesa na svojem območju.

3. Agencija in zadevne skupine spremljajo napredek, dosežen na področju izvajanja projektov skupnega interesa (PCI), in po potrebi izdajajo priporočila za lažje izvajanje tovrstnih projektov. Skupine lahko zaprosijo za dodatne informacije v skladu z odstavki 4, 5 in 6 ter se sestanejo z zadevnimi stranmi in pozovejo Komisijo, naj preveri te informacije na kraju samem.

4. Predlagatelji projektov do 31. decembra vsakega leta po letu, ko je bil projekt skupnega interesa (PCI) uvrščen na seznam Unije v skladu s členom 3, predložijo pristojnemu organu iz člena 8 letno poročilo za vsak projekt, ki spada v kategorije iz točk 1–4 Priloge II.

V tem poročilu so med drugim podrobni podatki o:

- (a) napredku, doseženem pri razvoju, izgradnji in začetku obratovanja projekta, zlasti glede postopka izdaje dovoljenj in posvetovanja, skladnosti z okoljevarstveno zakonodajo in načelom, da projekt ne škoduje bistveno okolju, ter sprejetih ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam;
- (b) če obstajajo, morebitnih zamudah glede na časovni načrt za izvajanje, razlogih za zamude in morebitnih drugih težavah;
- (c) če obstaja, spremenjenem načrtu za odpravo zamud.

5. Pristojni organi iz člena 8 vsako leto do 31. januarja Agenciji in zadevni skupini predložijo poročilo iz odstavka 4 tega člena, dopolnjeno z informacijami o napredku in, če obstajajo, zamudah pri izvajanju projektov skupnega interesa (PCI) na njihovih ozemljih v zvezi s postopki izdaje dovoljenja in o

razlogih za take zamude. Prispevek pristojnih organov k poročilu mora biti jasno označen in napisan tako, da se z njim ne spreminja besedilo, ki so ga predložili predlagatelji projekta.

6. Agencija do 30. aprila v letu, ko bi bilo treba sprejeti nov seznam Unije, skupinam predloži konsolidirano poročilo o projektih skupnega interesa (PCI), ki spadajo v pristojnost nacionalnih regulativnih organov, v katerem oceni napredek in po potrebi poda priporočila za odpravo zamud in nastalih težav. V konsolidiranem poročilu je v skladu s členom 5 Uredbe (EU) 2019/942 ocenjena tudi skladnost izvajanja razvojnih načrtov omrežja na ravni Unije glede na prednostne koridorje energetske infrastrukture in območja.

7. Kadar pride pri začetku obratovanja projekta skupnega interesa do zamude glede na načrt za izvajanje, in sicer iz razlogov, ki niso višji razlogi izven nadzora predlagatelja projekta, se uporabijo naslednji ukrepi:

(a) v kolikor se ukrepi iz člena 51(7)(a), (b) ali (c) Direktive (EU) 2019/944 in člena 22(7)(a), (b) ali (c) Direktive 2009/73/ES uporabljajo v skladu z ustreznimi nacionalnimi zakoni, izvajanje naložbe zagotovijo nacionalni regulativni organi;

(b) če se ukrepi nacionalnih regulativnih organov v skladu s točko (a) ne uporabljajo, predlagatelj projekta izbere tretjo stran, ki bo v celoti ali deloma financirala ali zgradila projekt. Predlagatelj projekta to stori, preden zamuda preseže dve leti v primerjavi z datumom začetka obratovanja po časovnem načrtu za izvajanje;

(c) če v skladu s točko (b) ni izbrana tretja stran, lahko nacionalni regulativni organ ali država članica v dveh mesecih od poteka obdobja iz točke (b) imenuje tretjo stran, ki bo financirala ali zgradila projekt, predlagatelj projekta pa jo mora sprejeti;

(d) kadar zamuda v primerjavi z datumom začetka obratovanja v časovnem načrtu za izvajanje preseže dve leti in dva meseca, lahko Komisija, ob upoštevanju dogovora in s popolnim sodelovanjem zadevnih držav članic, organizira razpis za zbiranje predlogov, odprt za vse tretje strani, ki so zmožne postati predlagatelji projekta, za izgradnjo projekta v dogovorjenem roku;

(e) pri uporabi točke (c) ali (d) operater sistema, na katerega ozemlju se nahaja naložba, da na razpolago izvedbenim operaterjem ali vlagateljem ali tretji osebi vse informacije, ki so potrebne za izvedbo naložbe, s prenosnim omrežjem poveže nova sredstva in si na splošno v največji možni meri prizadeva omogočiti izvajanje naložbe ter varno, zanesljivo in učinkovito delovanje in vzdrževanje projekta skupnega interesa.

8. Projekt skupnega interesa se lahko črta s seznama Unije v skladu s postopkom iz člena 3(4), če je vključitev na seznam temeljila na nepravilnih informacijah, ki so bile ključne za odločitev, ali projekt ni v skladu s pravom Unije.

9. Za projekte, ki niso več na seznamu Unije, prenehajo veljati vse pravice in obveznosti v zvezi s statusom projekta skupnega interesa, ki izhaja iz te uredbe.

Če projekt ni več na seznamu Unije, vendar je pristojni organ sprejel vlogo v pregled, ohrani pravice in obveznosti iz poglavja III, razen če je bil odstranjen s seznama iz razlogov, naštetih v odstavku 8.

10. Ta člen ne vpliva na finančno pomoč Unije, ki je bila kateremu koli projektu skupnega interesa dodeljena pred njegovo odstranitvijo s seznama Unije.

Člen 6

Evropski koordinatorji

1. Kadar pride do znatnih težav pri izvedbi projekta skupnega interesa, Komisija v dogovoru z zadevnimi državami članicami imenuje evropskega koordinatorja za obdobje največ enega leta, ki se lahko dvakrat obnovi.

2. Evropski koordinator:

(a) spodbuja projekte, za katere je zadolžen, ter čezmejni dialog med predlagatelji projekta in vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi;

(b) po potrebi pomaga vsem stranem pri posvetovanju z zadevnimi zainteresiranimi stranmi in pridobivanju potrebnih dovoljenj za projekte;

(c) po potrebi svetuje predlagateljem projekta v zvezi s financiranjem projekta;

(d) zagotavlja, da zadevne države članice ustrezno podpirajo in strateško usmerjajo pripravo in izvajanje projektov;

(e) Komisiji vsako leto, po potrebi pa tudi ob preteku mandata, predloži poročilo o napredku projektov ter o težavah in ovirah, ki bodo verjetno povzročile znatne zamude pri začetku obratovanja projektov. Komisija posreduje poročilo Evropskemu parlamentu in zadevnim skupinam.

3. Pri izbiri evropskega koordinatorja se upoštevajo njegove izkušnje v zvezi s posameznimi nalogami, ki so mu predložene v okviru zadevnih projektov.

4. V okviru odločitve o imenovanju evropskega koordinatorja se določi tudi obseg pooblastil, ki zajema podrobno določitev trajanja mandata, posameznih nalog ter ustreznih rokov in metod, ki jih mora koordinator upoštevati. Prizadevanja za koordinacijo so sorazmerna glede na zahtevnost in ocenjene stroške projektov.

5. Zadevne države članice v polni meri sodelujejo z evropskim koordinatorjem pri izvajanju nalog iz odstavkov 2 in 4.

POGLAVJE III

DOVOLJEVANJE IN SODELOVANJE JAVNOSTI

Člen 7

„Prednostni status“ projektov v skupnem interesu

1. S sprejetjem seznama Unije se ti projekti, ne glede na njihovo lokacijo, traso ali tehnologijo, pri odločanju v postopku izdaje dovoljenj štejejo za potrebne z vidika energetske politike.
  2. Da bi zagotovili učinkovito upravno obravnavo prijavnih dokumentacij, povezane s projekti skupnega interesa (PCI), predlagatelji projektov in vsi zadevni organi zagotovijo čim hitrejšo obravnavo te dokumentacije.
  3. Brez poseganja v obveznosti na podlagi nacionalnega prava, kadar v nacionalnem pravu obstaja status največjega državnega pomena, se projektom skupnega interesa (PCI) podeli tak status in se temu primerno obravnavajo v postopkih izdaje dovoljenja in, če nacionalno pravo omogoča, pri prostorskem načrtovanju, vključno s postopki v zvezi z okoljsko presojo, in sicer tako, kot to določa pravo, ki se uporablja za ustrezno vrsto energetske infrastrukture.
  4. Vsi postopki reševanja sporov, pravdni postopki, pritožbe in pravna sredstva v zvezi s projekti skupnega interesa (PCI) pri nacionalnih sodiščih in senatih, vključno z mediacijo ali arbitražo, če obstajajo v nacionalnem pravu, se štejejo za nujne v skladu s postopki za nujne zadeve na podlagi nacionalnega prava.
  5. Države članice ob upoštevanju obstoječih smernic o racionalizaciji postopkov okoljske presoje za projekte skupnega interesa (PCI), ki jih je izdala Komisija, ocenijo, kateri zakonodajni in nezakonodajni ukrepi so potrebni za racionalizacijo postopkov okoljske presoje in zagotovitev njihove dosledne uporabe, o rezultatih pa obvestijo Komisijo.
  6. Države članice do [1. septembra 2022] sprejmejo nezakonodajne ukrepe, ki so jih določile v skladu z odstavkom 5.
  7. Države članice do [1. januarja 2023] sprejmejo zakonodajne ukrepe, ki so jih določile v skladu z odstavkom 5. Ti ukrepi ne posegajo v obveznosti, ki izhajajo iz prava Unije.
  8. Če so izpolnjeni vsi pogoji iz navedenih direktiv, se projekti skupnega interesa (PCI) v zvezi z vplivi na okolje iz člena 6(4) Direktive 92/43/EGS in člena 4(7) Direktive 2000/60/ES štejejo za projekte javnega interesa z vidika energetske politike, lahko pa tudi za projekte prevladujočega javnega interesa.
- Če je v skladu z Direktivo 92/43/EGS potrebno mnenje Komisije, Komisija skupaj s pristojnim organom iz člena 9 te uredbe zagotovi, da je odločitev o prevladujočem javnem interesu projekta sprejeta v okviru roka iz člena 10(1) te uredbe.

Člen 8

Organizacija procesa dovoljevanja

1. Vsaka država članica najpozneje do [1. januarja 2022] po potrebi posodobi imenovanje enega samega nacionalnega pristojnega organa, ki je odgovoren za spodbujanje in usklajevanje postopka izdaje dovoljenja za projekte skupnega interesa (PCI).
2. Pristojnost pristojnega organa iz odstavka 1 in/ali naloge v zvezi s tem se lahko prenesejo ali predajo v izvajanje drugemu organu za posamezen projekt skupnega interesa (PCI) ali za posamezno kategorijo teh projektov pod pogojem, da:

(a) pristojni organ o prenosu obvesti Komisijo, informacijo o tem pa objavi bodisi pristojni organ bodisi predlagatelj projekta na spletnem mestu iz člena 9(7);

(b) je za posamezni projekt skupnega interesa (PCI) odgovoren samo en organ, ki je v procesu izdaje celovite odločbe za posamezni projekt skupnega interesa (PCI) edina kontaktna točka za predlagatelja projekta in koordinira vlaganje vseh zadevnih dokumentov in informacij.

Pristojni organ lahko obdrži pristojnost za določanje rokov, brez poseganja v roke iz člena 10.

3. Brez poseganja v ustrezne zahteve iz mednarodnega prava in prava Unije pristojni organ omogoča lažjo izdajo celovite odločbe. Celovita odločba je dokončni dokaz, da je projekt skupnega interesa (PCI) dosegel status „pripravljeno za gradnjo“ in da glede tega ne obstajajo nobene druge zahteve za dodatna dovoljenja ali odobritve. Ta celovita odločba se izda v roku iz člena 10(1) in (2), pri čemer se uporabi ena od naslednjih shem:

- (a) integrirana shema: celovito odločbo izda pristojni organ in je edina pravno zavezujoča odločba, izdana na podlagi predpisanega postopka izdaje dovoljenja. Kadar projekt zadeva druge organe, lahko ti v skladu z nacionalno zakonodajo v postopku predložijo svoje mnenje, ki ga pristojni organ upošteva;
- (b) koordinirana shema: celovita odločba vključuje več posameznih pravno zavezujočih odločb, ki jih izda več zadevnih organov, koordinira pa jih pristojni organ. Ta lahko ustanovi delovno skupino, v kateri so zastopani vsi zadevni organi in ki naj bi oblikovala razpored dovoljevanja v skladu s členom 10(4)(b) ter spremljala in koordinirala njegovo izvajanje. Pristojni organ se po potrebi v skladu z nacionalnim pravom posvetuje z drugimi zadevnimi organi in brez poseganja v roke, določene v skladu s členom 10, za vsak primer posebej določi razumen rok, v katerem se izdajo posamezne odločitve. Pristojni organ lahko sprejme posamezno odločitev v imenu drugega zadevnega nacionalnega organa, če ta odločitve ne sprejme v roku in če zamude ni mogoče ustrezno upravičiti; ali pa, če tako določa nacionalno pravo in kolikor je to skladno s pravom Unije, lahko pristojni organ šteje, da je drug zadevni nacionalni organ odobril ali zavrnil projekt, če ta organ odločitve ni posredoval v roku. Kadar nacionalno pravo to omogoča, ima pristojni organ pravico, da ne upošteva posamezne odločitve drugega zadevnega nacionalnega organa, če meni, da odločitev ni zadostno utemeljena v smislu ustreznih dokazil, ki jih je predložil zadevni nacionalni organ; pri tem pristojni organ zagotovi, da se upoštevajo ustrezne zahteve prava Unije in mednarodnega prava, pri čemer svojo odločitev ustrezno utemelji;
- (c) sodelovalna shema: celovito odločbo usklajuje pristojni organ. Pristojni organ se po potrebi v skladu z nacionalnim pravom posvetuje z drugimi zadevnimi organi in brez poseganja v roke, določene v skladu s členom 10, za vsak primer posebej določi razumen rok, v katerem se izdajo posamezne odločitve. Poleg tega spremlja, ali vsi

zadevni organi spoštujejo roke.

Pristojnost zadevnih organov se lahko vključi v pristojnost pristojnega nacionalnega organa, imenovanega v skladu s členom 8(1), ali pa do določene mere ohranijo svojo neodvisno pristojnost v skladu z ustrezno shemo izdaje dovoljenj, za katero se je odločila država članica v skladu s tem odstavkom, za lažjo izdajo celovite odločbe in ustrezno sodelovanje s pristojnim nacionalnim organom.

Če zadevni organ meni, da posamezne odločitve ne bo posredoval v določenem roku, o tem nemudoma obvesti pristojni organ in obrazloži zamudo. Pristojni organ nato določi nov rok za izdajo posamezne odločitve, vendar v okviru splošnih rokov iz člena 10.

Glede na različne nacionalne značilnosti v postopkih načrtovanja in izdaje dovoljenja lahko države članice za olajšanje in usklajevanje svojih postopkov izbirajo med tremi shemami iz točk (a), (b) in (c) prvega pododstavka in se odločijo za izvajanje najučinkovitejše izmed njih. Kadar država članica izbere sodelovalno shemo, o razlogih za to obvesti Komisijo.

4. Države članice lahko za projekte skupnega interesa (PCI) na kopnem in morju uporabijo različne sheme iz odstavka 3.

5. Kadar morajo biti odločitve o projektu skupnega interesa sprejete v dveh ali več državah članicah, zadevni pristojni organi storijo vse, kar je potrebno za učinkovito medsebojno sodelovanje in koordinacijo, vključno z upoštevanjem korakov iz člena 10(5). Države članice si prizadevajo za vzpostavitev skupnih postopkov, zlasti v zvezi s presojo vplivov na okolje.

6. Do [31. julija 2022] in za vsako regionalno skupino za prednostni koridor odobalnega omrežja v skladu z opredelitvijo iz Priloge I, pristojni nacionalni organi v državah članicah, ki spadajo v zadevno skupino, skupaj ustanovijo enotne kontaktne točke, t. i. odobalne točke „vse na enem mestu“, za predlagatelje projektov, ki bodo odgovorne za spodbujanje in usklajevanje postopka izdaje dovoljenja za odobalna omrežja za projekte skupnega interesa (PCI) na področju energije iz obnovljivih virov, pri čemer upoštevajo tudi potrebo po usklajevanju postopka izdaje dovoljenja za energetska infrastrukturo in postopka za proizvodna sredstva. Odobalne točke „vse na enem mestu“ bodo vzdrževale zbirko obstoječih študij in načrtov v zvezi z morskim bazenom, da bi olajšale postopek izdaje dovoljenja za posamezne projekte skupnega interesa (PCI) in usklajevala izdajanje celovitih odločb za tovrstne projekte s strani ustreznih pristojnih nacionalnih organov. Vsaka regionalna skupina za prednostni koridor odobalnega omrežja ob pomoči pristojnih nacionalnih organov v državah članicah, ki spadajo v skupino, ustanovi odobalne točke „vse na enem mestu“ glede na regionalne posebnosti in geografske značilnosti ter zanje določi kraj, dodelitev sredstev in posebna pravila za delovanje.

Člen 9

Preglednost in sodelovanje javnosti

1. Države članice ali pristojni organ, po potrebi v sodelovanju z drugimi zadevnimi organi, do [1. maja 2023] objavijo posodobljen priročnik o postopku izdaje dovoljenja, ki se uporablja za projekte skupnega interesa (PCI) in vključuje vsaj informacije iz točke 1 Priloge VI. Priročnik ni pravno zavezujoč, lahko pa vsebuje ali navaja ustrezne pravne določbe. Pristojni nacionalni organi se pri pripravi priročnika o postopku usklajujejo s sosednjimi državami in iščejo sinergije z njimi.

2. Brez poseganja v okoljevarstveno zakonodajo, zahteve iz Konvencije iz Espooja, Aarhuške konvencije in zadevnega prava Unije upoštevajo vse strani, vključene v postopek izdaje dovoljenja, načela sodelovanja javnosti iz točke 3 Priloge VI.

3. Predlagatelj projekta v okvirnem roku treh mesecev po začetku postopka izdaje dovoljenja v skladu s členom 10(1)(a) po postopku, opisanem v priročniku iz odstavka 1, ter v skladu s smernicami iz Priloge VI pripravi koncept za sodelovanje javnosti in ga predloži pristojnemu organu. Pristojni organ zahteva spremembe ali odobri koncept sodelovanja javnosti najpozneje v treh mesecih od prejema. Pri tem upošteva vse oblike javnega sodelovanja in posvetovanja, ki je potekalo pred postopkom izdaje dovoljenja, pod pogojem, da so bile pri tem izpolnjene zahteve tega člena.

Če namerava predlagatelj projekta znatno spremeniti odobreni koncept, o tem obvesti pristojni organ. V tem primeru lahko pristojni organ zahteva spremembe.

4. Če tega ne nalaga že nacionalna zakonodaja po enakih ali višjih standardih, predlagatelj projekta ali, če tako določa nacionalna zakonodaja, pristojni organ pred predložitvijo zaključene in popolne vloge pri pristojnem organu izvede vsaj eno posvetovanje z javnostjo v skladu s členom 10(1)(a). To javno posvetovanje ne posega v javno posvetovanje, ki ga je treba izvesti po predložitvi vloge za pridobitev soglasja za izvedbo v skladu s členom 6(2) Direktive 2011/92/EU. V okviru posvetovanja z javnostjo se zainteresirane strani iz točke 3(a) Priloge VI obvestijo o projektu v zgodnji fazi, kar pomaga pri določanju najprimernejše lokacije ali trase, tudi glede vidikov ustreznega prilagajanja podnebnim spremembam, in zadevnih vprašanj, ki jih je treba obravnavati v vlogi. Javno posvetovanje mora izpolnjevati minimalne zahteve iz točke 5 Priloge VI. predlagatelj projekta na svojem spletnem mestu iz odstavka 7 tega člena objavi poročilo, v katerem pojasni, kako so bila upoštevana mnenja, izražena v javnih posvetovanjih, in sicer tako, da prikaže izvedene spremembe kraja, trase in zasnove projekta, ali da obrazloži, zakaj taka mnenja niso bila upoštevana.

Predlagatelj projekta pripravi poročilo, v katerem povzame dejavnosti v zvezi s sodelovanjem javnosti pred oddajo vloge, tudi dejavnosti pred postopkom izdaje dovoljenja.

Predlagatelj projekta poročilo iz prvega in drugega pododstavka predloži pristojnemu organu skupaj z vlogo. Rezultati teh poročil se ustrezno upoštevajo v celoviti odločbi.

5. V primeru čezmejnih projektov, v katerih sodelujeta dve ali več držav članic, se javna posvetovanja iz odstavka 4 v vsaki zadevni državi članici organizirajo najpozneje dva meseca od datuma začetka prvega javnega posvetovanja.

6. Pri projektih, ki bodo verjetno imeli pomembne čezmejne učinke v eni ali več sosednjih državah članicah ter v primeru, kadar veljata člen 7 Direktive 2011/92/EU in Konvencija iz Espooja, se zadevne informacije zagotovijo pristojnim organom zadevnih sosednjih držav članic. Pristojni organi zadevnih sosednjih držav članic lahko, po potrebi v postopku z uradnim obvestilom, izrazijo željo, da bi sami ali drug zadevni organ sodelovali v zadevnih postopkih javnega posvetovanja.

7. Predlagatelj projekta vzpostavi in redno posodablja posebno spletno mesto projekta z ustreznimi informacijami o projektu skupnega interesa (PCI), na katerem je povezava na spletno mesto Komisije in platformo za preglednost iz člena 23 in ki izpolnjuje zahteve iz točke 6 Priloge VI. Poslovno občutljive informacije so zaupne.

Predlagatelji projekta zadevne informacije objavijo tudi v drugih sredstvih obveščanja, ki so javno dostopna.

Trajanje in izvedba postopka izdaje dovoljenj

1. Proces dovoljevanja se izvede v dveh postopkih:

(a) postopek pred oddajo vloge obsega obdobje od začetka postopka izdaje dovoljenja do takrat, ko pristojni organ predloženo vlogo sprejme, in traja predvidoma dve leti.

Postopek pred oddajo vloge vključuje pripravo okoljskih poročil s strani predlagateljev projekta, če so potrebna, vključno z dokumentacijo p prilagajanju podnebnim spremembam.

Za potrebe določitve začetka procesa dovoljevanja predlagatelji projekta v pisni obliki obvestijo pristojne organe zadevnih držav članic o projektu in jim predložijo podrobno predstavitev zasnove projekta. Pristojni organ, tudi v imenu drugih zadevnih organov, najpozneje tri mesece po prejemu obvestila to obvestilo v pisni obliki sprejme ali zavrne, če meni, da projekt še ni zrel za začetek postopka izdaje dovoljenja. V primeru zavrnitve pristojni organ utemelji svojo odločitev, tudi v imenu drugih zadevnih organov. Za datum začetka postopka izdaje dovoljenja šteje datum, ko pristojni organ podpiše potrdilo o prejemu obvestila. Kadar projekt zadeva dve ali več držav članic, za datum začetka postopka izdaje dovoljenja šteje datum, ko zadevni pristojni organ prejme zadnje obvestilo.

Pristojni organi zagotovijo, da se izdaja dovoljenja pospeši v skladu s tem poglavjem za vsako kategorijo projektov skupnega interesa (PCI). V ta namen pristojni organi prilagodijo svoje zahteve za začetek postopka izdaje dovoljenja in sprejem oddane vloge tako, da bodo primerne za projekte, pri katerih bo zaradi njihove narave ali manjšega obsega za dosego statusa „pripravljeno za gradnjo“ morda potrebnih manj dovoljenj in odobritev ter zato zanje morda ne bo potreben postopek pred oddajo vloge. Med takimi projekti manjšega obsega so lahko pametna plinska omrežja ali pametna omrežja električne energije ter elektrolizatorji;

(b) predpisani postopek izdaje dovoljenja obsega obdobje od datuma sprejema vloge do sprejema celovite odločbe in traja največ leto in šest mesecev. Države članice lahko, če menijo, da je tako primerno, določijo zgodnejši rok.

2. Pristojni organ zagotovi, da oba postopka iz odstavka 1 skupaj trajata največ tri leta in šest mesecev. Kadar pa pristojni organ meni, da eden ali oba postopka izdaje dovoljenja ne bosta končana v rokih iz odstavka 1, lahko pred potekom rokov in za vsak primer posebej odloči, da enega ali oba od navedenih rokov podaljša za največ devet mesecev za oba postopka skupaj.

V tem primeru pristojni organ v najkrajšem možnem času obvesti zadevno skupino in ji predstavi sprejete ali nameravane ukrepe za dokončanje postopka izdaje dovoljenja. Skupina lahko pristojni organ zaprosi, da redno poroča o napredku pri tem.

3. Veljavne študije, ki so bile izvedene, in dovoljenja ali odobritve, ki so bile izdane za določen projekt skupnega interesa (PCI), preden se je zanj začel postopek izdaje dovoljenja v skladu s tem členom, pristojni organi v postopku izdaje dovoljenja upoštevajo in jih ne zahtevajo več.

4. V državah članicah, kjer določitve trase ali lokacije samo za načrtovani projekt, vključno z načrtovanjem posebnih koridorjev za omrežno infrastrukturo, ni mogoče vključiti v postopek, ki se

konča z izdajo celovite odločbe, se ustrezna odločitev sprejme v ločenem šestmesečnem obdobju, ki se začne z datumom, ko predlagatelj projekta vloži zaključeno in popolno dokumentacijo vloge.

V tem primeru se podaljšanje iz odstavka 2 skrajša na šest mesecev, vključno z obdobjem za postopek iz tega odstavka.

5. Postopek pred oddajo vloge zajema naslednje korake:

(a) ko pristojni organ v skladu z odstavkom 1(a) potrdi sprejem obvestila, na podlagi kontrolnega seznama iz točke 1(e) Priloge VI v tesnem sodelovanju z drugimi zadevnimi organi in po potrebi na podlagi predloga predlagatelja projekta določi, kaj morajo obsegati poročila in gradivo ter kako podrobne morajo biti informacije, ki jih kot del vloge predloži predlagatelj projekta za pridobitev celovite odločbe.

(b) pristojni organ v tesnem sodelovanju s predlagateljem projekta in drugimi zadevnimi organi ter ob upoštevanju rezultatov dejavnosti, izvedenih v skladu s točko (a), izdela podrobno časovnico postopka izdaje dovoljenja v skladu s smernicami iz točke 2 Priloge VI.

V primeru projektov, pri katerih sodelujeta dve ali več držav članic, se pristojni organi zadevnih držav članic v sodelovanju in pripravijo skupno časovnico, ki jo uskladijo s svojimi razporedi;

(c) pristojni organ ob prejemu osnutka vloge po potrebi v svojem imenu ali v imenu drugih zadevnih organov od predlagatelja projekta zahteva, da predloži manjkajoče informacije v zvezi z zahtevanimi elementi iz točke (a). Pristojni organ sprejme vlogo v pisni obliki v pregled najpozneje tri mesece po posredovanju manjkajočih informacij. Dodatne informacije se lahko zahtevajo samo, če to narekujejo nove okoliščine.

6. Predlagatelj projekta poskrbi, da je vloga popolna in ustrezna, ter med postopkom pred oddajo vloge čim prej zaprosi za mnenje pristojnega organa o tem. Predlagatelj projekta v celoti sodeluje s pristojnim organom, da se ta lahko drži rokov in skupne časovnice iz odstavka 5(b).

7. Pristojni organi zagotovijo, da spremembe zakonodaje, sprejete med postopkom izdaje dovoljenja, ne vplivajo na trajanje postopkov izdaje dovoljenja, ki so se začeli pred začetkom veljavnosti teh sprememb.

8. Roki v tem členu ne posegajo v obveznosti iz mednarodnega prava in prava Unije niti v upravne pritožbene postopke in pravna sredstva pred sodišči.

POGLAVJE IV

MEDSEKTORSKO NAČRTOVANJE INFRASTRUKTURE

Člen 11

Analiza stroškov in koristi energetskega sistema

1. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin do [16. novembra 2022] predložita Komisiji, državam članicam in Agenciji svojo metodologijo, ki zadeva tudi oblikovanje omrežja in trga, za harmonizirano analizo stroškov in koristi v okviru energetskega sistema na ravni Unije za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz točk (1)(a), (b), (c) in (e) ter točke (3) Priloge II.

Metodologiji se uporabita pri pripravi poznejših desetletnih razvojnih načrtov omrežja za vso Unijo, ki jih oblikujeta ENTSO za električno energijo ali ENTSO za plin v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 715/2009 in členom 30 Uredbe (EU) št. 2019/943. Metodologiji se pripravita v skladu z načeli iz Priloge V in sta skladni s pravili in kazalniki iz Priloge IV.

ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pred posredovanjem svojih metodologij izvedeta obsežen postopek posvetovanja, v katerem sodelujejo vsaj organizacije, ki zastopajo vse zadevne zainteresirane strani, vključno z organizacijo operaterjev distribucijskih sistemov v Uniji (v nadaljnjem besedilu: organizacija ODS v EU), vsemi zainteresiranimi stranmi na področju vodika in, če je ustrezno, nacionalne regulativne organe in druge nacionalne organe.

2. Agencija v treh mesecih po prejemu metodologij, prispevkov, prejetih v postopku posvetovanja, in poročila o tem, kako so bili ti prispevki upoštevanji, poda mnenje ENTSO za električno energijo, ENTSO za plin, državam članicam in Komisiji ter ga objavi na svoji spletni strani.

3. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin posodobita svojo metodologijo ob upoštevanju mnenja Agencije iz odstavka 2 in jo predložita Komisiji, ki o njej poda mnenje.

4. Komisija v treh mesecih od datuma prejema posodobljenih metodologij poda mnenje ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin.

5. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin najpozneje tri mesece po prejemu mnenja Komisije iz odstavka 4 ustrezno prilagodita svojo metodologijo, pri čemer upoštevata prejeta mnenja držav članic, Komisije in Agencije, in jo predložita Komisiji v odobritev.

6. Če se spremembe metodologije štejejo za manjše in ne vplivajo na opredelitev koristi, stroškov in drugih upoštevanih parametrov stroškov in koristi, opredeljenih v najnovejši metodologiji za analizo stroškov in koristi v celotnem energetskega sistema, ki jo je odobrila Komisija, ENTSO za električno energijo in ENTSO za električno energijo za plin prilagodita svojo metodologijo ob upoštevanju mnenja Agencije iz odstavka 2 in jo predložita Agenciji v odobritev.

7. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin vzporedno s tem Komisiji predložita dokument, v katerem obrazložita predlagane posodobitve in pojasnita, zakaj se te spremembe štejejo za manjše. Če Komisija meni, da te posodobitve niso manjše, ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pisno zaprosi, da ji posredujeta svojo metodologijo. V tem primeru se uporablja postopek iz odstavkov 2–5.

8. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin v dveh tednih po odobritvi Agencije ali Komisije v skladu z odstavkoma 5 in 6 objavita vsak svojo metodologijo na svojem spletnem mestu. V skladu z nacionalnim pravom in ustreznimi sporazumi o varovanju zaupnih podatkov objavita ustrezne vhodne podatke ter druge ustrezne podatke o omrežjih, pretoku obremenitve in trgu v dovolj natančni obliki.

9. Metodologiji se redno posodabljata in izboljšujeta po postopku iz odstavkov 1–6. Agencija lahko na lastno pobudo in na ustrezno utemeljeno zahtevo nacionalnih regulativnih organov ali zainteresiranih strani ter po uradnem posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo vse zadevne zainteresirane strani, in Komisijo zahteva takšne posodobitve in izboljšave na podlagi utemeljitve in časovnih okvirov. Agencija objavi zahteve nacionalnih regulativnih organov ali zainteresiranih strani in vseh zadevnih občutljivih neposlovnih dokumentov, zaradi katerih je Agencija zahtevala posodobitev ali izboljšanje.

10. Agencija vsaka tri leta določi in objavi niz kazalnikov in ustreznih referenčnih vrednosti za primerjavo stroškov naložbe na enoto za primerljive projekte kategorij infrastrukture iz točk 1 in 3 Priloge II. Te referenčne vrednosti lahko ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin uporabita pri analizi stroškov in koristi za naslednje desetletne razvojne načrte omrežja za celotno Unijo. Prvi taki kazalniki se objavijo do [1. novembra 2022].

11. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin do [31. decembra 2023] skupaj predložita Komisiji in Agenciji model usklajenega in medsebojno povezanega omrežja za trg električne energije in plina, ki vključuje infrastrukturo za prenos električne energije, plina in vodika ter skladiščenje, utekočinjeni zemeljski plin in elektrolizatorje, zajema pa prednostne koridorje in območja in je sestavljen glede na načela iz Priloge V.

12. Usklajeni in medsebojno povezani model iz odstavka 11 zajema vsaj medsebojne povezave zadevnih sektorjev na vseh stopnjah načrtovanja infrastrukture, konkretno scenarije, navedbo infrastrukturnih vrzeli, zlasti glede čezmejnih zmogljivosti, in dodeljevanje projektov.

13. Potem ko Komisija usklajeni in medsebojno povezani model iz odstavka 11 odobri po postopku iz odstavkov 1–6, se model vključi v metodologije iz odstavka 1.

Člen 12

Scenariji za desetletne razvojne načrte omrežja

1. Potem ko je Agencija opravila obsežen postopek posvetovanj, v katerem so sodelovale Komisija in vsaj še organizacije, ki predstavljajo vse zadevne zainteresirane strani, med njimi ENTSO za električno energijo, ENTSO za plin, organizacija ODS Unije in ustrezne zainteresirane strani iz sektorja vodika, do [31. julija 2022] objavi okvirne smernice za skupne scenarije, ki jih razvijeta ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin. Te smernice se po potrebi redno posodabljaajo.

Smernice zajemajo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ in zagotavljajo, da so scenariji ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin, iz katerih izhajajo, docela v skladu z najnovejšimi

srednje- in dolgoročnimi ciljnim vrednostmi Evropske unije za razogljičenje in najnovejšimi razpoložljivimi scenariji Komisije.

2. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin se pri pripravi skupnih scenarijev za desetletne razvojne načrte omrežja za celotno Unijo ravnata po okvirnih smernicah Agencije.

3. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin povabita k sodelovanju v postopku priprave scenarijev organizacije, ki predstavljajo vse zadevne zainteresirane strani, tudi organizacijo ODS Unije in vse ustrezne zainteresirane strani na področju vodika.

4. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin objavita in predložita osnutek poročila o skupnih scenarijih Agenciji in Komisiji, da o njem podata mnenje.

5. Agencija v treh mesecih po prejemu osnutka poročila o skupnih scenarijih, prispevkov, prejetih v postopku posvetovanja, in poročila o tem, kako so bili ti prispevki upoštevani, poda mnenje ENTSO za električno energijo, ENTSO za plin, državam članicam in Komisiji.

6. Komisija ob upoštevanju mnenja Agencije iz odstavka 5 svoje mnenje posreduje ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin.

7. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin prilagodita svoje poročilo o skupnih scenarijih ter ob upoštevanju mnenja Agencije in mnenja Komisije predložita posodobljeno poročilo Komisiji v odobritev.

8. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin v dveh tednih po odobritvi poročila o skupnih scenarijih s strani Komisije v skladu z odstavkom 7 objavita svoje poročilo o skupnih scenarijih na svojem spletnem mestu. V skladu z nacionalnim pravom in ustreznimi sporazumi o varovanju zaupnih podatkov objavita ustrezne vhodne in izhodne podatke v dovolj točni obliki.

Člen 13

Določitev infrastrukturnih vrzeli

1. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin vsaki dve leti objavita ter predložita Komisiji in Agenciji poročilo o vrzelih v infrastrukturi, pripravljeno v okviru izdelave desetletnih razvojnih načrtov omrežja za celotno Unijo.

Pri oceni infrastrukturnih vrzeli upoštevata načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ in prednostno obravnavata vse ustrezne neinfrastrukturne rešitve za ugotovljene vrzeli.

Preden predložita vsak svoje poročilo, opravita obsežen postopek posvetovanja, v katerem sodelujejo vse ustrezne zainteresirane strani, med njimi organizacija ODS Unije, vse ustrezne zainteresirane strani na področju vodika in predstavniki vseh držav članic, ki sodelujejo v prednostnih koridorjih, opredeljenih v Prilogi I.

2. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin predložita svoj osnutek poročila o infrastrukturnih vrzelih Agenciji in Komisiji, ki o njem podata mnenje.

3. Agencija v treh mesecih po prejemu poročila o infrastrukturnih vrzelih, prispevkov, prejetih v postopku posvetovanja, in poročila o tem, kako so bili ti prispevki upoštevani, poda mnenje ENTSO za električno energijo ali ENTSO za plin in Komisiji.
4. Komisija ob upoštevanju mnenja Agencija iz odstavka 3 pripravi mnenje ter ga posreduje ENTSO za električno energijo ali ENTSO za plin.
5. ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pred objavo dokončnega poročila o infrastrukturnih vrzelih prilagodi svoje poročilo o infrastrukturnih vrzelih ob upoštevanju mnenja Agencije in mnenja Komisije.

POGLAVJE V

ODOBALNA OMREŽJA ZA VKLJUČITEV ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

Člen 14

Načrtovanje odobalnih omrežij

1. Države članice do [31. julija 2022] ob podpori Komisije v svojih posebnih prednostnih koridorjih odobalnega omrežja iz točke 2 Priloge I ob upoštevanju posebnosti in razvoja v vsaki regiji skupaj opredelijo obseg proizvodnje energije iz odobalnih obnovljivih virov za uvedbo v vsakem morskem bazenu do leta 2050 z vmesnima stopnjama v letu 2030 in 2040, in se dogovorijo za sodelovanje v zvezi z njim glede na svoje nacionalne energetske in podnebne načrte, možnosti vsakega morskega bazena za izkoriščanje odobalnih obnovljivih virov energije, varstvo okolja, prilagajanje podnebnim spremembam, druge vrste uporabe morja in ciljne vrednosti za razogljichenje Unije. Tak pisni dogovor se sklene za vsak morski bazen, povezan z ozemljem Unije.
2. ENTSO za električno energijo do [31. julija 2023] s sodelovanjem zadevnih OPS, nacionalnih regulativnih organov in Komisije ter v skladu z dogovorom iz odstavka 1 pripravi in objavi načrte razvoja integriranega odobalnega omrežja, izhajajoč iz ciljnih vrednosti za leto 2050 z vmesnima stopnjama za leto 2030 in 2040, za vsak morski bazen v skladu s prednostnimi koridorji odobalnega omrežja iz Priloge I ter ob upoštevanju varstva okolja in drugih vrst uporabe morja. Ti načrti razvoja integriranega odobalnega omrežja se nato posodablajo vsaka tri leta,
3. Načrti razvoja integriranega odobalnega omrežja morajo biti združljivi z najnovejšimi desetletnimi razvojni načrti omrežja za celotno Unijo, da bi zagotovili usklajen razvoj načrtovanja kopenskega in odobalnega omrežja.
4. ENTSO za električno energijo predloži osnutek načrtov razvoja integriranega odobalnega omrežja Komisiji, ki o njem poda mnenje.
5. ENTSO za električno energijo pred objavo dokončnih poročil prilagodi načrte razvoja integriranega odobalnega omrežja ob upoštevanju mnenja Komisije in jih posreduje ustreznim prednostnim koridorjem odobalnega omrežja iz Priloge I

6. Za zagotovitev pravočasnega razvoja odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov v primeru, da ENTSO za električno energijo načrtov razvoja integriranega odobalnega omrežja iz odstavka 2 ne pripravi pravočasno, Komisija na podlagi strokovnega mnenja pripravi načrt razvoja integriranega odobalnega omrežja za vsak morski bazen in za vsak prednostni koridor odobalnega omrežja iz Priloge I.

Člen 15

Čezmejna delitev stroškov odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov

1. Komisija z izvedbenimi akti v okviru smernic iz člena 16(10) pripravi načela za posebno metodologijo analize stroškov in koristi ter delitve stroškov za uvedbo načrta razvoja integriranega odobalnega omrežja iz člena 14(2) v skladu z dogovorom iz člena 14(1). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 21(2).
2. ENTSO za električno energijo v 12 mesecih od objave načel iz odstavka 1 ob sodelovanju ustreznih OPS, nacionalnih regulativnih organov in Komisije predstavi rezultate uporabe metodologije analize stroškov in koristi ter delitve stroškov v prednostnih koridorjih odobalnega omrežja.
3. Zadevne države članice v šestih mesecih od predstavitve rezultatov in odstavka 2 posodobijo svoj pisni dogovor iz člena 14(1) s posodobljeno skupno opredelitvijo obsega proizvodnje energije iz odobalnih obnovljivih virov za uvedbo v vsakem morskem bazenu v letu 2050 z vmesnima stopnjama za leto 2030 in 2040 ter ustreznim sporazumom o sodelovanju pri doseganju takega obsega.
4. ENTSO za električno energijo v šestih mesecih od posodobitve pisnih sporazumov iz odstavka 3 za vsak morski bazen posodobi načrte razvoja integriranega odobalnega omrežja po postopku iz člena 14(2)–(5). Uporabi se postopek iz člena 14(6).

POGLAVJE VI

REGULATIVNI OKVIR

Člen 16

Omogočanje naložb s čezmejnimi učinki

1. Dejansko nastale stroške naložbe brez stroškov vzdrževanja, povezane s projektom skupnega interesa (PCI), ki spada v kategorije iz točke 1(a), (b), (c) in (e) Priloge II, in projektov skupnega interesa (PCI), ki spadajo v kategorijo iz točke 3 Priloge II, kadar spadajo v pristojnost nacionalnih regulativnih organov, krijejo ustrezni OPS ali predlagatelji projektov infrastrukture za prenos v državah članicah, ki jim projekt zagotavlja neto pozitivni učinek, v obsegu, v katerem jih ne krijejo dajatve za

prezasedenost ali druge dajatve, plačajo pa jih uporabniki omrežja prek tarif za dostop do omrežja v teh državah članicah.

2. Določbe tega člena se uporabljajo za projekte skupnega interesa (PCI), ki spadajo v kategorije iz točke 1(a), (b), (c) in (e) Priloge II, kadar vsaj en predlagatelj projekta od ustreznih nacionalnih organov zahteva, da se uporabljajo za stroške projekta. Za projekte skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz točke 3 Priloge II, se uporabljajo le, če je bila že opravljena ocena povpraševanja na trgu in ta kaže, da ni mogoče pričakovati, da bi se dejansko nastali stroški naložbe pokrili z omrežninami.

Za projekte, ki spadajo v kategorijo iz točk 1(e) ali 2 Priloge II, se določbe tega člena lahko uporabljajo, kadar vsaj en predlagatelj projekta od ustreznih nacionalnih organov zahteva, da se uporabljajo.

Če je predlagateljev projekta več, ustrezni nacionalni regulativni organ od vseh predlagateljev nemudoma zahteva, da zahtevek za naložbo predložijo skupaj v skladu z odstavkom 3.

3. Za projekte skupnega interesa (PCI), za katere se uporablja odstavek 1, velja, da predlagatelji projekta redno obveščajo ustrezne nacionalne regulativne organe o napredku v okviru tega projekta ter opredelitvi z njim povezanih stroškov in učinkov, in sicer vsaj enkrat na leto do začetka obratovanja projekta.

Ko je projekt skupnega interesa (PCI) dovolj zrel in se ocenjuje, da bo v naslednjih 36 mesecih pripravljen za začetek faze gradnje, predlagatelji projektov po posvetovanju z OPS iz držav članic, na katere ima znaten neto pozitiven učinek, vložijo zahtevek za naložbo. Ta zahtevek za naložbo vključuje zahtevek za čezmejno razporeditev stroškov vsem ustreznim nacionalnim regulativnim organom, priloži pa se mu:

(a) aktualna analiza stroškov in koristi, usklajena z metodologijo, ki je bila pripravljena v skladu s členom 11 in v kateri so upoštevane koristi izven meja držav članic, na ozemlju katerih se projekt nahaja, z uporabo istega scenarija kot v postopku izbire za pripravo seznama Unije, na katerega je bil uvrščen projekt skupnega interesa (PCI);

(b) poslovni načrt z oceno finančne izvedljivosti projekta, vključno z izbrano finančno rešitvijo, in rezultate tržnega preverjanja za projekte skupnega interesa (PCI), ki spadajo v kategorijo iz točke 3 Priloge II;

(c) utemeljen predlog za čezmejno razporeditev stroškov, če se predlagatelji projekta o tem dogovorijo.

Če projekt predlaga več predlagateljev projekta, predložijo zahtevek za naložbo skupaj.

Nacionalni regulativni organi takoj po prejemu posredujejo Agenciji v vednost kopijo vsakega zahtevka za naložbo.

Nacionalni regulativni organi in Agencija poskrbita za stalno zaupnost poslovno občutljivih informacij.

4. Nacionalni regulativni organi v šestih mesecih od datuma, ko ustrezni nacionalni regulativni organi prejmejo zadnji zahtevek za naložbo, po posvetovanju z zadevnimi predlagatelji projekta sprejmejo skupne usklajene odločitve o razporeditvi stroškov naložbe, ki jih pri projektu krije vsak operater sistema, ter njihovi vključitvi v omrežnine. Nacionalni regulativni organi vse dejansko nastale stroške

vključijo v omrežnine v skladu z razporeditvijo stroškov naložbe, ki jih pri projektu nosi vsak operater sistema. Nacionalni regulativni organi nato po potrebi ocenijo, ali bi zaradi vključitve stroškov naložbe v omrežnine lahko nastale težave glede cenovne dostopnosti.

Pri razporejanju stroškov nacionalni regulativni organi upoštevajo dejanske ali predvidene:

- (a) dajatve za prezasedenost ali druge dajatve,
- (b) prihodke iz naslova mehanizma za medsebojna nadomestila operaterjev prenosnih sistemov, vzpostavljenega v okviru člena 49 Uredbe (EU) št. 2019/943.

Pri čezmejni razporeditvi stroškov se upoštevajo gospodarski, družbeni in okoljski stroški in koristi projektov v zadevnih državah članicah in potreba po zagotovitvi stabilnega finančnega okvira za razvoj projektov skupnega interesa (PCI) ob čim manjši potrebi po finančni pomoči.

Pri čezmejni razporeditvi stroškov si ustrezni nacionalni regulativni organi v posvetovanju z zadevnimi operaterji prenosnih sistemov prizadevajo za medsebojni dogovor med drugim na podlagi informacij iz odstavkov 3(a) in (b). Njihova ocena temelji na istem scenariju, ki je bil uporabljen v postopku izbire za pripravo seznama Unije, v katerem so navedeni projekti skupnega interesa (PCI).

Če projekt skupnega interesa blaži negativne zunanje dejavnike, kot so pretoki v zanki, in se izvaja v državi članici izvora negativnega dejavnika, se blažitev ne šteje za čezmejno korist in zato ni podlaga za porazdelitev stroškov upravljavcu prenosnega omrežja države članice, na katere ti negativni dejavniki vplivajo.

5. Nacionalni regulativni organi pri določanju ali sprejemanju omrežnin v skladu s členom 59(1)(a) Direktive (EU) 2019/944 in členom 41(1)(a) Direktive 2009/73/ES ter na podlagi čezmejne razporeditve stroškov iz odstavka 4 tega člena upoštevajo dejanske stroške OPS ali drugega predlagatelja projekta zaradi naložb, če so ti stroški primerljivi s stroški učinkovitega in strukturno primerljivega upravljavca.

Nacionalni regulativni organi takoj obvestijo Agencijo o odločitvi o razporeditvi stroškov in ji posredujejo zadevne informacije v zvezi s to odločitvijo. Zlasti v odločitvah o razporeditvi stroškov morajo biti določeni podrobni razlogi za razporeditev stroškov med državami članicami, med drugim:

- (a) ocena ugotovljenih učinkov na vsako zadevno državo članico, tudi tistih v zvezi z omrežninami;
- (b) ocena poslovnega načrta iz odstavka 3(b);
- (c) pozitivni učinki na regionalni ravni ali na ravni Unije, kot so zanesljiva oskrba z energijo, prožnost sistema, solidarnost ali inovacije, ki bi nastale v tem projektu;
- (d) rezultati posvetovanj zadevnih predlagateljev projekta.

Odločitev o razporeditvi stroškov se objavi.

6. Če ustrezni nacionalni regulativni organi ne dosežejo sporazuma o zahtevku za naložbo v šestih mesecih od datuma, ko je zahtevek prejel zadnji ustrezni nacionalni regulativni organ, o tem takoj obvestijo Agencijo.

V tem primeru ali na zahtevo najmanj enega ustreznega nacionalnega regulativnega organa Agencija najpozneje tri mesece po datumu napotitve nanjo sprejme odločitev o zahtevku za naložbo, vključno s čezmejno razporeditvijo stroškov iz odstavka 3 in potrebo po vključitvi celotnih stroškov naložb kot čezmejno razporejenih v omrežnine.

Preden sprejme tako odločitev, se Agencija posvetuje z ustreznimi nacionalnimi regulativnimi organi in predlagatelji projektov. Trimesečno obdobje iz drugega pododstavka se lahko podaljša za dodatna dva meseca, če Agencija zahteva dodatne informacije. Ta dodatni dvomesečni rok začne teči dan po prejemu vseh informacij.

Ocena Agencije temelji na istem scenariju, ki je bil uporabljen v postopku izbire za pripravo seznama Unije, v katerem je naveden projekt skupnega interesa (PCI).

Določitev načina, na katerega se stroški naložbe vključijo v omrežnine v skladu s predpisano čezmejno razporeditvijo stroškov, Agencija prepusti ustreznim nacionalnim organom v času izvajanja odločitve v skladu z nacionalno zakonodajo.

Odločitev o zahtevku za naložbo vključno s čezmejno razporeditvijo stroškov se objavi. Uporablja se člen 25(3) ter člena 28 in 29 Uredbe (EU, Euratom) 2019/942.

7. Agencija takoj predloži Komisiji izvod vseh odločitev o razporeditvi stroškov skupaj z zadevnimi informacijami o vsaki odločitvi. Te informacije se lahko predložijo v obliki povzetka. Komisija poskrbi za zaupnost komercialno občutljivih podatkov.

8. Odločitve o razporeditvi stroškov ne vplivajo na pravico OPS do uporabe in pravico nacionalnih regulativnih organov do odobritve cen za dostop do omrežij v skladu s členom 6 Direktive (EU) 2019/944, členom 32 Direktive 2009/73/ES, členoma 18(1) in 18(3)–(6) Uredbe (EU) 2019/943 in členom 13 Uredbe (ES) št. 715/2009.

9. Ta člen se ne uporablja za projekte skupnega interesa (PSI), ki so izvzeti:

(a) iz členov 32, 33 in 34 ter člena 41(6), (8) in (10) Direktive 2009/73/ES na podlagi člena 36 navedene direktive;

(b) iz člena 19(2) in (3) Uredbe (EU) 2019/943 ali člena 6 ter členov 59(7) in 60(1) Direktive (EU) 2019/944 v skladu s členom 63 Uredbe (EU) 2019/943;

(c) od pravil za ločevanje ali dostop tretjih strani v skladu s členom 64 Uredbe (EU) 2019/943 in členom 66 Direktive (EU) 2019/944 ali

(d) v skladu s členom 17 Uredbe (ES) št. 714/2009.

10. Komisija do [31. decembra 2022] sprejme izvedbene akte z zavezujočimi smernicami za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje tega člena in delitev stroškov odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov iz člena 15(1). V smernicah bodo tudi rešitve za poseben položaj projektov skupnega interesa (PCI) odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov, saj bodo vključena načela za način usklajevanja njihove čezmejne delitve stroškov s financiranjem ter tržnimi in političnimi ureditvami odobalnih proizvodnih mest, ki so priklopljena nanje. Pri sprejemanju ali spreminjanju smernic se Komisija posvetuje z ACER, ENTSO za električno energijo, ENTSO za plin in, kadar je ustrezno,

drugimi zainteresiranimi stranmi. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 21(2).

Člen 17

Spodbude

1. Kadar so tveganja predlagatelja projekta v zvezi s projektom za načrtovanje, izgradnjo, delovanje ali vzdrževanje projekta skupnega interesa (PCI), ki spada v pristojnost nacionalnih regulativnih organov, večja kot tveganja, ki se običajno pojavijo v zvezi s primerljivim infrastrukturnim projektom, države članice in nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se temu projektu dodelijo ustrezne spodbude v skladu s členom 58(f) Direktive (EU) 2019/944, členom 41(8) Direktive 2009/73/ES, členom 18(1) in (3)–(6) Uredbe (EU) 2019/943 ter členom 13 Uredbe (ES) št. 715/2009.

Prvi pododstavek se ne uporablja, kadar je projekt skupnega interesa izvzet:

- (a) iz členov 32, 33 in 34 ter člena 41(6), (8) in (10) Direktive 2009/73/ES na podlagi člena 36 navedene direktive;
- (b) iz člena 19(2) in (3) Uredbe (EU) 2019/943 ali izvzet iz člena 6 ter členov 59(7) in 60(1) Direktive (EU) 2019/944 v skladu s členom 63 Uredbe (EU) 2019/943;
- (c) v skladu s členom 36 Direktive 2009/73/ES;
- (d) v skladu s členom 17 Uredbe (ES) št. 714/2009.

2. Nacionalni regulativni organi pri odločitvi glede dodelitve spodbud iz odstavka 1 upoštevajo rezultate analize stroškov in koristi na podlagi metodologije, pripravljene v skladu s členom 11 ter zlasti pozitivne zunanje učinke, ki jih projekt ustvarja na regionalni ravni ali ravni Unije. Nacionalni regulativni organi dodatno preučijo posebna tveganja predlagateljev projekta, sprejete ukrepe za zmanjševanje tveganja in utemeljitev profila tveganja ob upoštevanju neto pozitivnega učinka, ki ga zagotavlja projekt v primerjavi z drugo možnostjo z manjšim tveganjem. Upravičena tveganja vključujejo predvsem tveganja, povezana z novimi tehnologijami prenosa na kopnem in morju, tveganja, povezana z nezadostnim kritjem stroškov, in tveganja pri načrtovanju.

3. Odločitev upošteva posebne značilnosti tveganja in lahko dodeljuje spodbude, med katerimi so naslednji ukrepi:

- (a) predpisi za predhodno naložbo;
- (b) predpisi za priznavanje dejansko nastalih stroškov pred začetkom obratovanja projekta;
- (c) predpisi za zagotavljanje donosa kapitala, vloženega v projekt;
- (d) kateri koli drug ukrep, ki se zdi potreben in ustrezen.

4. Vsak nacionalni regulativni organ Agenciji do [31. julija 2022] predloži svojo metodologijo in merila, ki se uporabljajo za ocenjevanje naložb v projekte energetske infrastrukture ter večjih tveganj teh projektov, posodobljena ob upoštevanju najnovejših zakonodajnih sprememb, sprememb politike ter tehnoloških in tržnih sprememb. V taki metodologiji in merilih morajo biti izrecno navedene rešitve

za tveganja, do katerih prihaja pri odobalnih omrežjih za energijo iz obnovljivih virov iz točke 1(e) Priloge II in projektih, ki imajo sicer nizke stroške kapitala, toda visoke stroške poslovanja.

5. Agencija do [31. decembra 2022] ob ustreznem upoštevanju informacij, prejetih na podlagi odstavka 4 tega člena, omogoči izmenjavo dobrih praks in poda priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2019/942 glede:

(a) spodbud iz odstavka 1 na podlagi primerjalne analize najboljše prakse s strani nacionalnih regulativnih organov;

(b) skupne metodologije za vrednotenje večjih tveganj naložb v projekte energetske infrastrukture.

6. Vsak nacionalni regulativni organ objavi do [31. marca 2023] svojo metodologijo in merila, ki se uporabljajo za vrednotenje naložb v projekte energetske infrastrukture, ter večjih tveganj teh projektov.

7. Če ukrepi iz odstavkov 5 in 6 ne zadostujejo za zagotovitev pravočasnega izvajanja projektov skupnega interesa, lahko Komisija izda smernice glede spodbud iz tega člena.

POGLAVJE VII

FINANCIRANJE

Člen 18

Upravičenost projektov do finančne pomoči Unije v okviru Uredbe (EU)... [o Instrumentu za povezovanje Evrope, predlagane s COM(2018) 438]

1. Projekti skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz Priloge II, so upravičeni do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za študije in finančnih instrumentov.

2. Projekti skupnega interesa, ki spadajo v kategorije iz točke (1)(a), (b), (c) in (e) Priloge II in točke (3) Priloge II, razen projektov za skladiščenje električne energije v obliki vode, so upravičeni do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela, če izpolnjujejo vsa naslednja merila:

(a) analiza stroškov in koristi za projekt v skladu s točko (a) člena 16(3) dokazuje obstoj pomembnih pozitivnih zunanjih dejavnikov, kot so zanesljiva oskrba z energijo, prožnost sistema, solidarnost ali inovativnost;

(b) za projekt je bila sprejeta odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov v skladu s členom 16 ali, če gre za projekt skupnega interesa (PCI) iz kategorije iz točke 3 Priloge II in ne spada v pristojnost nacionalnih regulativnih organov, zaradi česar zanj ni bila predložena odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov, vendar je namenjen ponudbi čezmejnih storitev, vzpostavitvi tehnoloških inovacij in zagotavljanju varnega delovanja čezmejnega omrežja;

(c) projekt glede na poslovni načrt in druge izvedene ocene, zlasti tiste, ki so jih opravili morebitni vlagatelji, posojilodajalci ali nacionalni regulativni organ, ne more preživeti na trgu.

Odločitev o spodbudah in njena utemeljitev iz člena 17(2) se upoštevata pri oceni tržne izvedljivosti projekta.

3. Projekti skupnega interesa (PCI), ki se izvajajo v skladu s postopkom iz člena 5(7)(d), so upravičeni do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela tudi, kadar izpolnjujejo merila iz odstavka 2 tega člena.

4. Projekti skupnega interesa (PCI), ki spadajo v kategorije iz točk 1(d), 2 in 5 Priloge II, so upravičeni tudi do finančne podpore Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela, če lahko zadevni predlagatelji projektov jasno dokažejo pomembne pozitivne zunanje učinke projektov, kot so zanesljiva oskrba z energijo, prožnost sistema, solidarnost in inovacije, ter podajo jasna dokazila o tem, da projekt glede na poslovni načrt in druge ocene, zlasti tiste, ki so jih opravili morebitni vlagatelji, posojilodajalci ali nacionalni regulativni organ, ne more preživeti na trgu.

5. Projekti skupnega interesa (PMI) se obravnavajo enako kot projekti skupnega interesa (PCI) in so upravičeni do finančne pomoči Unije. Do finančne pomoči Unije v obliki nepovratnih sredstev za dela so upravičene samo naložbe, ki se nahajajo na ozemlju Unije in so del projektov skupnega interesa (PMI), če izpolnjujejo pogoje iz odstavka 2, in če se z odločitvijo o razporeditvi stroškov iz odstavka 2(b) stroški razporejajo čez meje na vsaj dve državi članici v znatnem deležu za vsako državo članico.

Člen 19

Smernice glede meril za dodelitev finančne pomoči

Posebna merila iz člena 4(3) in parametri iz člena 4(5) se uporabljajo za določanje meril za finančno pomoč Unije v Uredbi (EU) [o Instrumentu za povezovanje Evrope, predlagani s COM(2018) 438] .

POGLAVJE VIII

KONČNE DOLOČBE

Člen 20

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 3 se prenese na Komisijo za obdobje sedmih let od [1. januarja 2022]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem sedemletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Pooblastilo iz člena 3 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 3, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 21

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 22

Poročanje in ocenjevanje

Komisija najpozneje 31. decembra 2027 objavi poročilo o izvajanju projektov skupnega interesa ter ga predloži Evropskemu parlamentu in Svetu. To poročilo vključuje oceno:

- (a) napredka pri načrtovanju, razvoju, izgradnji in začetku obratovanja projektov skupnega interesa (PCI), izbranih v skladu s členom 3, ter po potrebi zamud pri izvajanju in drugih težav, ki se pojavijo;
- (b) sredstev, ki jih je rezervirala in izplačala Unija za projekte skupnega interesa, v primerjavi s skupno vrednostjo financiranih projektov skupnega interesa;
- (c) napredka v smislu vključevanja obnovljivih virov energije in zmanjševanja emisij toplogrednih plinov z načrtovanjem, razvojem, izgradnjo in začetkom obratovanja projektov skupnega interesa (PCI), izbranih v skladu s členom 3;
- (d) napredka pri načrtovanju, razvoju, izgradnji in začetku obratovanja odobalnih omrežij za energijo iz obnovljivih virov in omogočitve izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov;

(e) razvoja ravni medsebojne povezanosti držav članic, ustreznega razvoja cen energije ter števila okvar omrežnega sistema, njihovih vzrokov in povezanih gospodarskih stroškov v zvezi s sektorjem električne energije in vodika;

(f) postopka izdaje dovoljenj in sodelovanja javnosti, zlasti:

(i) povprečnega in najdaljšega skupnega trajanja postopka izdaje dovoljenja za projekte skupnega interesa (PCI), vključno s trajanjem posameznih korakov postopka pred oddajo vloge v primerjavi s časovnim razporedom, predvidenim z začetnimi ključnimi mejniki iz člena 10(5);

(ii) stopnje nasprotovanja projektom skupnega interesa (PCI), zlasti števila pisnih ugovorov med postopkom javne razprave, število vloženih pravnih sredstev;

(iii) pregleda najboljših in inovativnih praks v zvezi z udeležbo zainteresiranih strani in blaženjem okoljskega vpliva med procesi dovoljevanja in izvajanjem projekta, vključno s prilagajanjem podnebnim spremembam;

(iv) učinkovitosti shem, predvidenih v členu 8(3), v zvezi z izpolnjevanjem rokov iz člena 10;

(g) regulativne obravnave, zlasti:

(i) števila projektov skupnega interesa (PCI), za katere je bila sprejeta odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov v skladu s členom 16;

(ii) števila in vrste projektov skupnega interesa (PCI), ki so prejeli posebne spodbude v skladu s členom 17;

(h) učinkovitosti te uredbe pri prispevanju k podnebnim in energetskim ciljnim vrednostim za leto 2030 in dolgoročneje k doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2050.

Člen 23

Informiranje in obveščanje javnosti

Komisija vzpostavi in vzdržuje platformo za transparentnost, do katere lahko javnost brez težav dostopa na internetu. Platforma se redno posodablja z informacijami iz poročil iz člena 5(1) in spletnega mesta iz člena 9(7). Platforma vsebuje naslednje informacije:

(a) splošne posodobljene informacije, vključno z geografskimi informacijami, za vsak projekt skupnega interesa (PCI);

(b) načrt za izvajanje iz člena 5(1) za vsak projekt skupnega interesa (PCI), predstavljen tako, da je mogoče kadar koli oceniti napredek pri izvajanju;

(c) glavne pričakovane koristi in stroški projektov razen poslovno občutljivih informacij;

(d) seznam Unije;

(e) sredstva, ki jih je Unija dodelila in izplačala za vsak projekt skupnega interesa.

Člen 24

Prehodne določbe

Ta uredba ne vpliva na dodelitev, nadaljevanje ali spremembo finančne pomoči, ki jo je Komisija dodelila v skladu z Uredbo (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁷.

Člen 25

Sprememba Uredbe (ES) št. 715/2009

V členu 8(10) Uredbe (ES) št. 715/2009 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„ENTSO za plin vsaki dve leti sprejme in objavi razvojni načrt omrežja za celotno Unijo iz točke (b) odstavka 3. Razvojni načrt omrežja za Unijo vključuje modeliranje integriranega omrežja vključno z vodikovimi omrežji, scenarije razvoja, napoved glede zadostnosti evropske ponudbe ter oceno prožnosti sistema.“.

Člen 26

Sprememba Direktive 2009/73/ES

V členu 41(1) Direktive 2009/73/ES se doda točka (v):

„(v) izpolnjevati obveznosti iz člena 3, člena 5(7), členov 14, 15 in 16 ter člena 17 [uredbe o TEN-E, predlagane s COM(2020) 824].“.

Člen 27

Sprememba Direktive (EU) 2019/944

V členu 59(1) Direktive (EU) 2019/944 se doda točka (zz):

„(zz) izpolnjevati obveznosti iz člena 3, člena 5(7), členov 14, 15 in 16 ter člena 17 [uredbe o TEN-E, predlagane s COM(2020) 824].“.

---

⁴⁷ Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. december 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 (UL L 348, 20.12.2013, str. 129).

Člen 28

Sprememba Uredbe (EU) 2019/943

Prvi stavek člena 48 Uredbe (EU) št. 2019/943 se nadomesti z naslednjim:

„Razvojni načrt omrežja za celotno Unijo iz točke (b) člena 30(1) vključuje modeliranje integriranega omrežja vključno z razvojem scenarijev in oceno odpornosti sistema. Je docela usklajen z evropsko oceno zadostnosti virov, pripravljeno v skladu s členom 23.“.

Člen 29

Sprememba Uredbe (EU) 2019/942

Točki (c) in (d) člena 11 Uredbe (EU) št. 2019/942 se nadomestita z naslednjim:

„(c) izpolnjuje obveznosti iz člena 5, členov 11(2), 11(8), 11(9), 11(10), členov 12 in 13 ter člena 17(5) in iz točke (12) Priloge III [uredbe o TEN-E, predlagane s COM(2020) 824];

(d) odloča o odobravanju manjših sprememb metodologij analize stroškov in koristi v skladu s členom 11(6) in o zahtevkih za naložbe vključno s čezmejno razporeditvijo stroškov v skladu s členom 16(6) uredbe o TEN-E, predlagane s COM(2020) 824].“.

Člen 30

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 347/2013 se razveljavi s [1. januarjem 2022]. Iz te uredbe ne izhajajo nobene pravice za projekte iz prilog k Uredbi (EU) št. 347/2013.

Člen 31

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od [1. januarja 2022].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik
[...]

Za Svet
Predsednik
[...]

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA – „AGENCIJE“

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013.

1.2. Zadevna področja

Področje: I. Enotni trg, inovacije in digitalni sektor

Dejavnost: 02. Evropske strateške naložbe

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

Nov ukrep

Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa⁴⁸

Podaljšanje obstoječega ukrepa

Združitev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Splošni cilj pobude je omogočanje lažjega pravočasnega razvoja ustrezne energetske infrastrukture povsod po Uniji in v njeni sosesčini, da bi bilo mogoče doseči energetske in podnebne cilje v skladu z evropskim zelenim dogovorom, zlasti glede ciljnih vrednosti za leti 2030 in 2050 vključno s ciljem podnebne nevtralnosti, povezovanje trgov, konkurenčnost in zanesljivo oskrbo z energijo po čim nižji ceni za odjemalce in podjetja.

1.4.2. Specifični cilji

Posebni cilji

1. Omogočiti ugotovitev, kateri čezmejni projekti in naložbe povsod po Uniji in s sosednjimi državami so potrebni za energetska prehod in doseganje podnebnih ciljnih vrednosti;

⁴⁸ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

2. izboljšati načrtovanje infrastrukture za povezovanje energetskega sistema in odobalnih omrežij;
3. skrajšati postopke izdaje dovoljenj za projekte skupnega interesa (PCI), da ne bi prihajalo do zamud pri projektih, ki omogočajo lažji energetski prehod;
4. zagotoviti primerno uporabo orodij za delitev stroškov in regulativnih spodbud.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Specifični cilj 1:

izvajati PCI, ki podpirajo doseganje podnebne nevtralnosti z omogočanjem vključevanja obnovljivih virov energije.

Specifični cilj 2:

doseči občutno večjo uvedbo izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov.

Specifični cilj 3:

evropski pristop k načrtovanju infrastrukture za vodikova omrežja.

Specifični cilj 4:

zmanjšati zamude pri izvajanju PCI.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Specifični cilj 1:

število in vrste PCI v okviru opredeljenih prednostnih koridorjev / tematskih področij: zmanjšanje omejitev za energijo iz obnovljivih virov, podvojitev števila projektov pametne električne energije v primerjavi s sedanjim stanjem do leta 2026.

Specifični cilj 2:

število PCI: najmanj 10 PCI za podpiranje uvedbe izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov do leta 2026.

Specifični cilj 3:

število PCI: najmanj 5 PCI na področju vodika do leta 2026.

Specifični cilj 4:

povprečno in najdaljše skupno trajanje postopka za odobritev projektov skupnega interesa (PCI) zmanjšati delež PCI, ki so v določenem letu v zamudi v primerjavi s prvotno načrtovanim datumom začetka obratovanja

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Uredba o vseevropskih energetske omrežjih (TEN-E), sprejeta leta 2013, določa pravila za pravočasen razvoj in interoperabilnost vseevropskih energetske omrežij za izpolnitev ciljev energetske politike v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU), kar zagotavlja delovanje notranjega energetskega trga in zanesljivo oskrbo z energijo v Uniji, spodbuja energijsko učinkovitost, ohranjanje energije ter razvoj novih in obnovljivih virov energije ter omogoča medsebojno povezovanje energetske omrežij. Uredba o TEN-E vzpostavlja okvir, v katerem države članice in ustrezne zainteresirane strani sodelujejo na regionalni ravni pri razvoju bolj povezanih energetske omrežij, da bi povezale regije, ki so trenutno ločene od evropskih trgov energije, okrepile sedanje čezmejne povezave in pripomogle k vključevanju energije iz obnovljivih virov.

Zato je TEN-E osrednji instrument pri razvoju notranjega trga energije in je potreben za doseg ciljev evropskega zelenega dogovora. Če naj Evropa doseže podnebno nevtralnost do leta 2050 in višje stopnje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030, bo potrebovala bolj povezan energetske sistem, ki se bo opiral na višje stopnje elektrifikacije na podlagi obnovljivih virov energije in razogljičenje plinskega sektorja. TEN-E lahko zagotovi, da bo razvoj energetske infrastrukture Unije podpiral potrebni energetske prehod.

Cilji sedanje uredbe so v veliki meri sicer še vedno veljavni, vendar je treba nadgraditi njihovo usmeritev v ciljne vrednosti za leti 2020 in 2030, da bodo odražali nove politične razmere in cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050 na podlagi evropskega zelenega dogovora. Poleg novih političnih razmer in ciljev se je v preteklem desetletju močno pospešil tehnološki razvoj. Ta napredek bi bilo upoštevati pri kategorijah infrastrukture, ki jih zajema uredba, merilih za izbiro PCI, prednostnih koridorjih in tematskih področjih.

Poleg nalog, ki že spadajo na njeno področje na podlagi uredbe o agenciji ACER, bo agencija ACER s to pobudo dobila pristojnost za opravljanje dodatnih nalog, in sicer:

– pripravo okvirnih smernic za opredelitev in usmerjanje ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pri pripravi njunih scenarijev;

– odobritev manjših izboljšav metodologij analize stroškov in koristi, ki jih pripravita ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin.

1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno)

Infrastruktura za prenos energije (vključno z medsebojno povezanim odobalnim omrežjem in infrastrukturo za pametna omrežja) ima evropsko dodano vrednost zaradi svojih čezmejnih učinkov in je bistvenega pomena za vzpostavitev podnebno nevtralnega energetskega sistema. Za razvoj čezmejne energetske infrastrukture je potreben okvir za regionalno sodelovanje med

državami članicami. Za uresničitev teh infrastrukturnih projektov kot celote ne zadostujejo posamezni predpisi in ukrepi držav članic.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno)

Notranji trg energije temelji na čezmejnih povezovalnih daljnovodih, za razvoj katerih je potrebno sodelovanje dveh ali več držav članic; pobuda bo preko sodelovanja podpirala stroškovno učinkovitejši in uspešnejši pristop k razvoju ustrezne infrastrukture ter doseganju podnebnih in energetskih ciljnih vrednosti Unije ob najnižjih stroških za odjemalce in podjetja.

1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Kot je pokazala ocena sedanje uredbe o TEN-E, je uredba učinkovito izboljšala povezovanje omrežij držav članic, spodbudila trgovanje z energijo in s tem prispevala h konkurenčnosti Unije, kot kažejo podatki glede ciljnih vrednosti in cenah energije ter njihovem približevanju povsod po Uniji. PCI na področju električne energije in še posebej na področju plina so občutno prispevali k zanesljivi oskrbi z energijo, glavni okoliščini, ki je vplivala na zasnovo uredbe o TEN-E. Plinska infrastruktura je zdaj dobro povezana in odpornost oskrbe se je od leta 2013 bistveno izboljšala. Regionalno sodelovanje v regionalnih skupinah in preko čezmejne razporeditve stroškov je pomemben dejavnik, ki omogoča izvajanje projektov. Toda v številnih primerih čezmejna porazdelitev stroškov ni pripeljala do zmanjšanja finančne vrzeli, kot je bilo predvideno. Postopki za izdajo dovoljenj so se sicer skrajšali, vendar so v nekaterih primerih še vedno dolgotrajni. Glavni razlogi za to so sicer povezani predvsem z nacionalnim izvajanjem in ne spadajo na področje uporabe uredbe o TEN-E, vendar je nekatere elemente mogoče izboljšati. Pomemben dejavnik je bila finančna pomoč iz Instrumenta za povezovanje Evrope, nepovratna sredstva za študije so pripomogla k zmanjšanju tveganj pri projektih v zgodnjih fazah razvoja, nepovratna sredstva za dela pa so podprla projekte za odpravljanje ključnih ozkih grl, ki jih tržno financiranje ni moglo odpraviti v zadostni meri.

1.5.4. *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Pobuda bo prispevala k doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2050, ki se bo začelo s 55-odstotnim zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov do leta 2030, to pa je ključni podnebni cilj evropskega zelenega dogovora, ki ga je decembra 2019 predstavila Komisija Ursule von der Leyen. Ker pobuda določa merila za upravičenost do finančne pomoči v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) za projekte skupnega interesa (PCI), prispeva k ciljem večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, tudi glede vključevanja podnebja.

1.5.5. *Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev*

Velika večina proračunskih posledic tega predloga je obravnavana v oceni finančnih posledic predloga uredbe o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope. Konkretno proračunske posledice te pobude so omejene na vire, ki so potrebni, da bo lahko agencija ACER izvajala svoje dodatne pristojnosti. V oceni učinka so bile ocenjene različne možnosti za doseg cilja boljšega načrtovanja infrastrukture za povezovanje energetskega sistema. Prednostna možnost je stroškovno najučinkovitejši pristop.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Časovno omejeno

- trajanje predloga/pobude od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- finančne posledice med letoma LLLL in LLLL.

Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja⁴⁹

Neposredno upravljanje – Komisija

- prek izvajalskih agencij

Deljeno upravljanje z državami članicami.

Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- subjektom javnega prava,
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

Opombe

Se ne uporablja.

⁴⁹ Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Še naprej se uporabljajo postopki rednega poročanja in spremljanja, ki obstajajo v sedanjem okviru TEN-E, npr. poročilo agencije ACER regionalnim skupinam. Poleg tega agencija ACER vse rezultate svojih nalog objavlja na svojem spletnem mestu.

Velika večina proračunskih posledic tega predloga je obravnavana v oceni finančnih posledic predloga uredbe o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope. Na podlagi predlagane uredbe o Instrumentu za povezovanje Evrope bo vzpostavljen revidiran okvir smotrnosti za spremljanje doseganja ciljev programa in njegovega prispevka k ciljem politik Unije. Na energetskem področju bodo kazalniki za spremljanje izvajanja in napredka programa povezani predvsem s prispevkom k medsebojni povezanosti in povezovanjem trgov, zanesljivi oskrbi z energijo in trajnostnemu razvoju z omogočanjem razogljičenja z vse večjo prisotnostjo energije iz obnovljivih virov v energetskih sistemih in čezmejnem sodelovanjem na področju obnovljivih virov energije.

Dodatne naloge, ki jih bo opravljala agencija ACER, bodo prispevale k zagotovitvi doseganja ciljev pobude, zlasti izboljšane načrtovanja infrastrukture za povezovanje energetskega sistema ter določanje čezmejnih projektov in naložb povsod po Uniji in v njenih sosednjih državah, ki so potrebni za energetski prehod in podnebne ciljne vrednosti.

Poleg vzpostavljenih posebnih postopkov poročanja in spremljanja za TEN-E vse agencije Unije delujejo v sistemu strogega spremljanja, v katerem sodelujejo skupina za notranjo revizijo, Služba Komisije za notranjo revizijo, upravni odbor agencije ACER, Računsko sodišče in proračunski organ. Sistem je bil določen leta 2009 v uredbi, ki ustanavlja ACER, in se bo še naprej uporabljal.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Velika večina proračunskih posledic tega predloga je obravnavana v oceni finančnih posledic predloga uredbe o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope. Toda zaradi dodelitve dodatnih nalog agenciji ACER so potrebni dodatni viri, ki ustrezajo 1 EPDČ. Ta potreba je utemeljena zaradi dela, potrebnega za pripravo novih okvirnih smernic, ki bodo opredelile in usmerjale ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin pri pripravi njihovih scenarijev, in oceno manjših izboljšav metodologij analize stroškov in koristi, ki jih pripravita ENTSO za električno energijo in ENTSO za plin. Za te naloge je potrebno posebno strokovno znanje, ki se ustvari in ohranja v agenciji ACER.

2.2.2. *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Stroškovna tveganja, ugotovljena v Instrumentu za povezovanje Evrope in z njimi povezane kontrole za zmanjševanje tveganja so obravnavane v oceni finančnih posledic predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1316/2013 in Uredbe (EU) št. 283/2014.

V zvezi z dodatnimi nalogami, ki so bile dodeljene agenciji ACER, ni bilo ugotovljeno posebno tveganje. Dodatne vire, ki jih bo dobila na razpolago agencija ACER, bo pokrival sistem notranjih kontrol agencije ACER, ki je skladen z ustreznimi mednarodnimi standardi in vključuje posebne kontrole za preprečevanje navzkrižja interesov in zagotavlja zaščito žvižgačev.

2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Ocena stroškov nadzora in tveganja napak v zvezi z odhodki v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope so obravnavana v oceni finančnih posledic predloga uredbe o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope.

GD ENER vzdržuje strategijo nadzora, ki zajema dejavnosti agencije ACER. Stroški nadzora dodatnih nalog, dodeljenih agenciji ACER, bodo ocenjeni glede na profil tveganja Agencije in glede na potrebe po spremljanju in nadzoru dejavnosti Agencije. Toda obseg teh dodatnih nalog je omejen, zato ne bi smele občutno vplivati na stroške nadzora Agencije. V zadnjih petih letih (2015–2019) so bili stroški nadzora agencije ACER glede na prispevek Unije razmeroma stabilni, in sicer v višini od 1,2 % do 2 %.

Ker so proračunske posledice omejene na zagotavljanje dodatnih virov, bo tveganje napake po pričakovanjih ostalo pod pragom 2 % skupnih odhodkov v skupnem obdobju trajanja programa.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Komisija bo zagotovila uvedbo primernih ukrepov, s katerimi bo zagotovljeno, da bodo finančni interesi Unije pri izvajanju ukrepov zaščiteni z uporabo preventivnih ukrepov proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim ravnanjem.

GD ENER vzdržuje posebno strategijo GD ENER za boj proti goljufijam, ki bo posodobljena do konca leta 2020 po reviziji Komisijine strategije za boj proti goljufijam, ki je bila opravljena aprila 2019 (COM(2019) 196).

Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti pri projektih, ki se financirajo iz Instrumenta za povezovanje Evrope, so predstavljeni v oceni finančnih posledic predloga uredbe o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope.

Agencija ACER je revidirala svojo strategijo za boj proti goljufijam na podlagi ocene tveganj goljufij, ki bi jim bila agencija ACER lahko izpostavljena pri izvajanju svojih pooblastil. Agencija ACER sodeluje s službami Komisije v zadevah, povezanih s preprečevanjem goljufij in nepravilnosti. Komisija bo zagotovila, da se bo to sodelovanje nadaljevalo in okrepilo. Poleg tega je agencija ACER leta 2018 sprejela Smernice za obvladovanje navzkrižja interesov.

Določbe o zaščiti finančnih interesov Unije so vključene v člen 26 predloga uredbe o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ⁵⁰	držav Efte ⁵¹	držav kandidat ⁵²	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
I. Enotni trg, inovacije in digitalni sektor	02 10 06 ACER	Razlika	DA	NE	NE	NE

⁵⁰ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁵¹ EFTA: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁵² Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	številka	Poimenovanje 1A
---------------------------------------	----------	-----------------

ACER (le nove naloge)			2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Naslov 1:	obveznosti	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	plačila	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
Naslov 2:	obveznosti	(1a)							
	plačila	(2a)							
Naslov 3:	obveznosti	(3a)							
	plačila	(3b)							
SKUPJASKUPAJ odobritve za ACER	obveznosti	=1 + 1a + 3a	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	plačila	= 2 + 2a + 3b	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

Razdelek večletnega finančnega okvira	5	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		SKUPAJ
GD ENER le nadzor novih nalog									
• Človeški viri		0	0	0	0	0	0		0
• Drugi upravni odhodki		0	0	0	0	0	0		0
GD ENER SKUPAJ	odobritve	0	0	0	0	0	0		0

SKUPAJ odobritve iz RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	0	0	0	0	0	0		0
---	---	---	---	---	---	---	---	--	---

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		SKUPAJ
SKUPAJ odobritve iz RAZDELKOV 1–5 večletnega finančnega okvira	obveznosti	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	plačila	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. *Ocenjene posledice za odobritve [organa]*

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			leto N		leto N+1		leto N+2		leto N+3		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)						SKUPAJ	
	REALIZACIJE																	
	↓	vrsta ⁵³	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁵⁴ ...																		
– realizacija																		
– realizacija																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
STROŠKI SKUPAJ																		

⁵³ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

⁵⁴ Kakor je opisan v točki 1.4.2. „Specifični cilji ...“.

3.2.3. Ocenjene posledice za človeške vire ACER

3.2.3.1. Povzetek

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		SKUPAJ
--	------	------	------	------	------	------	--	--------

Začasni uslužbenci (razredi AD)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Začasni uslužbenci (razredi AST)								
Pogodbeni uslužbenci								
Napoteni nacionalni strokovnjaki								

SKUPAJ	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

* na podlagi povprečnih stroškov v višini 150 000 EUR za začasne uslužbence (razredi AD) in letne stopnje inflacije 2 %.

Potrebe po uslužbencih (EPDČ):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		SKUPAJ
--	------	------	------	------	------	------	--	--------

Začasni uslužbenci (razredi AD)	1	1	1	1	1	1		
Začasni uslužbenci (razredi AST)								
Pogodbeni uslužbenci								
Napoteni nacionalni strokovnjaki								

SKUPAJ	1	1	1	1	1	1		
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

Zaposlitev je načrtovana v drugi polovici leta 2022 za pripravo izvajanja Uredbe. Uredba bi morala sprejeti po možnosti sredi leta 2022. Zato je za leto 2022 upoštevanih samo 50 % povprečnih stroškov.

Potrebna proračunska izravnava za kritje povečanja človeških virov v agenciji ACER bo izvedena z zmanjšanjem proračunskih sredstev energetskega programa Instrumenta za povezovanje Evrope za enak znesek v istem razdelku.

3.2.3.2. Ocenjene potrebe po človeških virih za matični GD

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v celih številkah (ali na največ eno decimalno mesto natančno)

	leto N	leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
XX 01 01 01 (sedež in predstavništva Komisije)							
XX 01 01 02 (delegacije)							
XX 01 05 01 (posredne raziskave)							
10 01 05 01 (neposredne raziskave)							
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDC)⁵⁵							
XX 01 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)							
XX 01 02 02 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)							
XX 01 04 <i>II</i> ⁵⁶	– na sedežu ⁵⁷						
	– na delegacijah						
XX 01 05 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)							
10 01 05 02 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
SKUPAJ							

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Predlog ne zahteva dodatnih finančnih sredstev. Izvajanje in nadzor bo opravljalo osebje, ki je v GD ENER že razporejeno na področje politike TEN-E.

⁵⁵ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

⁵⁶ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

⁵⁷ Zlasti za strukturna sklada, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za ribištvo (ESR).

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerezporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

Opis izračuna stroškov za enote EPDČ mora biti vključen v oddelek 3 Priloge V.

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

- Predlog/pobuda je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.
- Za predlog/pobudo je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira.

Pojasnite zahtevano spremembo ter navedite zadevne proračunske vrstice in ustrezne zneske.

Se ne uporablja.

- Za predlog/pobudo je potrebna uporaba instrumenta prilagodljivosti ali sprememba večletnega finančnega okvira⁵⁸.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

Se ne uporablja.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

- V predlogu/pobudi ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- V predlogu/pobudi je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	leto N	leto N+1	leto N+2	leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

⁵⁸

Glej člena 11 in 17 Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
  - za lastna sredstva,
  - za druge prihodke.
  - navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁵⁹					Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
		leto N	leto N+1	leto N+2	leto N+3				
Člen									

Za razne namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Navedite metodo za izračun posledic za prihodke.

⁵⁹ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.